

LOS HECHOS

Túini Espíritu ã jũúwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

¹⁻²Teófilo, weém, Lucas, meemdíh wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíh daácni náodih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbut wã naóh péanap be.* Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñionit, cãacwãdih ãih doonádih átát naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínah jãtíh, ã naáwát túutnit ded pah ĩ chãjat pínahdih Túini Espíritu ã wēpatjĩh queétdih át wutap wut jĩ. ³Jesús cruzboó ã wunat túttimah, ã jwúub boootjidih ĩ jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwúub jígohop wut jĩ. Pánih jígohnit, “Dios nihat cãacwã ĩ maáh ã jumuchah, caandíh ded pah caá cãacwãdih jepahat náahap”, queétdih ãpĩ niij naáwáp wut jĩ.

⁴Biíc láa Jesús ã bohénit biícđih jeémpna, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—*Túini Espíritudih yeebdíh wã wahbipna caá’, wã ĩp ã niijníđih Jerusalén tútchidih ñi pã jwuhhá. Caán ã niijníđih yeebdíh wãát naáwáp be.** ⁵Juan yeebdíh mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã ĩp yeebdíh Túini Espíritudih wahna, caán daabáát panihni ã wēpat yeebdíh bádí ã wãhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

* **1:1-2** Lc 1.1-4 * **1:4** Lc 24.49 * **1:5** Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33

Jesús jeáboó ãt púuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jáap Olivo jee jína Jesús ã bohénit biícđih ã jumuchah, caandíh nin pah ít niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, bũũ jwiít judíowã jwĩ maáh ma waadmí niít? ít niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Jwĩ íp ã ñíoni yeó jáapđihjeh weemdíh maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapđih yeéboó jéihnit pínah nihcan caá. ⁸ Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ã waadáchah, Dios ã wēpatđih ã wáhbipna caá. Caán wēpatjĩh Jerusalén tátchđih moón, ni-hat Judea baácdih moón, Samaria baácdih moón, yuúpboó baácnadih moondíh yah buca wĩih táini doonáđih ñi wēp naóhbipna caá, ãt niijíp wut jĩ.*

⁹ Páant niij péanit, jeáboó Jesús ãt púuh laab béjep wut jĩ. Caandíh ĩ chéi en ñũũ ñúhuchah, mah tóliđđih yap púuh laab béjna, ãt bũudáh bejep wut jĩ.* ¹⁰ Páant Jesús ã púuh laab béjehchah, ĩ chéi en ñũũ ñúhuchah, chéne ángelwã baabní yégueh đũonít Jesús ã bohénitji cãtĩh ít jígoh ñũhup wut jĩ.

¹¹ Pánih jígoh ñũhnit, queéđđih nin pah ít niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb Galilea baácdih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñũh tigaá ñi chãj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ã púuh laab béjatji pahjeh tih ã jwúub dei jũóhbipna caá, ít niijíp wut jĩ.

Judasjđih jwúub túut nũũmní pínahđih ĩ ñíwat

* **1:8** Mt 28.19; Mr 16.15; Lc 24.47-48 * **1:9** Mr 16.19; Lc 24.50-51

¹² Jesús ã naáwát túutnit Olivo jee jímant jwáub dei bejnit, Jerusalén tútchina ìt jwáub juibínap wut jĩ. Caán jeé Jerusalén pebhbitjeh át jamap wut jĩ.

¹³ Jwáub juibínit, queét chahboó ì jamni tólihdih ìt púuh laab béjep wut jĩ. Nin caá queét ì wātna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biíh Santiago Alfeo wāúh, Simón Celote wāt jamni, Judas biíh Santiago wāúh ìt jamap wut jĩ.* ¹⁴ Queét oncewājeéh, biquína yaádh, María Jesús íin, mi weh biíc dih, míc wáacnit, ìt jamap wut jĩ. Nihat biíc yoobó jenah joinít, Diosdih búdí ípĩ uúbap wut jĩ.

¹⁵ Biíc yeó jáap Jesúhwā caán tólihdih míc wáacnit, ciento y veinte ìt jamap wut jĩ. Páant ì jamachah, Pedroboó queét cātíh ñahnit, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: ¹⁶ “Wā déewāá, Dios jon jātih ã niijátji pah bññ ã yapna caá. Túini Espíritu Davidjidih ded pah Judasji ã yapat pínahdih át naóh daacát túutap tajĩ. Judasji beé Jesús dih teonit pínahdih ã waáwáp jĩ. ¹⁷ Pánih chājni pínah jwĩjeéh Jesús ã tewatdih chājni ã jamap yah be”, át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Judasjiboó Jesús dih ì tewat pínah naáwát jíibdih ã jwúbaihichah yahna, queét sacerdotewāboó ìt teocap wut jĩ. Pánihna, caán jíibjĩh bainí baác dih ìt jíib chājap wut jĩ. Caán baác dih Judasboó míc jōp wái wunniji wálahnit, dúuc jéen bejna, át páah yoh ñajap wut jĩ. Pánih páah yoh ñajna, āih wudah át búuh yoh bejep wut jĩ. Āih jónóp tōpna nihat át bac peét bejep wut jĩ. ¹⁹ Judas ã yéejatji jíibdih nihat Jerusalén tútchidih moón ìt jéih beedép wut

* **1:13** Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16

jĩ. Pánihna, caán ã jíb chãjni baácđih Acéldama wũt ãt búudhdap wũt jĩ. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná ãt chãjap wũt jĩ.*

²⁰ Túttimah, nin pah queéđih Pedro ãt jwúb niij naáwáp wũt jĩ: “Jon jãtih ã daacátji pahjeh tibeé Judasji ã yapap be. Davidji ã daácni Salmos ã niijni tólihdih nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Ã tawatji yohni ã jumna naáh, niij daácni, (Sal 69.25)

Biáh ã tawatjidih jwúb túut nũumnit, ã tewe naáh’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 109.8)

²¹⁻²² “Páant ã niij daacátjidih jéihnit, Judasjidih jwúb túut nũumni pínahdih jwiítđih bidat caá náahap. Juan Daabánijeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ã bejep jĩ. Íjeéh jumni bícdih níwat caá náahap, jwíjeéh ã jumat pínah niijná.* Jesúsjeéh jwí jumuchah, jwíjeéh páant péeni, Jesús ã púuh laab béjatjidih jwíjeéh ennidihbut níwat caá náahap.* Páant jwí níwichah, Jesús ã jwúb bootjidih jwíjeéh naóhni ã jumbipna caá”, Pedro queéđ Jesúsíhwãdih ãt niijíp wũt jĩ.

²³ Páant ã niijíchah joinít, chénewãdih ãt níwip wũt jĩ. Bíc José Barsabás wũt jumnidih ãt níwip wũt jĩ. Caán Justo ã niij wũt ejni wũt jĩ. Biáh Matías wũt jumnidihbut ãt níwip wũt jĩ. ²⁴⁻²⁵ Queéđih níonit, Diosdih nin pah ãt niij úábúp wũt jĩ: “Maá, nihat cãacwã ã jengah joyátđih ma tái jéihna caá. Judasjidih túut nũumni pínah, nit chénewã jwí níonitdih, ded meém ma náahnidih jwiítđih ma júutá. Jesúsđih cádahni Judasji iiguípna ãt bejep taga.

* 1:19 Mt 27.3-8

* 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21

* 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51

Caandíh túut n̄umní, jwiít Jesús ã naáwát túutnit biíc dih jumni pínahdih ma júutú”, Diosdih ít niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant niijnájuh, bidat túut niijná, ĩ níwat naaná dih ít púdanap wut jĩ. Matíalíh naá ã jwíh buúg jéenechah, caánboó Jesús ã naáwát túutnit on-cewãjeéh át waadáp wut jĩ.

2

Túini Espíritu ã wēpat queédih ã wāhat

¹ Pentecostés wāt jumni yeó jáapdih* nihat Jesúhwã biíc m̄udíh ít jwúb míc wáac juyúp wut jĩ. ² Neohjeh búdí johlit yáaat panihni jeámant jūóhnit, ĩ jumni m̄udíh át yeéj yáanap wut jĩ. ³ Nihat ĩih wao cháh t̄u ōpát tōpna panihni át jígohop wut jĩ. ⁴ Pánihna, Túini Espíritu queédih ã waadáchah, ã wēpatjĩh bitalíh wéheatna ĩ beh joíca naáhjĩh ít wéhe jwíhip wut jĩ.

⁵ Caán láa, nihat baácna bej peétnitji judíowã Dios ã wutatdih jepahnit, Jerusalén tútchina ítát wáac juyúp wut jĩ. ⁶ Pánihna, japboó yáanachah joinít, Jesúhwã ĩ jumni m̄uná dawá ít míc wáac juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, cãacwã yoobó ĩ wéheatnajĩh Jesúhwã ĩ wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ít míc niij wéhenap wut jĩ:

⁷⁻⁸ —¿Dépanih tigaá nit Galilea baácdih moon yúhna, jwíh wéheatnajĩh ĩ túi wéhenachah, jwí beh joí? ⁹ Nihat jwíh wéheatnajĩh buu wéhena caá ĩ chãjap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác, ¹⁰ Frigia baác, Panfilia

* **2:1** Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

baác, Egipto baác, África baác, Cirene tútchi, Roma tútchidih moonbút jwiít jwĩ jum̄p. ¹¹ Biquína judíowã jwĩ jum̄na caá. Bitã judíowã nihcannit yuhna, Dios naáwát dih bohénitbút jwĩjeéh ĩ jum̄na caá. Bitã Creta quewadih moón, Arabia baác dih moonbút jwĩjeéh ĩ jum̄na caá. Pánihna, nitboó ĩ wéhenachah, jwiít nihat jwĩ beh joiná caá. Queét jwĩih wéheatnajĩh Dios ã wēp chājatdih naóhna caá ĩ chājap, ĩt míc niijíp wut jĩ.

¹² Páant niij joí wúhi bejna, ĩ ennidih ĩ joinídihbút ded pah ã yapatdih ĩt jéihcap wut jĩ.

—¿Nit dépanih tigaá bitaíh wéheatnajĩh Dios ã wēp chājatdih ĩ túi wéhe? yeéb ñi jenah joyóchah, queétjeh ĩt míc niijíp wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, bitã ĩjeéh jum̄nit nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—jDépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá ĩ chājap! ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ.

Pedro cāacwādh ĩ naáwát

¹⁴ Pánihna, Pedro once Jesús ã naáwát túutnit biíc dih ñuhnit, cāacwādh nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Wã déewáá, biíh baácmant jũóhnit, Jerusalén tútchiboó jum̄nitbút, bũũ ã yapatdih jéihyat túut niijná, nin wã naáwát pínahdih ñi túi joyoó. ¹⁵ ‘Queét máihnit caá’, ñi niij jenah joyát yoobóp dih nihcan caá. Jwiít judíowã cheibitjeh jwĩpĩ máihcan caá. Bũũ cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwĩ máihcan caá. ¹⁶ Dios jon jãtĩh ã niijátji pahjeh bũũ ã yapna caá. Dios naáwát dih naóh yapani Joel nin pah át niij daacáp tajĩ:

¹⁷ ‘Péni yeó jáap tóah jũúwáchah, nin pah ã yap-
bipna caá: Wĩih Túini Espiritu ã wēpatdih

nihat cǎacwǎdih búdí wǎ wǎhbiḡna caá, buca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wǎ naáwátđih ĩ naóh yapabipna caá. Jáap beh tóahnit oo júmat jíghat panihnidih ĩ enbipna caá. Behnit ĩ oo júmuchah, queétdih wǎ naóhbiḡna caá.

18 Weemđih teo wǎhnit neoná, yaáhdihbut wǎih Túini Espírítu ā wēpatđih búdí wǎ wǎhbiḡna caá. Queétbody wǎ naáwátđih ĩ naóh yapabipna caá.

19 Wǎ wēpatjǐh úum náah jumnidih jeáboó baácboobút wǎ wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép panihni, iigát panihni, tuu jei pánihni ā jumbiḡna caá.

20 Jeáboó yeó dupátdih ā túut nuumbiḡna caá. Chei bóo wiđhbut meép panih duuni ā túut nuumbiḡna caá. Páant ā yapbiḡna caá, ñi Maáh Cristo ā jwúb dei júóhni yeó jáap pínah jǎtih. Caán yeó jáapđih nihat cǎacwǎ ĩ en wáhi bejbiḡna caá. Pánihna, oboh jumni yeó jáap ā nihcan níut buca. Yéejnitđih úum náah jumni yeó jáap jumna yuhna, yéejat yohnitboodih caán yeó jáap túini yeó jáap ā jumbiḡna caá.

21 Ded jwǐ Maáhdih ā yéejat yohat túutni, caán iiguípna ā bejat déeji ā túi yapbiḡna caá, āt níj daacáp tajǐ. *(Jl 2.28-32)*

22 “Yeéb wǎ déewǎá, nindih wǎ naáwáchah, ñi túi joyoó. Jesús Nazaret tútchidih bóo Dios ā wēpatjǐh ā chǎj júutup jǐ, caandih Dios ā wahatjidih cǎacwǎ ĩ jéihyat pínah níj. Yeéb caandih enniti ñi jéihna caá. 23 Jesúsđih mawat náahna, ñi maátadih ñi

wāhup jī. Pánih wāhnit, yeejépwādh cruzboó ñi mawat túutap jī.* Dios jon jātih caandih ã niijátji biíc yoobó ã yapap be.*²⁴ Obohjeéhtih, Jesús ñi maonijidih Diosboó át jwúub boonanap tabe. Túttimah, ã jwúub wuncan niít b̄ca. Chah wēpni jumna, wunnidih yuhna, át jwúub boonanap tabe, páant muntih. Pánihna, b̄u páantjeh báadhni caá.*

²⁵ Davidjiboó jon jātih nin pah Jesucristo ã jwúub boo pud jūwát pínahdih át niij daacáp tajī:

‘Wā Maáh wājeéh āpī jumna caá. Yeó jáap jumat pah Dios wā Maáh wā pebh ã jumuchah, enna, wā úmcan niít.

²⁶⁻²⁷ Dios, weemdih oina, wunnit ī jumupboó wīh caolidih ma yohcan niít. Wīh bácahdihb̄t ma moopát túutcan niít. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā túi wēi naóhna caá. Míih jumna, úmcanjeh, wā túi jambipna caá.

²⁸ Pánihna, weemdih jwúub boonanit, wājeéh ma jumuchah, wā túi wēina caá’, át niij daacáp tajī. *(Sal 16.8-11)*

²⁹ “Wā déewāá, jwī n̄uo Davidji ded pah ã jumatdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán ã wunuchah, īt yohop wut jī. Caandih ī yohni ítji páantjeh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wīh bácahdih ma moopát túutcan niít’, niij daácna, caanjéh āih pínahjeh át nihjican tagaá. ³⁰⁻³¹ Davidji Dios naáwát dih naóh yapani ã jumuchah, Dios caandih nin pah át niijáp wut jī: ‘Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ma jumima jwúub boonit, meém maáh ma jumatji dée pah, nihat nin baácdih moondih

* **2:23** Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * **2:23** Lc 24.26

* **2:24** Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

maáh ã jum̃bipna caá', ãt niijíp w̃t jĩ.* Cristodih Dios maáh ã waadáat pínah, ã boo p̃ud j̃úwát pínahdihb̃t nin pah ãt niij daacáp w̃t jĩ: 'Caán w̃annit ĩ jum̃apboó páantjeh ã jum̃can niit. ãih bácahb̃t ã moópcan niit', David ãt niij daacáp tajĩ.* ³² Caán Jesúsdi h beé Dios ãt booanap be. ã jw̃úb booanidih jwiit ni hat jwĩ enep be. ³³ Caán Dios ã jéihyepmant bóo b̃wámant jum̃ni maáh caá. Pánihna, 'Táini Espíritudih noónboó ma wahaá', ã íp Dios caandíh ã niijíchah, nin Táini Espíritudih ãt wahap taga. B̃u jw̃uh Táini Espiritu ã ch̃ajtdih ennit, joiná caá ñi ch̃ajap. ³⁴ Davidji Dios pehb̃boó ãt p̃úh laab béjcap w̃t jĩ. Pánihna, ãih pínah nihjican tagaá. Nin pah ã niij daacni Jesúih pínahji tagaá:

'Wã Maáhdih Dios nin pah ã niij naáwáp be: "Wã jéihyepmant bóo b̃wámant ch̃údnit, maáh ma jum̃ú.

³⁵ Páant maáh ma jum̃uchah, meemdíh eníhcannitdih wã yohbipna caá. Meém queétdih chah w̃epni ma jum̃bipna caá", ã niijíp be', Davidji ãt niij daacáp tajĩ. (*Sal 110.1*)

³⁶ "Pánihna, wã déewãá, nindih ñi tái jéihyee: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat túutnijidih Diosboó maáh ã waadánap be. Caán Jesússeh jw̃ipĩ p̃áini Dios ã wahni Cristo beé", Pedro c̃acwãdih ãt niijíp w̃t jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinit, búdí jĩgah úumnit, Pedrowãdih nin pah ĩt niij úúbh joyóp w̃t jĩ:

* **2:30-31** Sal 132.11; 2S 7.12-13 * **2:30-31** Sal 16.10

—¿Jwĩ déewãá, ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ït niijíp wut jĩ.

³⁸—Yeéb ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh ñi jwúb túut nuumá. Páant ñi túut nuumúchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá. Pánih túut nuumnít ñi jumuchah, Jesús ã wēpatjĩh ñi daabáát túutú. Páant ñi chãjachah, Dios yeebdíh Túini Espíritudih ã wãhbirna caá. ³⁹ Jon jãtihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi jaimená pínahdihbut, nihat caán ã ñionit pínahdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘Nihat weemdíh jepahnitdih Túini Espíritudih wã wãhbirna caá’, Dios ãt niijíp tajĩ,* Pedro queétdih ãt niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant niij péanit, queétdih nin pah ãt jwúb niij wēp naáwáp wut jĩ, páant muntih:

—Nin baácđih moón yeejép ĩ chãjatji jíib Dios búdí ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, queét pah ñi jumca bojoó. Ñi yéej chãjatdih cádahnit, ñi túut nuumá. Páant ñi chãjachah, yeebdíh ã peéh chãjcan niit, ãt niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ã niijíchah joinít, dawá jepahnit, ït daabáát túutup wut jĩ. Pánihna, Jesúhwãjeéh caán yeó jáapjeh tres mil cáacwã chah dawá ït jumap wut jĩ. ⁴² Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ã naáwát túutnit ĩ bohénachah, ït túi joyóp wut jĩ. ĩh jeémátđih míic pãáh wãhñit, Diosdih wãbhñit, biícđih ĩpĩ tái jumap wut jĩ.

Jesúhwã ded pah ĩ jumap

⁴³ Jesús ã naáwát túutnitboó Dios ã wēpatjĩh wunnitdih ĩpĩ booa júutup wut jĩ, Dios ã wēpatdih

* **2:39** Is 57.19

cãacwã ï jéihyat pínah niijná. Páant ï chãjachah ennit, nihat ït en wáhi bejep wut jĩ. ⁴⁴ Jesúíhwã ïih bií déedih míic pãáh wãhñit, biícđih táinijeh ïpĩ jumap wut jĩ.* ⁴⁵ ïih bií déedih jíib chãj wãhñit, nihat biíh pah bóo wihcannitdih queét ï jummat yoobó ïpĩ wãh wáacap wut jĩ. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chãjna, yeó jáap jummat pah Dioíh munná míic wáacnit, “Dios túini caá”, ïpĩ niúj wëi naáwáp wut jĩ. ïih munnáboobút míic wáacnit, biícđih ïpĩ túi numah wëi jeémép wut jĩ. Páant ï chãjachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cãacwã ïpĩ míic niijíp wut jĩ. Pánihna, yeó jáap jummat pah bita jáap jepahnitdih táí ubnit, jwíih jepahnitjeéh Dios át waadánap wut jĩ. Jáap jepahnitbut ïjeéh ït míic wáacap wut jĩ.

3

Jéih bejcannidih Pedro Juanjĩh ï booaat

¹ Biíc yeó jáap, cheyeh, las tres jumachah, judíowã Diosdih ïpĩ úbát horadih Pedro, Juanjĩh Dioíh munná ït bejep wut jĩ. ² Yeó jáap jummat pah Túini Jēc wut jumapdih ã chéenwã jéih bejcannidih ïpĩ ub juibí chúud jwejep wut jĩ. Jáap cãac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumap wut jĩ. Caan jěcdih chúudnit, caanjĩh waadnídih dinero ãpĩ úbúp wut jĩ. ³ Pánihna, Pedro, Juanjĩh caán munná ï waadát túut chãjachah ennit, queétdih jéih jibcanni dinerodih át úbúp wut jĩ. ⁴ Pedroboó caandíh ennit,

—Jwiítđih ma túi eneé, át niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdíh ï wãhbipta

* **2:44** Hch 4.32-35

caá”, caanjéh ât niíj jengah joyóp wut yah jĩ.
⁶ Obohjeéhtih, páant ã niíj jengah joyóchah yahna, Pedro caandíh nin pah ât niíj naáwáp wut jĩ:

—Weém dinerodih wã bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wũhcan yahna, chah túnidih meemdíh wã chãjbipna caá. Jesucristo Nazaret tútchidih bóo ã wēpatjĩh meemdíh wã booana caá. Ma ñah ñahú. Ñah ñahnit, ma yáac chũi bejeé, ât niijíp wut jĩ.

⁷ Páant niijnít, ãih jéihyepmant bóo téihyadh teonit, caandíh ât wái ñahanap wut jĩ. Páant ã wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji ãih wio wēpép nahna ât jumap wut jĩ. ⁸ Pánihna, caán ñah ñahnit, ât yáac chũi bejjwíhip wut jĩ. Pánih yáac chũi bejnit, ñaáp táamp chũinit, “Dios túini caá. Wã túi jéih bejna caá”, niíj wēinit, Dioíh mūdih ât waad béjep wut jĩ. ⁹ Pánih yáac chũi bejnit, “Dios túini caá”, ã niijíchah, nihat cãacwã ít enep wut jĩ. ¹⁰ Caandíh ennit, “Caán Dioíh mú Túini Jēcdih chũdni dinero úbhniiji caá”, ít niíj jéihyep wut jĩ. Páant ã jibichah ennit, caandíh ded pah ã yapatdih ít en wáhi bejep wut jĩ.

Dioíh múná Pedro cãacwãdih ã bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowãdih ã teo ñuún péenachah, nihat cãacwã en wáhi bejnit, Dioíh mú Salomón ã chãjat túttni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowã pebhna ít míc wáacap wut jĩ. ¹² Páant ít míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queédih ât niíj naáwáp wut jĩ. “¿Wã déewáá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiútdih ñi en ñuún? ‘Queétboó Diosdih túi joinít jumna, ñih wēpatjĩhjah nindih ít jéih yáac chũi bejat túttna caá’, ñi niíj jengah

joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niúj jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jesús ã wēpatjīh beé caandíh jwī boonanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jātih moón jwī n̄owā Diosdih ít túi weñep w̄ut jī.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wāhni Jesús ã w̄ut chah yáaat pínah niijná, nindih ã jibanap be.* Yeéboó Jesúsdi en jāihnitdih wāhni, Pilato caandíh nemat m̄umánt ã bacaíhichah yuhna, yeéb ã bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandíh ã bacaíhichah yuhna, Jesús túini, túi chājni ã jam̄uchah yuhna, yeéboó caandíh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cāac maonidih ñi bacaat túutap be.* ¹⁵ Jwiítidih túi abni Jesúsboodíh yeéb ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, w̄annidih ī yohochah yuhna, Dios caandíh ã jw̄ub boonidih jwiít jwī enep be. ¹⁶ Pánihna, caandíh túi jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ã wēpatjīh jwī boonanap be.

¹⁷ “Wā déewāá, yeéb jwī maátajīh Jesús Dios ã wāhni ã jamatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túutap be. Páant ñi chājatjidih weém wā jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanit, ñi chājat pínahdih nin pah ít niúj daacáp tajī: ‘Cristo yeejép ã yapbipna caá’, ī niijátji pahjeh tibeé ã yapap be.* ¹⁹ B̄uu jwuh yeéb yeejép ñi chājatjidih búdí jīgahnit, táiniboodíh jw̄ub túut n̄um̄nít, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut n̄um̄uchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdíh ã yoh wāh̄bipna caá. ²⁰ Páant ñi chājachah, Dios ã wāh̄niji Cristodih jwiítidih ã jw̄ub wah deyabipna

* **3:13** Ex 3.15 * **3:13** Is 52.13-53.12; Fil 2.7-9 * **3:14**
Mt 27.15-23; Mr 15.6-14; Lc 23.13-23; Jn 19.12-15 * **3:18** Is
52.13-53.12

caá, jwiít dih ã teo wáacachah, jwĩ túi weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, b_{uu} Dios pebhboó caá ã jam jw_{uh}ap. Dios nihatdih ã ámohat pínahdih jon jãtíh ã naáwát dih naóh yapanitdih át naóh daacát túutap wut jĩ. Pánihna, nihát ã naáwátjidih chãj péanit, Jesucristodih ã jw_{uub} wah deyabipna caá. ²² Moisés nin pah át niúj naáwáp tajĩ: ‘Jwĩ dée Dios naáwát dih naóh yapani pínahdih jwĩ Maáh Dios yeebdíh ã wahbipna caá. Weemdíh ã jwíh naáwát túutatji pahjeh tigaá caandíhbut ã jw_{uub} naáwát túutbipna caá.* Pánihna, ded pah ã niúj naáwát pínahdih ñi túi joyoó.* ²³ Det caandíh joicán, ã wutuchah jepahcannitdih Dios ã yohbipna caá. Dioíhwãjeéh queét ĩ jéh jamcan niít’, Moisés át niúj daacáp tajĩ.*

²⁴ “Nihat Dios naáwát dih naóh yapanitji Samuel, ã buudát túttimah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná ĩt chãjap tajĩ. ²⁵ Jon jãtíh moón jwĩ nuowãjidih Dios át naáwáp wut jĩ. Pánih naóhna, Abrahamdih ã naáwátji pahjeh tih jwiít dihbut biíc yoobó naóhna át chãjap wut jĩ. Nin pah át niúj naáwáp wut jĩ: ‘Ma jamadih wã túi chãjachah, caánboobút nihát baác dih moondíhbut ã jw_{uub} túi chãjipna caá’, át niijíp wut jĩ.* ²⁶ Pánihna, jwiítboodíh Moisés ã naóhniji Dios wãúhdih jwiít judíowãdih át jwíh wahap tajĩ, jwiít dih ã túi chãjachah, yeejép chãjnit jwĩ túut nuumát pínah niijná”, Pedro cãacwãdih át niijíp wut jĩ.

* 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 * 3:25 Gn 12.3; 22.18

4

Pedrowādih judíowā ī maáta ī j̄ihñat

¹⁻³ Páant cāacwādih Pedro Juanj̄ih ī naáwáchah, sacerdotewā, Dioíh m̄udíh wapnit soldadowā ī maáh, saduceowābut Pedrowā pebhna j̄ibínit, ít joyóp wut j̄i. Páant ī joyóchah, Pedrowā nin pah cāacwādih ít níj naáwáp wut j̄i: “Jesús ā wunat túttimah, āt jwáub boo pud j̄úwúp be. Ā boo pud j̄úwát dih jéihna, āihwā jumna, jwiítbut jwī boo pud j̄úwát pínahdih jwī jéihna caá”, ít níjíp wut j̄i. Páant ī níjíchah joí íjnit, maátaboó cāacwādih too pāa bejnit, Dioíh m̄udíh wapnit soldadowādih Pedrowādih ít j̄ibí tewat tútup wut j̄i. Cheyeh jumuchah, túttimah bóo yeó jáapdih queédih úbh joíhna, nemat m̄úboó ít nemat tútup wut j̄i. ⁴ Judíowā ī maáta Jesús dih ī náahcah yuhna, āih doonádih joinít, “Yoobópdih tigaá”, dawá ít níj jengah joyóp wut j̄i. Pánihna, Jesús h̄wā chah dawá jumna, cinco mil neoná ít jumup wut j̄i. Yaádhjeéh ī wehjeéhbut chah ít jumup wut j̄i.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, bita judíowādih waóhnit, Moisés ā wutatjidih bohénit biíc dih ít míc wáacap wut j̄i. ⁶ Sacerdotewā ī maáh, Anás wūt jumni, ā déewābut Caifás, Juan, Alejandro, bita biíc dih ít míc wáacap wut j̄i. ⁷ Pánihna, queét Pedrowādih ī bid bojochah, soldadowā queédih ít ub j̄ibínap wut j̄i. Páant ī ub j̄ibínachah, maáta nin pah ít níj úbh joyóp wut j̄i:

—¿Deíh wēpatj̄ih tibeé yeéb caandíh ñi booa?
¿Déhe tibeé yeebdíh páant chājat túttni? ít níjíp wut j̄i.

⁸ Páant ï niijíchah joinít, Túini Espíritu ã wēpatjīh Pedro nin pah át niij jepahap wut jī:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhnit, ⁹ jéih jibcannijidih jwī táí chājatdih úúbh joí en niit ñi chājap? ¹⁰ Yeebdíh, nihat judíowādihtut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ã wēpat beé nindih ã boonap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat tútutni, Dios ã boonani, caán ã wēpatjīh nindih jwī boonap be. Pánihna, buu nin ã jibichah, ñi enna caá. ¹¹ Dios naawátidih naóh yapanit jon jātih Jesucristodih naóhna, ‘Cāacwā ï náahcannidih Dios ã ñíobipna caá’, ït niij daacáp tajī.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandíh jwī maáh pínah át waadánap wut be. ¹² Caán Cristojeh tigaá cāacwā iiguípna bejnit déjidih táí ubni. Nin baácboó biíh táí ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohni ã jumap, Pedro át niijíp wut jī.*

¹³ Páant niij naóhna, Pedrowā bohécannit yuhna, úumcanjeh, ï wēp bohénachah ennit, ït joí wáhi bejep wut jī. Jesús ã bohéat pah ï wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjīh yoobópdihtut Jesúsjeéh jumnit tigaá”, ït niij jéihyep wut jī. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowājeéh ã jumachah, queét maáta Pedrowādihtut “Yeejép ï chājna caá”, ït jéih niij naóh yaccap wut jī. ¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta ï míc wáacat tólihmant Pedrowādihtut ït bac bej jwuhat tútutap wut jī. ¹⁶ Páant ï bac bejat túttimah, queétjeh nin pah ït niij míc wéhenap wut jī:

—¿Queétidih ded pah tigaá jwī chājbi? Dios ã wēpatjīh jéih jibcannijidih ït boonap taga. Nihat

* **4:11** Sal 118.22 * **4:12** Jn 14.16

Jerusalén tátchidih moón páant ï chãjatjidih ï jéihna caá. Pánihna, jwiítboó ‘Páant ï chãjcan beé’, jwĩ jéih niijcán caá. ¹⁷ Pánihna, Jesúih doonádih bitadih jwĩ bohéat túutca boj jĩh, queét maátajeh ït míc niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowãdih jwúub bid bojnít,
—Jesúih doonádih bitadih ñi jwúub naóhca bojoó,
ït niijíp wut yuh jĩ.

¹⁹ Páant ï niijíchah joinít, Pedro Juanjĩh nin pah ït niij jepahap wut jĩ:

—Páant ñi wutuchah, jepahna nihna, Diosboodih yap yohna caá jwĩta chãjap. ¿Pánihna, dedboodih tigaá jwĩ jepahbi, Dios ã weñat pínah niijná?
²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jwĩ ennidih, jwĩ joinídihbut jwĩ jéih jweéhcan caá, ït niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ï niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowãdih ït jwúub niijíp wut yuh jĩ:

—Jesúih doonádih ñi jwúub bohénachah, yeebdih yeejép jwĩ peéh chãjbipna caá, ït niijíp wut jĩ.

Pánihna, cãacwãboó jéih bejcanniji ã túi bejatdih ennit, “Dios wēpni yoobát ã jumna caá”, ï niijíchah joinít, maátaboó Pedrowãdih jéih peéh chãjcanjeh, queétdih ït bacanap wut jĩ. ²² Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wut jĩ.

Jesúihwã ï úumcat pínahdih ï úubát

²³ Pedro Juanjĩh bac bejnit, ï chéenwã pebhna jwúub juibínit, judíowã ï maáta ded pah ï niijátjidih queétdih ït naáwáp wut jĩ. ²⁴ Páant ï niijíchah joinít, queét nihat bícdih Diosdih nin pah ït niij úubáp wut jĩ: “Maá, meém jeádih chãjni, nin baácdihbut chãjni, búdí majdihbut chãjni, nihat báadhnitdihbut

chãjni caá.* 25 Túini Espíritu ã wēpatjĩh jwĩ n̄uo Davidji, meemdíh teo wãhni, nin pah át niúj daacáp tajĩ:

‘Judíowã nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, ã jũihna yuh caá. Cristo ã chãjat pínahdih ã jãhíhmina yuh caá.

26 Dawá nin baácdih moón maáta míic wáacnit, jwĩ Maáh Diosdih, ã wahni Cristodihbut en jũihna, Dios ã jenah joyátjidih ã yéejáihmi na yuh caá’, át niúj daacáp tajĩ. (Sal 2.1-2)

27 “Páant tigaá nin tútchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowã nihcannit, judíowã bíicdih ma wahni Jesúsdi h mawat túutna, ã míic wáacap be.* Caán Jesús túi yoobópdi h jamni, meemdíh túi jepahni ã jamuchah yuhna, caandíh ã mawíh jenah joyóp be.* 28 ‘Páant caá ã nihbip’, ma niijátji pah queét ã chãjap be. Meém ma jéihyatjĩh páant mat niúj naáwáp tajĩ. 29 Pánihna, Maá, queét jwiít dih ‘Yeéb ñi jwúub bohéat peéh yeejép jwĩ chãjbipna caá’, ã niijátjidih joinít, jwiít dih ma teo wáacá, jwiít meemdíh teo wãhni t úumcanjeh, míih túini doonádih jwĩ wēp naáwát pínah niijná. 30 Jwiít dih ma teo wáacá, tubúp chũúhni t dih jwĩ booanachah, cãacwã ã jéih chãjca naáhdih Jesús ã wēpatjĩh jwĩ chãjat pínah niijná”, ãt niúj úubúp wut jĩ.

31 Páant ã niúj úubúchahjeh, ã míic wáacni muú búdí át méménap wut jĩ. Páant ã méménachah, Túini Espíritu ã wēpat queét dih búdí ã wãhuchah, úumcanjeh Dios naáwát dih ãt jwúub naáwáp wut jĩ.

* 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * 4:27 Is 52.13; Fil 2.7

Jesúhwhã ã míc pãáát

³²⁻³³ Dios ã wēpatjĩh queét Jesús ã naáwát tútñit nin pah cãacwãdih ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesús ã boo pud jũúwát túttimah caandĩh jwĩ enep jĩ”, ãt niijjap wut jĩ. Queét nihatdih Dios búdí ã teo wáacachah, chah dawá Jesúsdih ãt jepahap wut jĩ. Biíc yoobó jenah joinít, ãh bií déedih “Wĩh mícjeh caá”, ãt niijcáp wut jĩ. Queét nihat ã bíbohat yoobó míc pãáhnit, ãjeéh jumñitdih ãpĩ túi teo wáacap wut jĩ.* ³⁴ Pãnihna, ded moh yéejnit ãjeéh ãt wihcap wut jĩ. Det wápchi pínah baácđih bíbohnit, mũđđhbut bíbohnit, ãhđih ãpĩ jíib chãj wũhup wut jĩ. Caán jíibđih ãb bejnit, ³⁵ Jesús ã naáwát tútñitdih ãpĩ jũbí wũhup wut jĩ. Pãant ã ãb jũbí wũhuchah, teonit, queétboó ãjeéh jumñit moh yéejnitdih ãpĩ jwũb pãáap wut jĩ. ³⁶ Biíc ãjeéh José wũt jumni ãt jumup wut jĩ. Jesús ã naáwát tútñit Josédih Bernabé wũt ãt búđhdup wut jĩ. ã wũt Bernabé “Cãacwãdih túi weña teo wáacni”, Griego wéheatjĩh niijná ãt chãjap wut jĩ. Caán Leví jũima, Chipre quewadĩh bóo wut jĩ. ³⁷ Pãnihna, caanbát ãh wápchidih ãt jíib chãjap wũhup wut jĩ. Pãnih jíib chãj wũhñit, caán jíibđih Jesús ã naáwát tútñitdih wũhñit, bitadĩh ãt pãáát tútup wut jĩ.

5

Ananías ãjeéh bóli Safrajĩh ã yeeat

¹ Bitabut Bernabé ã chãjat pah ãtĩh chãjĩhip wut yuh jĩ. Newé Ananías wũt jumni, yad Safira wũt jumñih wut jĩ. Queétbut ãh wápchidih jíib chãj wũhñit, caán jíibđih Jesús ã naáwát tútñitdih

* **4:32-33** Hch 2.44-45

Ananías ãt wũhup wut yah jĩ. ² Obohjeéhtih, ã jíib chãjna yũhna, bainíjuh ã wũhat pínahdih ubnit, nihat biíhdih caanjéh ãt ámohop wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jĩ. Pánihna, bainíjuh ub bejnit, Ananías Jesús ã naáwát túatnitdih ãt juibí wũhup wut jĩ.

³ Páant ã yeeatdih Túini Espíritu ã jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah ãt niúj jãihñup wut jĩ:

—Ananías, nemépwã ï maáh Túini Espíritudih meemdíh ãt yeeat túatup wut. Pánihna, míih baácđih ma jíib chãj wũhna, caán jíibđih meemjéh mat ámohop wut. ⁴ Ma jíib chãj wũhat pínah jãtih, míih wápchijeh tigaá ãtih jumup ta yah caá. Pánihna, míih jíib tigaá ãtih jumup. Páant, míih ã jumuchah yũhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiítđihjeh ma yeecan caá. Diosđih caá ma yeenap, ãt niújip wut jĩ.

⁵ Páant ã niújichahjeh, Ananíasboó ãt wan baugúp wut jĩ. Páant ã yapat doonáđih joinít, nihat búđi ït úumup wut jĩ. ⁶ ã wanuchah ennit, japata ãih bácahjidih yéguehjĩh pin, cáacđih yohopboó ub bejnit, caandíh ït baad yóhop wut jĩ.

⁷ Tres horas túttimah, Ananías áaji ã wanatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jĩ. ⁸ Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántđih ãt niúj úabh joyóp wut jĩ:

—¿Níih wápchidih ñi jíib chãj wũhuchah, bóo nit beé yeebđih ï jíib chãjap? ãt niújip wut jĩ.

—Páant bóojeh tibeé jwiítđih ï jíib chãjap be, mit niúj jepahap wut yah jĩ.

⁹ —¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espíritudih biíc yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih

baad yóh péanit, jwúub jũóhna, meemdíhbut míh bácahdih ĩ ub bejbipna caá, Pedro caántdih át niijíp wut jĩ.

10 Páant ã niijíchahjeh, caántbut mit wun buugúp wut jĩ. Pánihna, baad yóhnit japata caán mūdih jwúub waád juibínit, míh bácahdih enna, caántjidihbut ub bac bejnit, newéih bácahji pebhna ub juibínit, ĩt baad yóhop wut jĩ. 11 Pánihna, Jesúihwā, nihat bitabut caán doonádih joinít, búdí ĩt úmup wut jĩ.

Jesús ã naáwát tútnit wunnitdih ĩ booaat

12 Jesús ã naáwát tútnit Dios ã wēpatjĩh dawá cāacwādih ĩt booa júutup wut jĩ, “Dios wēpni ã jumna caá”, ĩ niiját pínah niijná. Queét Jesúihwā Dioíh mú Salomón ã chājat tútni coahjidih ĩpĩ míc wáacap wut jĩ. 13 Bitá ĩ yéejat peéh chājatdih úmna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét táinit caá”, cāacwā ĩpĩ niijíp wut jĩ. 14 Neoná, yaádhbut, चाह dawá Jesúsdi ĩt jepahap wut jĩ. 15 Pánihna, tabáp chūhñitdih Pedro ã teo jãha booaat pínah niijná, ĩ chéenwā queétdih ĩ lajatjĩh namá jwēejdih ĩpĩ ub juibí jwejep wut jĩ. Bitá ã muj juibícanitboó booihna, Pedroíh dadahjeh buug lájat ĩt náahap wut jĩ. 16 Jerusalén tútchi pehbbit jumni tútchinadih moón tabáp chūhñitdih, nemép jumnitdihbut ĩt ub juibínap wut jĩ. Pánihna, queét nihatdih ĩt táí booa beedánap wut jĩ.

Jesús ã naáwát tútnitdih bita yeejép ĩ chājat

17 Pedrowādih dawá cāacwā ĩ péenachah enna, sacerdotewā ĩ maáh, ājeéh jumnit saduceowābut Pedrowādih búdí ĩt íjip wut jĩ. 18 Pánih íjnit, Jesús ã naáwát tútnitdih teonit, nemat múboó ĩt nemep

wut jĩ. ¹⁹ Chei Dioíh ángelboó ĩ nemnitjidih át wāt bacanap wut jĩ. ²⁰ “Dioíh munná ñi bejeé. Caán munná juibínit, ded pah Diosjeéh ĩ túi jumat pínahdih cāacwādh ñi túi bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wut jĩ.*

²¹ Páant ā niijíchah joinít, baabáchah, Dioíh munná waad béjnit, ángel ā niijátji pah cāacwādh ĩt jwúub bohénap wut jĩ.

Caán yeó jáapjeh judíowā ĩ maáta míc wáacnit, Jesús ā naáwát tútnit nemat muúboó jumnitjidih soldadowā ĩ maátadh ĩtih ub jūúwát tútup wut yuh jĩ. ²² Obohjeéhtih, nemat munná juibínit, queétdih ĩt bid juicáp wut jĩ. Pánih bid juicánjeh, maáta pebhna jwúub bejnit, nin pah queétdih ĩt niij naáwáp wut jĩ:

²³ —Nemat muú jēc bujcánni yuh beé. Caán nemni jēcdih wapnit ĩ pāi ñuhna yuh beé. Páant ĩ pāi ñuhuchah yuhna, caán jēcdih wātnit, jwĩ enechah, jwĩ nemnitji ĩ wihcap be, ĩt niijíp wut jĩ.

²⁴ Páant ĩ niijíchah joinít, Dioíh muúdh wapnit soldadowā ĩ maáh, sacerdotewā ĩ maátabut ĩt joí wáhi bejep wut jĩ. “¿Dépah caá ĩ tóahbi queét pánihna?” queétjeh ĩt míc niijíp wut jĩ. ²⁵ Páant ĩ míc niijíchahjeh, biíh ĩ pebhna juibínit, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh munná cāacwādh jwúub bohéna beé ĩ chājap be. Ñi enbi jwuhú oboh, át niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowā ĩ maáh, áih soldadowājĩh bejnit, Jesús ā naáwát tútnitdih ĩt jwúub tewep wut jĩ. Obohjeéhtih, cāacwādh úmna, maonit déeji maocanjeh, queétdih ĩt teo

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

bejep wut jĩ. “Nitdih jwĩ pũñachah, cãacwãboó jwiít dihjeejĩh ĩ yohbipna nacaá”, queét soldadowã ĩt niijjenah joyóp wut jĩ. ²⁷ Queétdih ub bejnit, Jesús ã naáwát tútnitdih maáta pebhna ĩt ub juibínap wut jĩ. Pánih ub juibínachah, sacerdotewã ĩ maáh queétdih nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

²⁸ —Yeebdíh tũbit wutnit, ‘Jesús ded pah ã chãjatjidih ñi bohéca bojoó’, jwĩ niijíp yah be. Obohjeéhtih, páant jwĩ niijíchah yahna, yeéboó ni hat Jerusalén tútchidih moondíh ñi bohéna caá. Jesús dih jwĩ mawatji waó jíib jwiít dih peéh chãjat náahna, pánih naóhna caá ñi chãjap, át niijíp wut jĩ.*

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ã naáwát tútnit biíc dih nin pah ĩt niij jepahap wut jĩ:

—Diosboó jwiít dih ã naáwát tútup be. Pánihna, caandíh jepahnit jumna, ñi naáwát tútcatdih jwĩ jepahcan niít. ³⁰ Jwĩ nuowã ĩpĩ wēini Dios Jesús dih át boonanap tajĩ. Caandíh jah tibeé yeéb cruzboó péoh dodhnit, ñi mawat tútup jĩ. ³¹ Jesús dih ‘Caán túini caá’, niijnít, Dios caandíh maáh át waadánap wut jĩ. Pánih maáh waadánit, ã jéihyepmant bóo bũwámant át chúdat tútup wut jĩ. Jwiít cãacwã jwĩ yéejat peéh chãjat déejidih túi ubni pínah Jesús dih át jummat tútup wut jĩ. Jwiít judíowã jwĩ yéejatdih cádahnit, jwĩ tút nuumáchah, jwĩ yéejatdih ã yohat pínah niijná, páant át chãjap wut jĩ.

³² Pánihna, jwiítboó Jesús páant ã jummatdih ennitji, Túini Espíritu ã wēpatjĩh caandíh jwĩpĩ naóhna caá. Det ã wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espíritudih biíc yoobó ã wũhna caá, queétdih Pedro át niijíp wut jĩ.

* 5:28 Mt 27.25

³³ Páant ã niijíchah joinít, chah íjnit, queét Jesús ã naáwát tútnitdih maáta ítih mao yohíhip wut yah jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat tútcap wut jĩ. Caán Moisés ã wutatjidih bohéni ã jumuchah, cãacwã caandíh “Caán túi chãjni caá”, ãpĩ niijíp wut jĩ. Pánihna, caán Jesús ã naáwát tútnitdih soldad-owãdih át ub bac bej jwuhat tútup wut jĩ. ³⁵ Páant ã ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb wã déewãá, ñi maona chaáh buca. Ñi túi jenah joi jwuhú. ³⁶ Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cãacwãdih túi waóhni caá wã jumup’, caanjéh cãacwãdih át niijíp wut yah jĩ. Pánihna, dawá, cuatrocientos ãjeéh ã péenap yah be. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh ã mao yohochah, ãjeéh péenitji ã bej peét bejep be. Buh queétji ã wihcan caá. ³⁷ Túttimah, cãacwãdih ã jenah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wüt jumnji Romano cãacwã ã maátadih yohíhna, ãjeéhbut dawá ã péenap yah be. Obohjeéhtih, bita caandíh ã mao yohochah, nihat áihwãbut ã bej peét bejep be. ³⁸ Páant niijná, yeebdíh nindih naóhna caá wã chãjap. Nit Jesúih doonádih bohénitdih páantjeh ñi enah bojoó. ã bohéat Dioih nihcan, Teudaji ã bohéat buudát pah ã buud béjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ã bohéat yoobát ã jumuchah, queétdih ñi jéih cádahat tútcan níit. Páant ñi cádahat túttna, yeéb Diosjĩh míic maona caá ñita chãjap taga, Gamaliel át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, “Yoobópdih tigaá”, maáta ít niij jenah joyóp wut jĩ. Pánih jenah joinít,

Jesús ã naáwát túutnitdih ït jwáub bid bojop wut jĩ. Páant ï jwáub waád jubínachah, queétdih ït puñat túutup wut jĩ. Páant ï pũi péanachah, “Jesúih doonádih yeéb ñi jwáub bohéca bojoó”, niij jũih péanit, queétdih ït bejat túutup wut jĩ.

⁴¹ Páant ï bejat túutuchah joinít, ït jwáub bac bejep wut jĩ. Jesúihwã ï jumat jib, yeejép yapna, búdí ït weñep wut jĩ. ⁴² Pánihna, yeó jáap jumat pah Dioih munáboó, ïih munáboobát “Jesús Dios ã wahni Cristo ã jumna caá”, ïpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúihwã ï ñíwat

¹ Caán láa Jesúih doonádih bohénit ït dao béjep wut jĩ. Pánih dao béjna, Jesúihwã mícjeh jumna yuhna, ït míc jũihñup wut jĩ. Biquína judíowã jumna yuhna, Griego wéheatdih wéhenit ït jumap wut jĩ. Queétboó ïjeéh éemp wunnit yaáhdih yeó jáap jumat pah ïih jeémátdih ï túi bíic yoobó wũh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ït jũihñup wut jĩ. ² Páant ï míc jũihñuchah jéihnit, Jesús doce ã naáwát túutnitboó bita áihwãdih bid bojnit, nin pah ït niij naáwáp wut jĩ:

—Dios naáwátdih bohéat jwũih tewat ã jumuchah, jeémátdih jwĩ jéih pãáhcan caá. ³ Pánihna, jwĩ déewãá, siete neonádih ñi ñíwíí, jeémátdih pãáhnit ï jumat pínah niijná. Bitá queétdih ‘Túinit caá’, ï niijnít, Túini Espíritu ã wēpat búdí jumnit, túi jenah joinítidih ñi bidíí. ⁴ Obohjeéhtih, jwiítboó yeó jáap jumat pah Diosdih

uúbhñit, ã naáwát dih jwĩ bohé bípna caá, ãt niijíp wut jĩ.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, “Júu. Páant tíi jwĩ chājap”, nihat Jesúh wã ãt niij jepahap wut jĩ. Pánihna, Esteban, Jesús dih tái jenah joinít, Túini Espíritu ã wēpat búdí jumnidih ãt ñíwip wut jĩ. Bitadíhbat ãt ñíwip wut jĩ. Nin caá ã wātna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía tátchidih bóo judío nihcan yahna, judíowã ã bohé át dih joiná, ãjeéh waadní ãt jumup wut jĩ.

⁶ Páant ã ñíonit dih Jesús ã naáwát túutñit pebhna ãt ub juibínap wut jĩ. Queét ã ub juibínachah ennit, ã ñíonit dih teo jáhanit, ãt uúbáp wut jĩ, Dios queétdih ã tái teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwát dih chah dawá jéihñit ã jumuchah, Jerusalén tátchiboó jumnit Jesúh wã ãt dao béjep wut jĩ. Sacerdotewābat dawá túut nuumnít, Jesúh wãjeéh ãt waadáp wut jĩ.

Bita Estebandih ã tewat

⁸ Esteban, caandíh Dios búdí ã teo wáacachah, ã wēpatjĩh dawá láa jwiít cāacwã jwĩ jéih chājca naáhdih ãt chāj júutup wut jĩ. Páant ã chāj júutuchah ennit, cāacwã Jesúh doonádih chah ãt joíhip wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, biquína judíowã ã míic wáacat mūdih moón caandíh ãt jūihñup wut jĩ. Queét Teo Wāhñitji wūt jumni roómp ãt jumup wut jĩ. Cirene tátchidih moón, Alejandría tátchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ãt jumup wut jĩ. Queét wut jĩ Estebandih jūihñit ãt jumup wut jĩ. ¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espíritu ã wēpat búdí jumnit, tái jéihni jumna, ã wéhenachah joinít,

queétboó caandíh biíc yoobó ït nihcap wut jĩ. ¹¹ Biíc yoobó nihcan, íjna, bita ï yee naáwát pínah niijná, ït jíib wāhup wut jĩ. Páant ï yeeat túutachah joinít, nin pah ït niúj naóh yacap wut jĩ: “Esteban Moisés ã wutatjidih Diosdihbut yeejép ã wéhenachah, jwĩ joyóp be”, ït niúj yeenap wut jĩ. ¹² Páant ï niijíchah joinít, cāacwā, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita waóhnitbut Estebandih ït íjip wut jĩ. Pánih íjnit, caandíh teonit, ï maáta pebhna ït ub bejep wut jĩ. ¹³⁻¹⁴ Queét ï yeeat túutnitji nin pah ï maátadih ït niúj yeenap wut jĩ:

—Nin yeó jáap jumat pah Dioíh mūdíh, Moisés ã wutatjidihbut yeejép āpĩ wéhenap be. Nin pah ã niijíchah, jwiit jwĩ joyóp be: ‘Jesús Nazaret tútchidih bóo Dioíh mūdíh ã yohbipna caá. Moisés ã wutatjidihbut ã jwūub túut nūmbípna caá’, Esteban ã niijíp be, ït niijíp wut jĩ.

¹⁵ Nihat caanjĩh chúudnit Estebandih ï enechah, āih móot ángelíh móot panih yeh iigni āt jígohop wut jĩ.

7

Esteban ã míc jāh niiját

¹ Sacerdotewā ï maáh nin pah Estebandih āt niúj wūbh joyóp wut jĩ: “¿Nit ï niiját yoobópdih niít?” āt niijíp wut jĩ.

² Páant ã niijíchah joinít, Estebanboó nin pah caandíh āt niúj jepahap wut jĩ: “Wā déewāá, behnitbut ñi joyoó. Weemdíh ï naóh yacat yoobópdih nihcan caá. Ded pah Moisés ã chājatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembút biíc yoobó wā jenah joiná caá. Ded pah jwĩ nūowā ï chājatjidihbut

biíc yoobó wã jenah joiná caá. Jwĩ nwo Abrahamji Mesopotamia baác dih ã jwũmchah, Harán baácboó ã bejat pínah jãtìh, Dios nihat jéihni jwũna, caandíh ãt jgohop wut jĩ. ³ ‘Meém míih baác dih ma déewãdihbut ma cádah bejeé. Páant ma bejehchah, wã ñíoni baácna meemdíh wã waóhbiipna caá’, Abrahamjidih Dios ãt niijíp wut jĩ.* ⁴ Páant ã niijíchah joinít, Abrahamji Caldea baác mant ãt numah jũúwáp wut yah jĩ. Pánih yuúp jũóhni, Harán baácna jwinít, ãt chão jwũhchah wut jĩ. Behe ã wunat túttimah, nin jwĩ jwũni baác dih Dios Abrahamwãjidih ãt jũúwát tútup wut jĩ.* ⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ã naóhni baác dih ã jwýchah yuhna, ãih baác pínah dih caandíh ãt wũh jwũhcap wut jĩ. Jibnitjeh ãt jwũap wut jĩ. Abrahamji ã weh wih jwũhchah, Dios caandíh nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘Meemdíh, ma jwimenádihbut nin baác dih wã wũhbiipna caá’, ãt niijíp wut jĩ.* ⁶ ‘Túttimah, ma jwimená biíh baácna bejnit, caán baác dih moónjeéh jwũna, queétdih teo wũhni ã jwũbiipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma jwimenádih yeejép ã chãjbiipna caá. ⁷ Obohjeéhtih, páant ã chãjat jíib, weém caán baác dih moondíh wã peéh chãjbiipna caá. Páant wã peéh chãjat túttimah, ma jwimená nin baácna ã jwũub jwibíipna caá, páant mantih. Pánih jwũub jwinít, weemdíh jepahni, ã wëi wũbhbiipna caá’, Abrahamdih Dios ãt niijíp wut jĩ.* ⁸ Páant niijnít, Dios nin pah caandíh ãt jwũub niij naáwáp wut jĩ: ‘Weém wã niijátjidih wã náhniat pínah, yeebbút ñi

* **7:3** Gn 12.1 * **7:4** Gn 11.31; 12.4 * **7:5** Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * **7:7** Gn 15.13-14; Ex 3.12

náhníat pínah niijná, nin pah ñi chãjaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém mícjeh, ma j̄imenábut biíc yoobó bóodnit ñi j̄umú', át niijíp wut j̄i. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép j̄umuchah, ocho yeó jáap túttimah, ãih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut j̄i. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh j̄umap wut j̄i. Pánihna, Jacobboó docewã át weh j̄umap wut j̄i. Queét doceboó jwĩ ñowã pínah ít j̄umap wut j̄i.*

⁹ “Queét jwĩ ñowã ï úud Josédih íijnit, caandih yohna, Egipto baácna bejnitdih ít j̄ib chãj wãhup wut j̄i. Páant ï j̄ib chãj wãhniñi ã moh yéjechah enna, Dios Josédih át túi teo wáacap wut j̄i.* ¹⁰ Páant ã teo wáacachah, José túi jenah joiní ã j̄umuchah, Faraón Egipto baácnih moón ï maáhboó Josédih át wēi enep wut j̄i. Diosboó caandih páant át wēi enat tútup wut j̄i. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihat Egipto baácnih moondih tewat wutni maáh pínah át waadánap wut j̄i. ã pebh moondihbut maáh át waadánap wut j̄i.*

¹¹ “Caán láa Egipto baácboó Canaán baácboobút mah ã b̄ungcáh, caán baácnahdih moón tabit ít moh yéjep wut j̄i. Pánihna, jwĩ ñowãbut jeémát ít j̄éh bid j̄uicáp wut j̄i.* ¹² Egipto baácboó jeémát j̄umat doonádih joinít, Jacob ã wehdih neoh át jwíh wah bojop wut j̄i. ¹³ Túttimah ã jwúb wahachah, Egipto baácboó ï j̄uibínachah, ‘Weém ñi úud tigaá’, José ã úud jeñénadnih át niijíp wut j̄i. Pánihna, Joséboó ã déewãdih ã maáh Faraóndih át jútup wut j̄i.*

* **7:8** Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 * **7:9** Gn 37.11,28; 39.2,21 * **7:10** Gn 41.39-41 * **7:11** Gn 42.1-2 * **7:13** Gn 45.1,16

14 Tálttimah, José ã íp Jacobdih ã déewãdihbut ãt bidip wut jĩ. ã déewã setenta y cinco cãacwãjeh ít jum jwuhup wut jĩ.* 15 ã wũúh ã bid bojochah joinít, Jacobwã ã wũúh pebhna Egipto baácboó ít bejep wut jĩ. Caanná juibínitji ít buudúp wut jĩ.* 16 Jacob ã nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wut jumni baácboó ít wunuchah ít yohat pínahdih átát jíib chãjap wut jĩ. Pánihna, Abraham ã jíib chãjniji baácboó Jacobíh bácahjidih ub bejnit, ã wehboó ít yohop wut jĩ.*

17 “Tálttimah, ‘Nin baác dih yeebdíh wã wãhbpna caá’, Dios Abrahamdih ã niijátji pah tóah júúwúchah, Egipto baácboó jwĩ déewã ít cãac poonap wut jĩ. 18 Egipto baác dih ít jumuchah, biíh maáh Faraón ít niijní, át túut nuumúp wut jĩ. Caán Faraónboó ded pah José ã chãjatjidih át jéihcap wut jĩ.* 19 Pánih jéihcan, jwĩ nuowãdih yeejép chãjna, ít weh jáap túahnitdih át mao yohat túatup wut jĩ.* 20 Páant ã yapat cãtíh, Moisés pínah ã cãac jumuchah, Dios caandíh át túi wëi enep wut jĩ. Pánihna, ã mána tres widh caanbít dih júutcanjeh, íih muúboó ít túi bih bíbohop wut jĩ.* 21 Pánihat tálttimah, Moisésdih muúboó jéih bíbohcan, ã mána caandíh mujboó ít pahanap wut jĩ. Páant ít pahanidih Faraón nuúm bid juí, ub aab béjnit, mi wũúh pah mit behanap wut jĩ.* 22 Egipto baác dih moón túi jéihnitéhdih Moisésdih ít bohénap wut jĩ. Pánihna, caán maáh wũúh pah át jumup wut jĩ.

* 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22 * 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10

23 “Táttimah, caán cuarenta jópchi bíbohnit, ã déewã judíowãdih enedih át bejep wut jĩ. 24 Pánih enedih juibína, Egipto baácđih bóo judíodih yeejép ã chãjachah, Moisés át enep wut jĩ. Páant ã chãjachah ennit, ã déedih teo wáacadih bejna, Egipto baácđih bóodih át mao yohop wut jĩ. 25 Pánih chãjna, ‘Wã déewã ĩ déedih wã teo wáacachah enna, “Dios jwiítđih túi ubni pínah át wahap taga”, ĩ niúj jenah joibípna caá’, Moisés át niúj jenah joyóp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, queétboó páant ĩt niúj jenah joicáp wut jĩ. 26 Biíh yeó jáapđih chénewã ã déewã ĩ míc mawachah, Moisés át enep wut jĩ. Pánih enna, ‘¿Yeéb biícwãjeh dépanih míc mao tigaá ñi chãj?’ queéđđih át niújíp wut yah jĩ. 27 Obohjeéhtih, páant ã niújíchah joinít, ã déedih yeejép chãjniboó Moisésđih át ub too yoh bojop wut jĩ. ‘Meém jwĩ maáh nihcan, jwiítđih wutni nihcan caá. 28 ¿Jwín Egipto baácđih bóodih ma mao yohatji pah weemđihbút mao yohíh niút ma chãjap?’ át niúj jũihñap wut jĩ. 29 Páant ã niújíchah joí wúhi bejnit, Moisés Madián baácboó át jweí béjep wut jĩ. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénewã át weh jumap wut jĩ.*

30 “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinaí jee pébh jumnit, máa chálih iigní panihnidih át enep wut jĩ. Caán iigát panihat cãtíh ángelboó caandíh át jígohop wut jĩ. 31 Páant ã jígohochah, Moisés át en wúhi bejep wut jĩ. Pánih en wúhi bejna, caán máa chálih iigní panihni pehbbit enedih ã bejchah, Dios caandíh nin pah át niúj naáwáp wut jĩ: 32 ‘Weém Dios caá. Weemđíhjah caá ma nhowã, Abraham,

* 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4

Isaac, Jacob ï túi wēi ʷábúp’, āt niijíp wʷt jī. Páant ã niijíchah joinít, Moisésboó méménit, ʷmna, āt en ñahacap wʷt jī. ³³ Pánihna, Dios nin pah caandíh āt jwʷub níj naáwáp wʷt jī: ‘Bʷʷ wā pebh ñʷhna, míh zapatosdih waícanjeh ma tooo dugʷá. ³⁴ Wíih cāacwā Egiptoboó jʷmnit, yeejép yapna, tʷbit moh yéejnit ï jʷñáchah, wā joiná caá. Páant ï jʷñát dih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácboó meemdíh wahat tʷt niijná, ma pebh wā dei jʷwʷp be. Pánihna, bʷʷ conboó ma jwʷub bejeé’, Dios Moisésdih āt niijíp wʷt jī.*

³⁵ “Ī náahcannijidih yʷhna, ĩ maáh pínah, queétdih túi ʷbni pínahdih Diosboó āt wah jwʷuba bojop wʷt jī. ‘Meém jwī maáh nihcan, jwiít dih wʷtni nihcan caá’, ĩ jāh niijéhnijidih Dios Egipto baácboó āt wah bojop wʷt jī, queétdih ã nʷmah bac jʷwʷat pínah niijná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálíh iigni panihni cātíh jʷmni ángeldihbʷt Dios āt wahap wʷt jī. ³⁶ Pánihna, Egipto baácboó jʷmnitji judíowādih Moisés āt nʷmah jʷwʷp wʷt jī. Egipto baácboó caán Moisés Dios ã wēpatdih āt jwíih jʷt waáwáp wʷt jī. Tátimah, Mʷj Mac Dʷʷni wʷt jʷmni boó āt jwʷub jʷtup wʷt jī. Tátimah, mʷú wihcapboobʷt cuarenta jópchi ï jʷmʷchah, Dios ã wēpatdih páant āpī jʷtup wʷt jī.* ³⁷ Caán Moisésboó judíowādih nin pah āt níj naáwáp wʷt jī: ‘Weém wā nihat pah mʷntih Dios naáwát dih naóh yapani pínahdih yeebdíh ã wahbipna caá. Caán ñijeéh ã jʷmbipna caá’, Moisés queétdih āt niijíp wʷt jī.* ³⁸ Moisés mʷú wihcapboó jwī nʷowā biíc dih

* **7:34** Ex 3.1-10 * **7:36** Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33 * **7:37** Dt 8.15,18

ãt jumup wat jĩ. Sinaí wũt jumni jeená caandih naóhniji ángeljeéhbut ãt jumup wat jĩ. Ījeéh jumnit, Dios ã watatdih Moisésboó ãt naóh yapanap wat jĩ, caandih jepahnit, Diosjeéh ĩ táí jumat pínah niijná. Jwiítbut jwĩ joyát pínahdih ãt naáwáp wat jĩ.*

³⁹ “Pánih jũóhnitji muú wihcapboó jumna, Egipto baácboó jwáub bejihna, Moisésdih náahcan, jwĩ nuowã ã watatdih ĩt yap yohop wat jĩ. ⁴⁰ Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ĩt niijíp wat jĩ: ‘Jwiít dih waóh nit pínah Dios panihnitdih ma pãp wũhmu. ¿Egipto baácboó jwĩ jumuchah, jwiít dih numah jũóhni Moisés ded pah tigaá ãt bej?’ ĩt niijíp wat jĩ.* ⁴¹ Páant niijnít, queét momo jiwĩ wũáh pah jíghnidih orojĩh ĩt pãpap wat jĩ. Pánih pãp péanit, queét nuñápdih mao ub jũóh nit, ĩ pãpnidih cáo wũhna, búdí ĩt weñep wat jĩ.* ⁴² Páant ĩ pãpnidih ĩ weñechah ennit, ‘Weemdih yohnit, cúiwãdih, widhdih, yeodihbut ĩ wēi dáhwa naáh’, niijnít, Dios queétdih áti h yohop wat yuh jĩ. Páant ĩ chãjatjidih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘ “Yeéb weemdih yeejép ñi chãjap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judiowã nuñápwãdih mao cáonit, weemdih wũhna, ñita táí chãj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodih ñi náhnicap be.

⁴³ Pánih náhnican, Móloc wũt jumnidih wēinit, áih muúdh ñi bíbohóp jĩ. Bíih cúí Refán wũt jumni, caan páh jíghni yeéb ñi pãpni dahdihbut ñi weñep be. Pánihna, yeebdih

* **7:38** Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33 * **7:40** Ex 32.1 * **7:41** Ex 32.2-6

peéh chājna, yuúp Babilonia baácboó wã wahbipna caá”, Dios ã niijná caá’, ãt niúj daacáp tajī. *(Am 5.25-27)*

44 “Jon jātih moón jwī nuowã muú wihcapboó jumna, Dios ĩjeéh ã jumat pínah niijná, nuñúp chóojĩ ĩ chājni muudĩh ĩt bíbohop wut jī. Caán muudĩh Dios ã niijátji pah biíc yoobó Moisés ãt chājap wut jī. Caán muú diítboó Dios ã wutat daácni jeé naaná ãt jumap wut jī.* 45 Pánihna, queétdih Dios ã naóhniji nin baácđih jainá, Josué jwī nuowã biícđih caán muudĩh ĩt ub juyúp wut jī. Páant ĩ ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjĩh jumnitjidih ãt yohop wut jī. David ã jum láabut caán muudĩh ĩt bíboh jwuhup wut jī.* 46 Pánihna, caandĩh Dios ã túi weñechah jéihnit, caán ĩjeéh ã jumat pínah muudĩh chājĩhna, David Diosđih ãtih uúbúp wut yuh jī.* 47 Obohjeéhtih, páant ã uúbúchah yuhna, ã wunat túttimah, ã wũh Salomónboó Dioĩh muudĩh ãt chājap wut jī.* 48 Pánih chājna yuhna, Diosboodĩh cãacwã ĩ chājni muudĩh ĩ jéih nemcan caá. Páant niijnít, Dios naáwátđih naóh yapani nin pah ãt niúj daacáp tajī:

49 ‘ “Japboó wã chúudat panihni caá. Caánboó chúudna, nihatđih wã wutna caá. Pánihna, noónboó wĩh jítcha wã chũi chúudat panihni caá. Pánih chũi chúudna, chah wěpni wã jumna caá. Weém Dios caá. Páant wã jumachah, wĩh muú pínahđih ñi jéih teo wũhcan caá. Wã chooát pínah muudĩh wã náahcan caá.

* 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17

50 Weemjéh nin baácboó nihatdih wã chãjap jĩ”,
Dios ã niijná caá’, ãt niíj daacáp tajĩ. (Is
66.1-2)

51 “Jwĩ n̄owãji ĩ yap yohat pah m̄ntih yeebbát
Diosdih ñi yap yohna caá. Dios naáwát dih joiná
ȳhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espíritudihb̄t
yehna ñi niijná caá.* 52 Jwĩ n̄owãji Dios naáwát dih
nihat naóh yapanitdih yeejép ĩt chãjap w̄t jĩ.
‘Túttimah túini yoobát ã j̄óh̄bipna caá’, queét ĩ niíj
naáwáchah, jwĩ n̄owã ĩt joijí ta ȳh caá. Obo-
hjeéhtih, páant niíj naóh̄nitjidih ĩp̄ĩ mao yohop w̄t
jĩ. Pánihna, ‘Túini yoobát ã j̄óh̄bipna caá’, ĩ niijníji
Jesús dih yeebbát ñi mawap be. 53 Dios ã w̄tatdih
ángelwã Moisésdih ĩt naóh yapanap w̄t ȳh jĩ, jwĩ
joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ĩ w̄tatjidih jwĩ
bíbohna ȳhna, yeébboó caandíh ñi yap yohna caá”,
Esteban ãt niijíp w̄t jĩ.

Estebandih jee dáhnajĩh ĩ yoh mawat

54 Páant ã niijíchah joinít, queétboó t̄bit ĩt íjip
w̄t jĩ. Pánih íjina, úm náah j̄m̄nit ĩt jígohop w̄t jĩ.

55 Páant ĩ íjichah ȳhna, Túini Espiritu caandíh búdí
ã teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios ã yeh
iigát dih, Jesús Dios ã jéihyepmant bóo b̄wámant ã
ñ̄h̄chahb̄t Esteban ãt enep w̄t jĩ.

56 —¡Ñi enee! Jeáboó jéweat panihni ã j̄m̄chah,
Jesús nihat c̄acwã úd jeñé, Dios ã jéihyepmant bóo
b̄wámant ã ñ̄h̄chah, wã enna caá, ãt niijíp w̄t jĩ.

57 Páant ã niijíchah joinít, queét t̄bit íj yapna,
ñaácnit, ĩh molít dih nem teo, ñáo ñah bejnit,
caandíh ĩt tewep w̄t jĩ. 58 Pánih teonit, caán
tátchimant wái bac bejnit, jee dáhnajĩh ĩt yoh

* 7:51 Is 63.10

mawap wut jĩ. Páant ĩ yohat pínah jãtĩh, jih ĩ dũoní yégueh chónadĩh tóo dũg jwejnĩt, jáap beh tóahni Saulo wãt jumnidĩh ĩt wapat tãutur wut jĩ.

⁵⁹ Estebandĩh jeejĩh ĩ yohochahjeh, “Maá Jesús, wĩh caolĩdĩh ma ɯbũá”, ãt niijíp wut jĩ.* ⁶⁰ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdĩh yeejép ĩ chãjachah yãhna, queétdĩh ma peéh chãjca bojó”, niijnít, ãt wũnah bejep wut jĩ.*

8

Saulo Jesúhwãdĩh yeejép ã chãjat

¹⁻² Bitã Jesúhwã Estebanjidĩh baad yóhna, búdí ĩt jumũáp wut jĩ. Obohjeéhtĩh, Sauloboó Estebandĩh ĩ mawachah enna, “Túina caá”, ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tãtchidĩh jumnit Jesúhwãdĩh enĩhcan, yeejép ĩt chãj jwĩhip wut jĩ. Páant ĩ mao jwĩhichah, Jesúhwã Jerusalén tãtchimant Judea baác, Samaria baácnaabut yũáp ĩt jweí peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwãt tãutnit pohba ĩt bejcap wut jĩ. ³ Pãnihna, Sauloboó Jesúhwãdĩh enĩhcan, queétdĩh yeejép chãjna, ĩh mũnãdĩh waadnit, neonãdĩh, yaãhdĩhbut teo wái bacnit, nemat mũũboó ãpĩ nemat tãutur wut jĩ.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonãdĩh ã bohéat

⁴ Pãnih jweí peétnitji ĩ jumíbini tãtchinadĩh moondĩh Jesúh túini doonãdĩh ĩpĩ naáwãp wut jĩ. ⁵ Samaria baácboó jumni chah búdí tãtchina jumíbnit, Felipebut caán tãtchidĩh moondĩh Jesúh túini doonãdĩh ãt naáwãp wut jĩ. ⁶ Páant ã naáwãchah joinít, Dios ã wẽpatjĩh jwiít cãacwã

* **7:59** Sal 31.5; Lc 23.46 * **7:60** Lc 23.34 * **8:3** Hch 22.4-5; 26.9-11

jwĩ jéih chãjca naáhdih ã chãjachah ennit, caanjĩh moón dawá ãt táí joyóp wut jĩ. ⁷ Dawá nemépjumnit ã pebh ĩ jaibínachah, nemépwãboodih ãpĩ bac bejat túutup wut jĩ. Páant ã bac bejat túutuchah joinít, nemépwã ñaácnit, ĩpĩ bac bejep wut jĩ. Dawá jéih wãlícnitdih, jéih bejcnitdihbut ãpĩ boonanap wut jĩ. ⁸ Páant ã chãjachah enna, caán tútchidih moón búdí ĩt weñep wut jĩ.

⁹ Caán tútchidih bóo Simón wut jumni, jióhni ãt jumup wut jĩ. Pánihna, caán tútchidih moondih jióhni ded pah ĩ chãjatdih ãpĩ chãj júutup wut jĩ. Páant ã chãjachah enna, caanjĩh moón en wáhi bejnit, Simóndih ĩt úumup wut jĩ. Nin pah ãpĩ niijíp wut yah jĩ: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdih jadhcan caá”, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ Páant ã chãjachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cãacwã ĩ maáta bícdih ĩt niijíp wut yah jĩ. Queét nihat caandih ĩt táí joi jwáhup wut jĩ.

¹¹ Páant ã chãjatjĩh queétdih maatápdih ãt júutup wut jĩ. Páant ã chãj júutuchah enna, queétboó wáhi bejnit, caandih ĩt táí joyóp wut jĩ. ¹² Obohjeéhtih, caandih ĩ joyóchah yahna, Felipeboó Dios maáh ã jumatdih, Jesucristoĩh táini doonádihbut ã naáwáchah joinít, Simóndih cádahnit, Felipeboodih ĩt joyóp wut jĩ. Pánih táí joinít, ĩ jepahachah enna, Felipe neonádih, yaáhdihbut ãt daabánap wut jĩ. ¹³ Simónbut Felipe ã naáwáchah joinít, Jesúsdi h ã jepahachah, caandihbut ãt daabánap wut yah jĩ. Páant ã daabáát túttimah, Felipejeéh caanbát ãt péenap wut jĩ. Felipe Dios ã wēpatjĩh chãj júutnit, tubáp chũhñitdih ã táí boanachah enna, Simón

āt en wáhi bejep wut jī.

¹⁴ Samaria baácdih moón Dios naáwátdih ī túi jepahat dooná Jerusalén tútchina Jesús ā naáwát túttnitdih āt juibínap wut jī. Páant ī jepahat doonádih joinít, Pedro, Juan biícđih, Samaria baácna īt wahap wut jī. ¹⁵ Pánih caanná juibínit, Pedrowā Jesúsđih jáap jéihnitđih Diosđih īt wúbáp wut jī, Túini Espírítu ā wēpat queétdih ā jumát pínah niijná. ¹⁶ Queét Samaria baácdih moón Jesúhwhā ī jumát júutat pínah niijná, queétdih Felipe ātát daabánap wut jī. Jesúsđihjeh īt jéih jwuhap wut jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espírítu ā wēpat queétdih āt wih jwuhcap wut jī. ¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjīh Samaria baácdih moondih ī teo jáha wúbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdih āt jum jwíhip wut jī.

¹⁸ Pedrowā ī teo jáha wúbúchah, Túini Espírítu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ī wéhenachah, Simón āt enep wut jī. Pánih ennít, Pedrowā ī wēpat déedih náahna, dinerojīh ātīh jíib chājīhip wut yuh jī.

¹⁹ —Weembút cáacwāđih wā teo jáha wúbúchah, Túini Espírítu ā wēpat queétdihbut ā jumát pínah niijná, weemđihbut ñi wēpat déedih ñi wūhú, āt niijíp wut yuh jī.

²⁰ —Míih dinerojīh Dios ā wēpatđih ma jíib chājīhat yeejép caá. Pánihna, caandih ma jíib chājīhat peéh míih dinero biícđih iiguípna ma bejeé.

²¹ Dios ā enechah, ma jenah joyát yeejép ā jumna caá. Nindih jwiít jwī chājat pah meém chājni pínah nihcan caá. ²²⁻²³ Wēpatđih túbit en ñinahnit, túbit íj yaicánniابه caá. Pánih jumna, yeejépđih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátđih Dios ā yohat pínah niijná, caandih ma wúbú. Páant ma

chãjachah enna, caán ma yéejatdih ãta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih ãt níj jãihñap wut jĩ.

24 —Weemdih yeéb Diosdih ñi wáábú, ma niijípboó wã bejcat pínah niijná. Caán waó jíib iiguípna wã bejihcan caá, Simón ãt niijíp wut jĩ.

25 Túttimah, Pedro Juanjĩh Dios naáwát dih biĩh tútchinadih moondih naáwádih ãt bejep wut jĩ. “Jesús ã boo pud jãúwát túttimah, caandih jwiít jwĩ enep jĩ”, Samaria baácdih moondih ãt níj naóh peetép wut jĩ. Pánihna, caanjĩh moondih bohé péanit, Jerusalén tútchina ãt jwúub bejep wut jĩ.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ã bohéát

26 Felipe Samaria baáboó ã jumuchah, Dioih ángel caandih nin pah ãt níj naáwáp wut jĩ: “Muú wihcapboó Jerusalén tútchimant Gaza baáboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, ãt niijíp wut jĩ. 27 Páant ã niijíchah joinít, caanná ãt bejep wut jĩ. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwúub bejna ãt chãjap wut jĩ. Caán Etiopía baácdih moón ã maáh wili Candace wut jumnihih dinerodih en daoní wut jĩ. Jerusalén tútchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwúub bejna ãt chãjap wut jĩ. 28 ãih tútchina pátúnijih jwúub bejna, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías ã daácní núojidih enna ãt chãjap wut jĩ. 29 Pánihna, Túini Espíritu Felipedih nin pah ãt niijíp wut jĩ: “Con bejni pátúni pebhna ma bejeé”, ãt niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, Felipeboó pátúni pebhna juibínit, caán núodih Etiopíadih bóo ã míic en naáwáchah, ãt joyóp wut jĩ.

—¿Ma ennidih ma beh joí níit? Felipe caandih ãt níj wáabh joyóp wut jĩ.

31 —Weemdíh bohéni ã wihcah, wã túi beh joicán caá. Wã pebh júi chúudnit, weemdíh ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jĩ.

—Júu, niijnít, ã pebh át jubí chúudup wut jĩ.

32 Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chãjap wut jĩ:

“Ovejadh mawat túut, ï teo wáyachah, ã ñaáccat pah muntih caanbát caandíh ï teweçah, laihcanni ã jumbipna caá. Oveja yoócdih ï bóodochah, ã ñaáccat pah muntih caanbát laihcanni ã jumbipna caá.

33 Caandíh ï deoh naóhbipna caá. Caán yeejép ã chãjcah yahna, queétboó caandíh yeejép ï chãjbipna caá. Pánihna, caandíh ï mao yohochah, weh wihcanjeh nin baácboó ã buúdbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. (*Is 53.7-8*)

34 Caán núodih en naóhnit, Etiopía baácdih bóo Felipedih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—Ma naáwá weemdíh. ¿Nin Isaías ã niijátji dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh niit át chãjjip? ¿Biíhdih naóh niit át chãjjip, páant ã niijná? át niijíp wut jĩ.

35 Páant ã niij úbh joyóchah joinít, Felipeboó caán núodih ennit, Etiopíadh bóodih Jesúih túini doonádh át naáwáp wut jĩ. 36 Páant niij béjna, ímdih ít enep wut jĩ.

—¡Enejúh! Conboó ím caá. ¿Weemdíh ma daabáihcan niit? Felipedih át niijíp wut jĩ.

37 —Jesúsdih ma túi jepahachah, meemdíh wã daabábipna caá, Felipe caandíh át niijíp wut jĩ.

—Dios wũúh Jesúsdih weém wã táí jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ã wahni Cristo ã jumatdih wã táí jéihna caá, ãt niíj jepahap wut jĩ.

³⁸ Páant niijnít, pütúni íoh teonidih ãt chãwáát tútup wut jĩ. Caán ã chãwáchah, dei ñũhñit, íimna ãt dei juibínap wut jĩ. Pánih dei juibínit, íimnih póbó púud bac bej juibí ñũhñit, Felipeboó caandíh ãt daabánap wut jĩ. ³⁹ Daabá péanit, í aab ñúhuchah, Túini Espiritu Felipedih ãt ubah bejep wut jĩ. Á buudáh bejchah, Etiopíadih bóo caandíh ãt jwúub encap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdih jepahna, táí wëinit, áih baácna ãt jwúub bejep wut jĩ. ⁴⁰ Túini Espiritu Felipedih ã ub bejchah, Azoto tútchina ãt juibínap wut jĩ. Pánihna, nihat tútchinadih moondíh Jesúih túini doonádih naóh jibna, Cesarea tútchiboó ãt juibínap wut jĩ.

9

Saulo ã túut nũmát (Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Páant Felipe ã chãjat pónih, Sauloboó Jesúihwádih en jũihna, “Queétdih maomi caá”, niijnít, sacerdotewã í maáh pebhna ãt bejep wut jĩ.

² Caanná juibínit, mawat pínah papélahdih caandíh ãt úúbup wut jĩ. “Damasco tútchiboó judíowã í míic wáacat mũnádih moón í maátadih ñi daacá. Weém Jesúihwádih bid juinít, queétdih chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wã jwúub ub jũóhmi caá. Pánihna, wã tewat pínah papélahdih weemdíh ñi wũhúú”, Saulo ãt niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, caán núodih í wũhuchah, Damasco tútchina ãt bejep wut jĩ. Damasco tútchina í tóah juibínachah, japmant ííg jéenaat

caandih ãt jíghop wut jĩ. ⁴ Páant ã íig jéenanachah, Sauloboo ãt buug ñájar wut jĩ. Pánih buug ñájnít, Jesús ã wéhenachah, ãt joyóp wut jĩ. “¿Saulo, dépanihna meém weemdih yeejép ma chāj?” ãt niijíp wut jĩ.

⁵ “¿Maá, meém déhe tigaá?” Saulo ãt niijíp wut jĩ. “Weém Jesús, yeejép ma chājni caá. Weemdih íjnít jepahcan, meemjéh tigaá ma míic yéejana caá. ⁶ Ma ñah ñuhú. Tútchidih waad béjnit, ma jumú. Ma chājat pínahdih meemdih naóhni pínah ã juibíipna caá”, Jesús Saulodih ãt niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ã wéheatdih joiná yuhna, Saulo ã pej jumnitboó cāacdih encan, ãt joí wáhi bejep wut jĩ. ⁸ Saulo ñah ñuhnit, ã jéh encan, ã pej jumnit áih maj nahmant teonít, Damasco tútchina caandih ãt wái waad béjep wut jĩ. ⁹ Pánihna, Saulo bíic peihcanni yeó jáap jéh encan, jeémpcan, babhcan, Diosdih búdí úbhna ãt chājar wut jĩ.

¹⁰ Damasco tútchidih bóo Jesúsdi h jéhni Ananías wut jumni oo jumat dée pah Jesúsdi h ãt enep wut jĩ. Páant ã enechah, Jesús caandih ãt ejep wut jĩ: “¡Ananías!” ãt niijíp wut jĩ. “Júú, wã jumna caá”, ãt níj jepahap wut jĩ.

¹¹ “Yoobópdi h wut jumni namádi h, Judáih muaná bejnit, Tarsodih bóo Saulo wut jumnidih ma bidíi. Caán Diosdih úbhna caá ã chājar. ¹² Caanbát oo jumat dée jíghatdi h enna caá ã chājar. Á jwúb enat pínah niijná, meém juibínit, caandih teo jāhanit, úbát panihatdi h ã enep be”, Jesús Ananíasdi h ãt niijíp wut jĩ.

¹³ “Maá, caán míhwã túinit, Jerusalén tútchidih moondih yeejép ãt chājar wut be. Dawá cācwã

weemdih páant ì níj naáwáp be. ¹⁴ Nin Damasco tútchiboó caán nihat míhwādh teo nemat tút niijná, sacerdotewā ì maátadih papélahdih daacát túttnit, caán núo ã wēpatjīh át jūúwúp wut be”, Jesúsdih Ananías át níj jepahap wut jī.

¹⁵ “Caán Sauloboó wā ñioni jumna, judíowā nihcannitdih, ì maátadih, judíowādhbut wā naáwādh ã naóhbična caá. Pánihna, ã pebhna úmcanjeh ma bejeé. ¹⁶ Túttimah, wīh ã jumat jíib, dawá láa yeejép ã yapat pínahdih caandih wā jéihyabipna caá”, Jesús Ananíasdih át níjíp wut jī.

¹⁷ Páant ã níjíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandih teo jáha úbhnit,

—Wā dée Saulo, jwī Maáh Jesús namáboó meemdih jíghni weemdih ã wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espiritu ã wēpat meemdih ã jumat pínahbut niijná, át níjíp wut jī.

¹⁸ Páant ã níjíchahjeh, áih quíib dahdih queéj chāa pah jíghni ã buúg jéenechah, Saulo át jwúub enep wut jī, páant muntih. Pánihna, ñah ñah bac bejnit, át daabáát tútup wut jī. ¹⁹ Páant caandih ì daabáát túttimah, jwúub bid jeémpna, ã nuugúp wunatji át boonap wut jī. Pánihna, Saulo Damasco tútchidih Jesúsíhwājeéh maátcanjeh át jumup wut jī.

Saulo Damasco tútchiboó ã naáwát

²⁰ Saulo ã tút nuumát túttimahbitjeh, judíowā ì míc wáacat muunáboó Jesúsíh túini doonádh át naáwáp wut jī.

—Caán Jesús Dios wūúh caá, Saulo ãpī níjíp wut jī.

²¹ Páant ã níj naáwáchah joinít, nihat ìt joí wáhi bejep wut jī.

—¿Nin Jesúíhwãdih ñũun yóhniiji nihcan niít? ¿Ninĩhbut jũóhniit, queétdih teonit, sacerdotewã ã maátadih wãhíhniiji nihcan niít? Ít míc niijíp wut jĩ.

²² Obohjeéhtih, Saulo úumcanjeh, chah át bohénap wut jĩ. Pánih bohénit, “Yoobópdihi tigaá Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, ã niijíchah joinít, bita Damasco tútchidih moón judíowãboó ít beh joicáp wut jĩ.

Saulo judíowãdih ã jweyát

²³ Maátcanjeh ã jumát túttimah, judíowã caandíh mawíhna, queétjeh ít míc wéhenap wut jĩ. ²⁴ Pánih míc wéhenit, caán tútchidih bóo jěcnadih yeó jáap jumát pah, chei jumát pahbut ít páñap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, Sauloboó í mawíhat doonádih át joyóp wut jĩ. ²⁵ Caán doonádih joinít, Saulo ã chéenwã caandíh búdí wãhdih yacnit, chei caán tútchi wáihyat júdũ tãahmant ít cádah deya bojop wut jĩ. Páant í chãjat túttimah, Jerusalén tútchiboó át bejep wut jĩ.*

Saulo Jerusalén tútchiboó ã jumát

²⁶ Jerusalén tútchidih jãibínit, Jesúíhwã biícđih Saulo átihi jumíhip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni nihcan caá”, niij jenah joinít, caandíh ít úumap wut jĩ. ²⁷ Páant í úumachah yahna, Bernabéboó Jesús ã naáwát túatnit pebhna caandíh át nũmah bejep wut jĩ. Pánihna, Saulo ded pah ã yapatjidih Bernabé queétdih át naáwáp wut jĩ: “Nin Saulo Damasco tútchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wut jĩ. ã enechah, Jesúsboó caandíh át wéhenap wut jĩ. Túttimah, Damasco

* 9:25 2Co 11.32-33

tátchidih moondíh úumcanjeh, Jesúh doonádih át naáwáp wut jĩ”, Bernabé át niijíp wut jĩ. ²⁸ Páant ã niiját túttimah, Saulo ñjeéh waadnit, Jerusalén tátchidih moondíh úumcanjeh, Jesúh doonádih át wēp naáwáp wut jĩ. ²⁹ Pánih naóhnit, biquína Grecia baácmant jũóhnit judíowãjeéh míc wéhenit, queétdih yehna át naáwáp wut jĩ. Páant Saulo chah ã wēp naáwát peéh caandíh ít mawíhip wut yah jĩ. ³⁰ Páant ñ mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jumnit Jesúhwãboó caandíh Cesarea tátchina ít ub jwei déi bejep wut jĩ. Caanjíh namah jum jwahnit, Tarso tátchina caandíh ít wah bojop wut jĩ.

³¹ Caán láa nihat Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúhwã ít túi jumap wut jĩ. Dedé tac buugáát wihcah, ít túi míc bohénap wut jĩ. Queét Diosdih úumnit, ñ yéejatdih cádahachah, Túini Espíritu queétdih bádí át teo wáacap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdi h jepahnit chah ít dao béjep wut jĩ.

Pedro Eneasdi h ã booaat

³² Saulodih ñ wahat túttimah, Pedro nihat tátchinaboó Jesúhwãdih táoh en jib bejna, Lida tátchidih át jaibínap wut jĩ. ³³ Caanná jaibínit, Eneas wut jumnidih át enep wut jĩ. Ocho jópchi jãtih Eneas tubáp chũúhni ji át jéih wãlícap wut jĩ.

³⁴ —Eneas, Jesucristo meemdíh ã booaana caá. Ma ñah ñuhú. Ma lajatdih ma ub ámo hoó, Pedro át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, Eneas át ñah ñuhap wut jĩ. ³⁵ Pánihna, nihat Lida tátchidih moón, Sarón tátchidih moonbút caán doonádih joinít, ñ yéej chãjatdih cádahnit, Jesúsdi h ít jepahap wut jĩ.

Tabita mi boo pud jũúwát

³⁶ Jope wāt jumni tətchidih Tabita wāt jumnih Jesúsdih táí jéihnih mit jumap wāt jī. Mi wāt Tabita griego wéheatjīh Dorcas ít niijíp wāt jī. Caánt táí chājnih, moh yéejnitdih mipī táí teo wáacap wāt jī. ³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah jūúwúchah, mit wunah bejep wāt jī. Páant mi wunat tättimah, queét miíh báhahjidih táí choc péanit, chah bóo tólihboó ít jwejep wāt jī. ³⁸ Lida tətchi Jope tətchi táí pebh buugjéh át jumap wāt jī. Pánihna, Jope tətchidih moón Jesúhwā, Pedro Lida tətchiboó ā jumat doonádih jātih ítát joyóp wāt jī. Pánih joinítji chénewādih Pedro pebhna ít wah bojop wāt jī. Á pebhna jubínit, “Tabita mi wunah bejep be. Waícanjeh jwī jumapboó jwījeéh ma jūúwá”, Pedrodih ít niijíp wāt jī.

³⁹ Páant í niijíchah joinít, Pedro íjeéh át bejep wāt jī. Caánboó í jubínachah, caán muudíh jumnitboó Pedrodih chah bóo tólihna ít namah púuh laab béjep wāt jī. Tabita íjeéh jum jwuhna, moh yéejnitdih wáhat túut niijná, dawá yéguehdih mit chājap wāt jī. Pánihna, éemp wunnit yaádh Pedrodih ñuh púuda bojnit, mi chājniji yéguehnadiah ít júut juñúp wāt jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihboó jumnitdih át bac bejat túutap wāt jī. Í bac beedáat tättimah, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih át uúbúp wāt jī. Pánih uúbh péanit, miíh báhahjidih tac púud ennit,

—Tabita, ma ñah ñahuú, át niijíp wāt jī.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodih wāt ennit, mit pud chúudap wāt jī. ⁴¹ Páant mi pud chúuduchah, Pedro miíh téihyadiah teonit, caántdih át wái ñahanap wāt jī. Pánihna, caanjīh moón

Jesúh wãdih, éemp wunnit yaáhdihbut bid bojnit, “Eneé mi jwúub boonap be”, queédih át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant mi boopat doonádih nihát Jope tútchidih moón ít joyóp wut jĩ. Pánih joinít, dawá Jesúsdihi ít jepahap wut jĩ. ⁴³ Pánihna, nañúpwã chóo teoni, Simón wut jamnijeéh Jope tútchiboó maatápdih Pedro át jamap wut jĩ.

10

Pedro Corneliowãdih Jesúh doonádih naáwãdih ã bejat

¹ Caán láa Cesarea tútchiboó cien soldadowã í maáh Cornelio wut jamni át jamap wut jĩ. Queét soldadowã Italiano wut jamni poómp wut jĩ. ² Cornelio áih maádih moón biícdihi Diosdih túi jenah joí wëinit, caandih úumna, yéejat cádahnit, ít túi chájap wut jĩ. Jĩgah náah jamnit judíowãdih búdí át teo wáacap wut jĩ. Jesucristodih jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jumat pah Diosdih át úúbáp wut jĩ. ³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jamuchah, Cornelio ã úúbúchah, oo jumat pah, Dioíh ángel ã pebhna ã waád jubínachah, át enep wut jĩ. Páant ã enechah, “Cornelio”, át niijíp wut jĩ. ⁴ Cornelio caandih en behnit, úumna, “¿Maá, dedédih caá ma náah?” át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ángel nin pah caandih át níj jepahap wut jĩ: “Diosdih ma úúbúchah, át joyóp wut be. Jĩgah náah jamnitdih ma wúhuchahbut, át enep wut be. Pánihna, buu ma úúbát dih ã jepahbipna caá. ⁵ Jope tútchiboó Simón Pedro wut jamnidih ub júwát náahna, míh cáacwãdih ma wah bojó. Caán túini doonádih

yeebdíh ã naóhbiḡna caá. ⁶ Biíh Simón nuñúpwã chío teonijeéh búdí m̄j jwěejdih jumni muúdíh ã jumna caá”, ángel Corneliodih át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant niij péanit, át bac bejep wut jĩ. Ā bac bejat túttimah, Cornelio chénewã caandíh teo wãhntidih, biíc ãjeéh jumni soldadodihbut át bid bojop wut jĩ. Caán soldadoboó Diosdih táí wěini jumna, yeó jáap jummat pah Corneliodih wapni wut jĩ. ⁸ Pánihna, Cornelio ángel ã niijátjidih queédih naóh beedánit, Jope tútchiboó át wah bojop wut jĩ.

⁹ Biíh yeó jáapdih Jope tútchiboó ĩ toáh jaiḡínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ã jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih uúbúdíh át púuh laab béjep wut jĩ. ¹⁰ Páant ã uúbúchah, caandíh nuugúp tubuchah, át jeémíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, ĩ jeémát chãjat pónih, oo júmat jígoat déedih át enep wut jĩ. ¹¹ Jeáboó ã jéweah bejechah, chénaḡoó bóod chéoni chío, búdí chío át dei jũwúḡ wut jĩ. ¹² Caán chío diítna dawá nuñúpwã judíowã ĩ jeémḡca naáhwã míic ĩt jumḡp wut jĩ. Maiwãbut jum, jwébehwãbut ĩt jumḡp wut jĩ. ¹³ Caandíh ã enechah, Dios nin pah át niijíp wut jĩ: “Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé”, át niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant ã niijíchah joinít, “Nihcan caá, Maá. Weém wã jeémḡcan níit. Jwĩ nuowãdih ma jeémát túutca naáh yeejépwãdih wãḡĩ jeémḡcan beé”, Pedro át niij jepahap wut jĩ. ¹⁵ “ ‘Buu táinit caá’, wã niijnítidih ‘Yeejépwã caá’, ma niijcá bojoó”, Dios Pedrodih át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant biíc peihcanni láa ã yapachah, caán chío át púuh laab béjep wut jĩ, buca. ¹⁷ Pánihna, Pedro tabit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijíh

tigaá pánih jígohnidih ã júut?” caanjéh ãt níj jenah joyóp wut jĩ. Páant ã níj jenah joyóchah, Cornelio ã wah bojnitboó, Pedro ã jumni mæuná ít juibínap wut jĩ: “¿Simón nuñúpwā chóo teoníih mæú dedboo tígaá ã jum?” cãacwãdih ít níj uúbh joyóp wut jĩ. Caán mæudíh ít jéihya naáwáchah, ã jumni mæuná ít juibínap wut jĩ. ¹⁸ Pánih juibínit, nin pah ít níj ej uúbh joyóp wut jĩ: “¿Simón Pedro wut jumni nin mæudíh níit ã jumup?” ít níijíp wut jĩ.

¹⁹ Páant ít ejechahjeh, Pedro caandíh jígohnidih ã jenah joyóchah, Túini Espíritu caandíh nin pah ãt níijíp wut jĩ: “Pedro, jêcboó biíc peihcannit meemdíh bidna caá ít chãjap. ²⁰ Ñah ñuh, dei bejnit, ïjeéh ma bejeé. Biíh pah bóodih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé. Weémboó queétdih wã jüúwát túutap be”, ãt níijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã níijíchah joinít, Pedro ít pebhna ãt dei bejep wut jĩ. Dei juibínit, queétdih nin pah ãt níijíp wut jĩ:

—Ninjíh tigaá wã jumup, ñi bid jüóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid jüóh? ãt níijíp wut jĩ.

²² Páant ã níijíchah joinít, queétdih nin pah ít níj jepahap wut jĩ:

—Cornelio cien soldadowãdih wutni jwiútdih ã wahap be. Caán túi chãjni, Diosdih úumnit yéej chãjcanni, nihát judíowã caandíh ‘Túini’, ít níjni caá. Meemdíh Dioíh ángel caandíh ãt bidat túutap wut be, túini doonádih jwiútdih ma naáwát pínah níijná, Pedrodih ít níijíp wut jĩ.

²³ Páant ít níijíchah joinít, Pedro queétdih waadát túut, jeémát wũhñit, ã jumni mæúboó ãt ño jwuhát túutap wut jĩ. Cheibít Pedro ïjeéh ãt bejep wut

jĩ. Páant ã bejchah, bita Jope títchidih moón Jesúihwãbut caandih ít pej jam bejep wut jĩ.

24 Ĩ bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea títchina ít juibínap wut jĩ. Cornelioboó ã déewãdih, ã chéenwãdihbut bid wáacnit, Pedrowãdih át páñap wut jĩ. 25 Pánihna, Pedro Cornelioih muudih ã téih waadáchah, Cornelioboó jwãáh bac jũóhnit, ãih jítcha pebh bódicha át caj yoh ñajap wut jĩ.

26 Obohjeéhtih, Pedro caandih wái ñahanit,

—Ma ñah ñuhúú. Weembát meem pánih cáacjeh man tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandih át niijíp wut jĩ.

27 Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuhnit, míc wéhenit, Cornelio caandih át numah waad béjep wut jĩ. Caanná waád juibínit, dawá míc wáac páinitdih Pedro át enep wut jĩ.

28 Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Jon jãtuh Dios jwĩ nuowãdih nin pah át niij wutap wut jĩ: ‘Judíowã nihcannit biícdih ñi jamca bojó’, át niijíp wut jĩ. Pánihna, caán wutatjidih ñijeéh jamnit, wã yap yohatdih ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowã nihcannitdih ‘Yeejépwã caá’, Dios weemdih ã niiját táutcan beé. 29 Páant ã niijíchah joiná, yeéb weemdih ñi bidichah, ‘Wã bejcan niít’, niijcánjeh, ñi pebhna wã jũáwáp be. ¿Dépanihat táut tibeé ninjĩh weemdih ñi jũáwát táut? át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, Cornelioboó nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumuchah, nin horadih pohba, Diosdih wã ubúchah, áih ángel túi baabní yeh iigní yégueh ðoní, wã pebh ã jígohop be. ³¹ Pánih jíghnit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma ubúchah, meemdíh át joyóp wut be. Jígh náah jumnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdíh jwah ã jwúb teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope tútchiboó míh cãacwãdih ma wah bojó, Simón Pedro wut jumnidih ninna queét ï ub júwát pínah niijná. Caán biíh Simón, nañúpwã chóo teoni pebh, búdí maj jwéjdih jumni meemdíh ã jumna caá’, caán ángel weemdíh ã niijíp be. ³³ Páant ã niijíchah joinít, meemdíh ï ub júwát pínah niijná, wíh cãacwãdih wã wah bojop be. Meém túi chãjni jwí pebhna mat júwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjñh Diosjeéh jumna, ded pah jwiít dih ã naáwát tútatdih joíhna, jwí páina caá, Cornelio Pedrodih át niijíp wut jñ.

Pedro Corneliowãdih Jesúih doonádih ã naáwát

³⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jñ:

—Buu jwah yoobópdih wã jéihna caá. Nihat cãacwãdih Dios biíc yoobó áihwã pínah ã náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih umnit, yéejatdih cádahna, ï túi chãjachah, Dios queétdih ã wëina caá. ³⁶ Cãacwã Diosjeéh ï túi jumát pínahdih Jesucristodih át wah deyanap wut jñ. Caán túini doonádih jwiít judíowãdihjeh át jwíh jéihyanap wut jñ. Páant ã wahni caá nihat cãacwã ï maáh. ³⁷ Jesús ded pah ã chãjatji doonádih ñitát joi tagaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahaá. Pánih cádahnit,

* **10:34** Dt 10.17

ñi daabáát túutú’, Juan Daabáni cãacwãdih ãpĩ niij naóh bohénap jĩ. Páant ã bohéat túttimah, Jesúsboó Galilea baácđih, nihat Judea baácđihbat ded pah ã chãjatji doonáđihbat ñit joi tágaá. ³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espíritu ã wēpatdih Dios bádí ãt wãhup tajĩ. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ã wēpatjĩh Jesús cãacwãdih ã túi teo wáacap jĩ. Pánih teo wáacna, nemép caolih jumnitdih ã túi boonap jĩ. Dios ãjeéh ã jumuchah, páant ã chãjap jĩ. ³⁹ Jwĩih baácboó Jerusalén tútchiboobát nihat ã chãjatjidih jwiít jwĩ enep jĩ. Túttimah, jwĩ maáta judíowã caandih cruzboó ĩ péoh dodh mao yohat túutup jĩ. ⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap túttimah, caandih boonit, Jesúsđih Dios ãt jíghat túutup tajĩ. ⁴¹ Páant ã jíghochah yãhna, nihat cãacwã caandih ĩ encap jĩ. Jwiít Dios ã ñionitdihjeh ã jíghop jĩ. Jesús ã boo pud jãúwát túttimah, ãjeéh jeémpnit, jwĩ babhbar jĩ. ⁴² Pánih jwĩjeéh jumna, jwiítđih nin pah ã niij wutup jĩ: ‘Nihat cãacwãdih nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsđih jepahcannit báadhñit, wãnnitdihbat ĩ yéejat peéh chãjat túutni maáh Dios caandih ãt waadánap wut jĩ”, ñi niijí’, ã niijíp jĩ. ⁴³ Pánihna, nihat Jesúsđih ĩ jepahachah, Dios ĩ yéejatdih ã yohbipna caá. Nihat Dios naáwátđih jon jãtih naóh yapanit caán Jesúsđih niij naóhna ĩt chãjap wut jĩ, Pedro Corneliowãdih ãt niijíp wut jĩ.

Judíowã nihcannitdih Túini Espíritu ã jwĩih jummat

⁴⁴ Pedro páant ã niij naáwáchahjeh, nihat caandih joinítđih Túini Espíritu ãt waadáp wut jĩ. ⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowã judíowã nihcannit yãhna, mácah wéheatjĩh Diosđih ĩt wēi naáwáp wut jĩ. Páant ĩ

wēi naáwáchah, Pedro dih pej jum bejnit judíowã ít joyóp wut jĩ. Túini Espíritu judíowã nihcannitdih ã waadáchah enna, queét judíowãboó ít en wáhi bejep wut jĩ. Páניהna, Pedro caandíh pej jum bejnitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

⁴⁷ —Jwiitdih waadát pah mun tigaá nitdihbut Túini Espíritu ã waadáp. ¿Páant ã chājachah, queétdih jwĩ daabánachah, ã túimi naniít? át niijíp wut jĩ.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ã wutuchah joiníji ã wēpatjĩh queét judíowã nihcannitdih Pedro át daabáát túutap wut jĩ. Páant ĩ daabáát túttimah, “Jwĩjeéh ma chão jwúhũú”, Pedro dih ít niijíp wut jĩ. Páant ĩ niijíchah joinít, ĩjeéh át chão jwúhũup wut jĩ.

11

Pedro ã chājat doonádih Jerusalén tútchidih moón Jesúíhwã ĩ joyát

¹ Judíowã nihcannitbut Jesús dih ĩ jepahat dooná át bej peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwát túutnitboó, bita Jesúíhwãbut Judea baácboó jumnit, caán doonádih ít joyóp wut jĩ. ² Páניהna, Pedro Jerusalén tútchina ã jwúub juibínachah, biquína Jesús dih jepahnit judíowã, caandíh nin pah ít niij jãihũup wut yah jĩ:

³ —¿Dépanihna, meém judíowã nihcannit pehbboó ma bej? Queét yeejépwãjeéh jeémpnit, Dios jwĩ nũowãdih ã wutatjidih mat yap yohop taga, ít niijíp wut jĩ.

⁴ Páant, ĩ niijíchah joinít, Pedro nihat ã yapatjidih nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

5 – Weém Jope tútchiboó jumnit, uúbhna, oo júmat jígohat déedih wã enep jĩ. Páant wã enechah, chénaboó bóod chéoni búdí chóo jeámant wã pebh ã dei juyúp jĩ. 6 Páant ã dei juyúchah, táí ennit, caán chóo díitna maiwã, jwébehwã nihat nuñúpwābut ĩ ñuhachah, wã enep jĩ. 7 Caandih wã enechah, wéheatbut yáanit, nin pah ái niijíp jĩ: ‘Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdih ã niijíp jĩ. 8 ‘Nihcan caá, Maá. Wã jeémpan niít. Yeejépwã, meém jwĩ nuowādh ma jeémát tútcannitdih wāpĩ jeémpan beé’, wã niij jepahap jĩ. 9 Obohjeéhtih, páant wã niij jepahachah, ‘Buu “Túinit caá”, wã niijnítidih “Yeejépwã caá”, meém ma niijcá bojó’, weemdih ã niijíp jĩ. 10 Biíc peihcanni láa páant ã yapachah, caán chóo ã jwúub púuh laab béjep jĩ. 11 Páant ã púuh laab béjehahjeh, biíc peihcannit neoná jwĩ jumni muudih ĩt juyúp tajĩ. Cesarea tútchidih bóo weemdih ubat túutna, queétdih át wahap tajĩ. 12 Pánihna, Túini Espíritu weemdih nin pah ã niijíp jĩ: ‘Íjeéh ma bejeé. Ñi nuowādh wã wutatjidih náhni dahwacanjeh ma táí bejeé’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, úumcanjeh wã bejep jĩ. Nit seis Jope tútchidih moón Jesúhwābut weemdih ĩ pej jum bejep jĩ. Caanna juibínit, Cesarea tútchidih bóoíh muudih jwĩ waad béjep jĩ. 13 Páant jwĩ waad juibínachah, ded pah caandih ã yapatjidih nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ: ‘Dioíh ángel nin muúboó weemdih jígohnt, weemdih nin pah ã niijíp jĩ: “Jope tútchidih míh cáacwādh wahnit, Simón Pedroh ma ub jūúwát túutú. 14 Caán jwinít, yeebdih túini doonádh ã naóhbipna caá. Caán doonádh ñi jepahachah, meém ma pebh

moón biícđih ñi yéejat peéh chãjat déedih Jesús ã túi ʘbbipna caá”, ã niijíp jĩ’, Cornelio jwiítđih ã niijíp be. ¹⁵ Páñihna, Jesúh túini dooná queéđđih wã jáap naóh jwíhichahjeh, jwiítđih ã waadátji pah muntih, Túini Espíritu queéđđihbut ã waadáp jĩ. ¹⁶ Caandíh ennit, Jesús jwiítđih ã niijátjidih wã náhninap jĩ: **‘Juan mahjĩhjah ã daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ã waadáchah, yeebdíh ã wēpat búdí ã wāhbipna caá’,** ã niijíp jĩ.* ¹⁷ Páant ã niijátjidih náhninit, Dios queéđđih Túini Espíritu ã wāhatđih ennit, ‘Weém Diosđih wã yap yohcan niit’, niijnít, queéđđih wã daabáát túutap jĩ, Pedro Jesúsdih jepahnit judíowāđih át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant Pedro ã niijíchah joinít, jwáub jaihcanejeh, Diosđih wēinit, nin pah ít míc niijíp wut jĩ.

—Joi yáh buca! Judíowā nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguípna ĩ bejat déejidih Dios át túi ʘbup taga. Páñihna, ĩ yéejatđih cáđahnit, ĩ túut nuumúchah, queéđđihbut áihwā át chãjap taga, ájeéh páantjeh ĩ jumat pínah niijná, ít míc niijíp wut jĩ.

Antioquia tútchidih moon jwáh Jesúh doonáđih ĩ jepahat

¹⁹ Estebandih ĩ mao láa, bita Jesúsdih jéihnitđihbut judíowā ít mao ñuunáp wut jĩ. Páñihna, queét ĩ mawatđih jweinít, yuúp ít bej peét bejep wut jĩ. Biquína Fenicia baácboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabut Antioquia tútchiboó ít bejep wut jĩ. Páñih bejnit, Jesúh túini doonáđih ít naóh peét bejep wut jĩ. Páñih naóh bejna yuhna, judíowāđihjah ít naáwáp wut jĩ.

* **11:16** Hch 1.5

Judíowã nihcannitboodíh ít naóh jwuhcap wut jĩ.*
²⁰ Obohjeéhtih, biquína Jesúíhwã Chipre quewadih moón, Cirene tátchidih moonbát, Antioquía tátchina juibínit, judíowã nihcannitdihbut jwĩ Maáh Jesúíh doonádih ít naáwáp wut jĩ. ²¹ Pánihna, Dios búdí ã teo wáacachah, dawá queétdih joinít, táut nuumná, Jesúsdi h ít jepahap wut jĩ.

²² Antioquía tátchidih moón í jepahat dooná ã bej peét bejechah, Jerusalén tátchidih jumnit Jesúíhwã caán doonádih ít joyóp wut jĩ. Pánih joinít, queétdih ã bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquía tátchina ít wah bojop wut jĩ. ²³ Caanná juibínit, queétdih Dios ã táí teo wáacatdih ennit, Bernabé búdí át weñep wut jĩ. Pánih wëinit, queétdih bohénit, nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Jesúsdi h ñi táí péenaá. Ded pah ã yapachah yahna, caandíh ñi táí jenah joí cádahca bojoó”, queét Jesúsdi h jáap jepahnitdih át niijíp wut jĩ. ²⁴ Bernabé táí chājni, Túini Espíritu ã wēpat búdí jumni, Jesúsdi h táí jenah joiní át jumap wut jĩ. Pánihni jumna, queét judíowã nihcannitdih yahna, búdí ã teo wáacachah, Jesúsdi h jepahnit chah ít dao béjep wut jĩ.

²⁵ Túttimah, Bernabé Saulodih ã pej pínah Tarso tátchina bididih át bejep wut jĩ. ²⁶ Caandíh jwáahnit, Antioquía tátchina át namah jwáub bejep wut jĩ. Pánihna, caánboó jwáub juibínit, Jesúsdi h jáap jepahnitdih biícdi h ít bohénap wut jĩ. Jesúíhwájeéh jumnit, biíc jópchi ít táí bohénap wut jĩ. Caán Antioquía tátchidih wut jĩ Jesúíhwádi h “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, ít jwíh niij

* **11:19** Hch 8.1-4

wāt búudhdap wāt jī.

²⁷ Caán láa biquína Dios naáwátdih naóh yapanit Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ít dei juibínap wāt jī. ²⁸ Biíc newé ĩjeéh jūóhni, Agabo wāt jumni, queét Jesúíhwā biíc dih ĩ míc wáacachah, caánboó ñah ñahnit, Túini Espíritu ã niiját dih át jwúub naóh yapanap wāt jī. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihat baácboó ã jumbipna caá”, át niijíp wāt jī. Túttimah, Claudio Romano cǎacwā ĩ maáh ã jumuchah, Agabo ã niijátji pahjeh jeémát wihcat láa át jumap wāt jī.* ²⁹ Pánihna, Agabo ã niijíchah joinít, “¿Jwī déewā Judea baác dih moón Jesúíhwā dih jwī teo wáac jīh?” ít míc niijíp wāt jī. Pánih teo wáacnit, det dinero bádí bíbohnit bádí ít wǎhap wāt jī. Buáh buugní bíbohnit buáh buugní ít wǎhap wāt jī. Bainí bíbohnit bainíjeh ít wǎhap wāt jī. Bitá bíbohcanit ít wǎhcap wāt jī. ³⁰ ĩ wǎh wáacni dinerodih Bernabéwā dih wǎhnit, Jerusalén tútchidih moón ĩ déewā Jesúíhwā maátadih ít wǎhap wāt jī, bitadih ĩ pǎáát pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojīh ĩ wǎhni dinerodih Jerusalén tútchina ít ab bejep wāt jī.

12

*Herodes Santiagodih mawat túutnit,
Pedrodihbut ã nemat túutat*

¹ Caán láa Maáh Herodes Jesúíhwā dih yeejép chǎjna, biquína queétdih nemat mǎúboó át nemat túutap wāt jī. ² Juan weép jeñé Santiagodih* waó át bóod yohat túutap wāt jī. ³ Páant ã chǎjachah ennit, judíowā ĩ maáta bádí ít weñep wāt jī. ĩ weñatdih

* 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21

ennit, Pedro dihbut ãt tewat túutup wut jĩ. ã tewat túutuchah, paacánni pandih jeémát, Pascua ï niijní, láa wut jĩ. ⁴ Pánihna, caandíh tewat túutnit, ãt nemat túutup wut jĩ. Chénena míic soldadowã jwíih wapnit pínah ït jumup wut jĩ. Túttimah, jwáub túut nuumnít pínahbut páant moon mántih ït jumup wut jĩ. Bitabut páant moon mántih ït jumup wut jĩ. Bitabut páant moon mántih ït jumup wut jĩ. Pánihna, Pedro ã jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowã caandíh wapnit pínah ït jumup wut jĩ. “Pascua túttimah, ub bac jǎóhñit, cǎacwã ï enepdih caandíhbut wã mawat túutbipna caá”, Herodes caanjéh ãt niíj jenah joyóp wut yuh jĩ.* ⁵ Páant niíj jenah joinít, soldadowã Pedro dih nemat mǎúboó ãt túi wapat túutup wut yuh jĩ. Páant caandíh ï ne-mechah, Jesúíhwã Pedro dih búdí úbhna ït chǎjap wut jĩ.

Dioíh ángel nemat mǎmánt Pedro dih ã ub bacaat

⁶ Herodes ã jenahni yeó jáap cheijeh Pedroboó túi ñona ãt chǎjap wut jĩ. Chéne soldadowã chénaboó ïtah tǒp ã teo lajachah, Pedro biíc dih ñona ït chǎjap wut jĩ. ï jumni tólih jēc pehbbut bita chéne soldadowã ït wap ñuhup wut jĩ. ⁷ Dioíh ángel queét pebh ã jígohochah, ã yeh iigát ï jumni tólihdih ãt túi yeh iiguíp wut jĩ. Pánih jígohñit, Pedroíh páwádih ãt wǎmp maowucup wut jĩ. “jWaícanjeh jáanit, ma ñah ñuhú!” ángel Pedro dih ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niíj wucuchah jáanit, Pedro ãt ñah ñuhup wut jĩ. Páant ã ñah ñuhuchahjeh, ãih téihya colóhñadih ï chéoni tǒpna ãt waát jénep wut jĩ. ⁸ “Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma duwú”, ángel ãt niijíp wut

* **12:4** Ex 12.1-27

jĩ. Páant ã niiját joinít, ãt ðuwúp wut jĩ. Pánih ðúó péanachah, “Míih cúbuh jweyát chóodih pinnit, wãjeéh ma péé jũúwú”, ángel caandíh ãt niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh ãt péé bac bejep wut jĩ. “Oboh oo júmatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro ãt niij jenah joiyéhep wut yuh jĩ. ¹⁰ Nemat tólih jęc pebh wapnitdih yap bej, biíh jęc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tátchina bac bejat ítah jęcdiíh ít juibínap wut jĩ. Caán ítah jęcdiíh í juibínachah, caanjéh ãt pãa bejep wut jĩ. Páant ã pãa bejehah ennit, ít bac bejep wut jĩ. Namádih bejnit, biíh namána ángel Pedrodiíh ãt nũmah juibínap wut jĩ. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel ãt bũudáh bejep wut jĩ. ¹¹ Ángel ã bũudáh bejehah, Pedroboó jáani pah, ã yapatdih yoobópdiíh ãt jenah joyóp wut jĩ. “Dios ãih ángeldih wahnit, Herodes ã mawat déedih, judíowã í maáta í náahat pah í chãjat déedihbut weemdiíh nemat mũumánt ãt túi ub bacanap taga. Bũu jwũhna wã jéihna caá”, Pedro ãt míic niijíp wut jĩ.

¹² Caán ã yapatdih túi jéihnit, Juan Marcos ín Maríaih mũuná ãt bejep wut jĩ. Caán mũudíh dawá Jesúihwã míic wáacnit, búdí uúbhna ít chãjap wut jĩ. ¹³ Pánihna, caán mũuná juibínit, mũú wáihyat júðu jęcdiíh waádíhna, ãt wũúmp mawap wut jĩ. Páant ã wũúmp mawachah joinít, teo wũhniíh Rode wũt jumniíh mit juibí uúbh joyóp wut jĩ. ¹⁴ Pánihna, Pedro ã wéheatdih beh joinít, búdí wẽina, wãtcanjeh, naáwádih mit jwúub waad béjep wut jĩ.

—Pedro beé ái juyúp be. Jęc pebh ái ñũhup be,

mit niijíp wut jĩ.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít,

—Yeena caá ma chājap, ãt niijíp wut jĩ.

Obohjeéhtih, caántboó biíc yoobó chah mit wēp naáwáp wut jĩ.

Queétboó caántdih joyáh bojnit,

—Oboh áih dadah nacaá, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁶ Pánihna, Pedroboó páantjeh át wuúmp mao behjehep wut jĩ. Páant ã wuúmp mao behjehechah joinít, jēcdih ãt wātap wut jĩ, bŭca. Wātnit, Pedrodih ennit, ãt en wáhi bejep wut jĩ. ¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih tóo mao jwúubanít, át wéheat túutcap wut jĩ. Queétdih ã wéheat yayánit, ded pah Dios caandíh nemat muumánt ã ub bacaatdih át naáwáp wut jĩ.

—Wā naáwátdih Jesús úud Santiagodih, bita Jesúhwādhbat ñi naóh yapanaá, át niijíp wut jĩ.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wut jĩ.

¹⁸ Túttimah, baáb jéenechah, soldadowā Pedro ã wihcatdih ennit, búdí ãt wáhi bejep wut jĩ. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” ãt míic niijíp wut jĩ. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandíh bid bojat túutuchah, áih soldadowā ãt bid juicáp wut jĩ. Pánih bid juicán, caandíh wapnitji soldadowādh tŭbit át uúbh joí ñuunáp wut jĩ. Pánih uúbh joí péanit, Pedrodih ãt táí wapcatji peéh, queétdih át mao yohat túutŭp wut jĩ. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jummat túut niijná, át dei bejep wut jĩ.

Herodes ã wunat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ã jumuchah, Tiro tútchidih moondíh, Sidón tútchidih moondíhbat búdí át íjip wut jĩ. Caán tútchinadih moón

Herodeih baácdih moondih jeémátdih ãpĩ juibí jíib chãjap wut jĩ. Pánihna, jwúub jíib chãjat túut ni-ijná, Herodes ã íijat yayát náahnit, Cesarea tútchina caandih enedih ít juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, Herodes ã pebh bóo Blasto wut jumnidih jwááhñit, queétdih ã teo wáacat pínah niijná, ít jíib chãjap wut jĩ. Herodesdih ã míic wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih ít úbát túutap wut jĩ. ²¹ Pánihna, queétdih ã míic wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ã dúwát chóodih dúonít, ã chúudatdih juibí chúudnit, caandih enedih míic wáacnitdih bádí át naáwáp wut jĩ. ²² Páant ã naáwáchah joinít, ni-hat míic wáacnitboó “Cãaquih naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, ít niij wēi ejep wut yah jĩ. ²³ Páant ã niij ejechahjeh, cãacwã ã weñatdih náahnit, Diosboodih ã jwúub wēi naóhcatji jíib, Dioih ángel Herodesdih wunat át wãhap wut jĩ. Pánihna, coyíwã caandih ã jeéméchah, át wunah bejep wut jĩ.

²⁴ Pedrodih Dios ã ub bacaat túttimah, Jesúihwã jib bejnit, ãih táini doonádih ít naóh peetép wut jĩ. Caán doonádih jepahnit ít dao béjep wut jĩ.

²⁵ Bernabé Saulojih Judea baácdih moondih wáac wãhñiji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ít jwúub bejep wut jĩ. Jwúub bejnit, Juan Marcosdihbat ãjeéh ít ub bejep wut jĩ.

13

Bernabé Saulojih Táini Espiritu ã wahat

¹ Antioquía tútchidih moón Jesúihwãjeéh jumnit, biquína Dios naáwátdih naóh yapanit jum, biquína

Jesúih doonádih bohénitbat ït jumap wat jï. Nin caá ï wätna: Bernabé, Simón Eini ï niijní, Lucio Cirene tátchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjïh biícidih behni, Saulo yah buca. ² Pánihna, biíc yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, Diosdih wēina, ï uúbúchah, Túini Espiritu queétdih nin pah át niijíp wat jï: “Bernabédih, Saulodihbat jãtïh wãát ñíwip jï, Jesúih túini doonádih ï naóh jibat pínah niijná. Páant wã ñíonit ï jumuchah, yeébbóo queétdih ñi wahaá”, át niijíp wat jï.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwuhcanjeh, teo jáha uúbhnit, Bernabéwãdih ït wahap wat jï.

Bernabéwã Chipre quewana ï bejat

⁴ Túini Espiritu queétdih ã wahachah, Seleucia tátchina dei bej, johlitjïh bejni búdí jááj chóodih waadní, Chipre quewaboó ït chúuh bejep wat jï. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tátchidih juibí, judíowã ï miíc wáacat munná waadní, caanjïh moondih Dios naáwátdih ït bohénap wat jï. Juan Marcosbat queétdih teo wáacat túut niijná, ïjeéh át bejep wat jï.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé púud dei bejna, Pafos wãt jumni tátchina ït juibínap wat jï. Caán tátchidih biíc judío Barjesús wãt jumni, “Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niijná yahna, jióhni át jumap wat jï. ⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wãt jumnijeéh át jumap wat jï. Sergio Paulo, túi jenah joiní jumna, Dios naáwátdih joyát túut niijná, Bernabéwãdih át bid bojop wat jï. ⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjïh Elimas ï niijní, Sergio Paulo ã túut numcát pínah niijná, Bernabéwãdih átih naáwát túutcap wat yah

jĩ. ⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biíh ã wãt jamni, Túini Espiritu ã wēpatjĩh Elimasdih en behnit, nin pah ãt niíj jũihñap wut jĩ:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat túiniboodíh yap yohni, tubit yeeni caá. ¿Diosdih túi pééíhntidih ma jáh cádahcan niít? ¹¹ Bũũ meemdíh Dios ã peéh chãjachah, jéih encanni ma jam jwũhbiþna caá. Pánihna, yeó ã chãhatdih ma jéih en jwũhcan niít, Pablo ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, Elimas ãt jéih encap wut jĩ. Pánih jéih encan, caandíh teo wáini pínahdíh ãt bíd bejep wut jĩ. ¹² Páant ã yapachah ennit, ĩ naóhni doonádih joinít, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesúsdiħ ãt jepahap wut jĩ.

Pablo Bernabéjĩh Pisidia baác Antioquía tútchina ĩ bejat

¹³ Pafos jēlitdih Pablowã johlitjĩh bejni jāáj choodih jwũub waadní, Panfilia baácđih bóo Perge tútchina ĩt chũh juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Juan Marcos queédđih cáđahnit, Jerusalén tútchina ãt éemp jwũub bejep wut jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowãboó jwũub bejcanjeh, Pisidia baácđih bóo Antioquía tútchina ĩt aab béjep wut jĩ. Caanná aab juibínit, judíowã ĩ chooát yeó jáapđih, ĩ míic wáacat mũũboó ĩt waád juibí chũudap wut jĩ. ¹⁵ Páant ĩ waád juibí chũuduchah, caán mũũdíh wáac jwinít maáta Moisés ã wutatjidih, Dios naáwát naóh yapanit ĩ daacátjidihbut queét míic wáacnitđih ĩt en naáwáp wut jĩ. Caandíh en naóh péanit, queét maáta Pablowãđih nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—Jwĩ déewãá, nit jamnitđih teo wáacat pínah doonádih ub jũóhna, bũũ ñi naáwá, ĩt niijíp wut jĩ.

16 Páant ï niijíchah joinít, Pabloboó ñah ñuhnit, ï míc wéhenachah yayánit, nin pah át niij bohénap wut jĩ:

—Yeéb wã déewáá, judíowã nihcannit yuhna Diosdih wēnitbat, wã naáwáchah, ñi táí joyoó. 17 Dios jwĩ ñowādhíh át ñíwip wut jĩ. Túttimah, Egipto baácboó ï jumuchah, ã teo wáacatjĩh ít cãac poonap wut jĩ. Pánihna, dawá ï cãac pooat túttimah, ã wēpatjĩh caán baácmant át w̄b bac jūáwúp wut jĩ.* 18 Túttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jumnit, dawá láa Diosdih ï yap yohochah yuhna, queétdih át cádahcap wut jĩ.* 19 Canaán baácboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jwĩ ñowā ï jummat pínah niijná, Dios caán baácdih át wūhup wut jĩ.* 20 Abrahamdih ã naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwĩ ñowājidih caán baácdih át wūhup wut jĩ. Pánihna, caánboó ï jum láa, caán baácdih jumnitdih ï yoh beedáát túut niijná, teo wáac waóhnit pínah maátadhíh Dios queétdih át ñío wūhup wut jĩ.

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jumni, Dios naáwátdih jwíh naóh yapani át jumup wut jĩ.* 21 Pánihna, Samuel jum láa, jwĩ ñowāboó queétdih wutni pínah maáhdih Diosdih ít yójah wūbúp wut jĩ. Páant ï wūbátdih joinít, queétdih ï jwíh maáh pínah Cis wūh Saúljidih Dios át ñío wūhup wut jĩ. Saúl Benjamín juméná poómpdih bóo át jumup wut jĩ. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S 3.20

ãt jum jwuhup wut jĩ.* 22 Caán ã maáh jummatdih dúuc wáinit, Davidboodih Dios ãt jwúub túut nuúm maáh waadánap wut jĩ. “Isaí wáuh Daviddih bid jumínit, wã wēina caá. Caánboó wã weñat pínahdihjeh chājna, weemdih ã yap yohcan niít”, Dios ãt múic niijíp wut jĩ.* 23 Caán David jumima Jesús caá. Pánihna, judíowādih ĩ yéejat peéh chājat déedih yohni pínah caán Jesúsdih Dios ãt ñíoqip taga. 24 Jesús ã bohéat pínah jātih, Juanboó nihat judíowādih nin pah ãt niij naóh bohénap wut jĩ: ‘Ñi yéej chājatdih cádahnit, túut nuumát júutna, ñi daabáat tútú’, ãpĩ niijíp wut jĩ.* 25 Juan bohé péa jūóhna, nin pah cāacwādih ãt niij naáwáp wut jĩ: ‘¿Yeéb weemdih ded pah ñi niij jenah joí? ¿“Caán Dios ã wahni Cristo caá”, ñi niij jenah joí niít? Caán ã wahni nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wã túttimah jūóhni chah wēpni ã jumbiipna caá’, Juan ãt niijíp wut jĩ.*

26 “Wã déewã Abraham jumimená, yeéb judíowã nihcannit yuhna Diosdih wēinitbut, jwiít nihatdih yéejat peéh chājat déedih yohni pínah doonádih jwĩ joyóp be. Caán doonádih yeebdih naáwát túut caá wã chājap. 27 Jerusalén tútchidih moón, ĩ maáta biíc dih, chooát yeó jáap jummat pah, Dios naáwát dih naóh yapanit ĩ daacátjidih ĩ en naáwáchah joiná yuhna, queét ĩ beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ã wahni ã jummatdihbut ĩ jéihcap jĩ. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwát dih naóh yapanit ĩ daacátji biíc yoobó ĩ chājap jĩ. 28 Jesús ã yéej chājcah yuhna, Pilatodih

* 13:21 1S 8.5; 10.21 * 13:22 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * 13:24

Mr 1.4; Lc 3.3 * 13:25 Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27

ĩ mao yohat túutap jĩ.* 29 Jon jãtih ĩ daacátji biíc yoobó ĩ chãj péanachah, cruzboó ĩ péoh dodhnijidih ub deyanit, jeé íitboó ãih bácahjidih bita ĩt yohop wut yuh jĩ.* 30 Obohjeéhtih, Dios caandíh át jwúub booanap wut jĩ. 31 Páant ã booaat túttimah, ãihwã Galileamant Jerusalén tútchina ãjeéh péenitjidih dawá yeó jáapna át jíghop wut jĩ. Pánihna, caandíh ennitji jumna, ded pah Jesús ã chãjatjidih buu bita jwĩ déewãdih naóhna caá ĩ chãjap.*

32-33 “Pánihna, caán túini doonádih jwiítbut yeebdíh naáwádih jwĩ júúwúp be. Jesucristodih booanit, Dios jwĩ nœowãdih ã naáwátji jwiít ĩ jwimenádih biíc yoobó buu ã yapap be. Páant tigaá Davidji ã jwíh daacátji numpboó Salmo nin pah át níj daacáp tajĩ: ‘ “Meém wã wúúh caá. Buu nihat cãacwã ĩ enechah, meemdíh maáh wã waadána caá”, Dios ã niijná caá’, David át níj daacáp tajĩ.* 34 Caán ã wunuchah yuhna, ãih bácah ã moópcat pínah niijná, Dios caandíh át booanap tajĩ. ã naáwát dih naóh yapani Isaías nin pah át níj daacáp tajĩ: ‘ “Daviddih wã niijátji pah meemdíh biíc yoobó wã túi chãjbipna caá”, Cristodih Dios ã niijná beé’, át níj daacáp tajĩ.* 35 Bíih Salmoboó Davidji nin pah át jwúub níj daacáp tajĩ: ‘ “Wíih túini, wã oinih bácahdih wã moopát túutcan níit”, Cristodih Dios ã niijná beé’, át níj daacáp tajĩ.* 36 Pánihna, nindih ñi náhninaá: Davidjiboó Dios ã wutatdih túi jepahnit, ãih cãacwãdih ã túi

* 13:28 Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * 13:29

Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * 13:31 Hch

1.3 * 13:32-33 Sal 2.7 * 13:34 Is 55.3 * 13:35 Sal 16.10

chãjat túttimah, ãt wunup wut jĩ. ã wunuchah, ã nuowãdih ĩ yohopjiboó caandĩhbut ĩt yohop wut jĩ. Pãant ĩ yohat túttimah, ãih bãcach ãt moópjip taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ã booaniboó ãih bãcach ãt moópcap tajĩ. ³⁸ Pãant ã moópcatdih jéihnit, nindih ñi tái jéihyeé: Caán Dios ã booani Jesús ã wun wãhatjĩhjuh ñi yéejatdih Dios ã yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ã wutatjidih jepahĩhnit, ñi yéejat yohatdih ñipĩ bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjuh jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bid juibĩpna caá. ⁴⁰ Pãnihna, Dios naáwãtdih naóh yapanit nin ĩ niijãtji pah yapcat túut niijnã, ñi tái chãja chaáh.

⁴¹ ‘ “Eneé, wã wẽpatdih wã júutuchah, yeéb deoh naóhnitboó ñi en wãhi bejbĩpna caá. Wã wẽp chãjat pĩnahdih ĩ naáwãchah yuhna, tái jenah joicãnnit, ñi wunbĩpna caá”, Dios ã niijnã caá, ĩt niij daacãp tajĩ”, *(Hab 1.5)*

Pablo cãacwãdih ãt niijĩp wut jĩ.

⁴² Pãant niij naóh péanit, Pablowã ĩt bac bejep wut jĩ. ĩ bac bejehchah, cãacwã queétdih nin pah ĩt niijĩp wut jĩ: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiĩtdih ma jwãub bohénaá”, ĩt niijĩp wut jĩ. ⁴³ Túttimah, maátaboó wãac jwinĩtdih ĩ bacanachah, dawã judíowã, dawã judíowã nihcannit yuhna Diosdih wẽinitbut Pablowãdih ĩt ñuun bãc bejep wut jĩ. Pãnih ñuun bãc bejnitdih Pablowã nin pah ĩt niijĩp wut jĩ: “Dios yeebdĩh tái oinit, Jesucristodih ã wahatji doonãdih buu tái jepahnit, caandĩh ñi cádahca bojó”, ĩt niijĩp wut jĩ.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihat beéd jãóhnit pah Dios naáwãtdih joíhna, ĩt míc wãac juibĩnap wut

jĩ. ⁴⁵ Obohjeéhtih, judíowã ĩ maáta dawá wáac jwíbínitdih ennit, búdí ĩt íjip wut jĩ. Pánihna, Pablo ã bohénachah, queétboó caandíh jũihna, yehna ĩt niijíp wut jĩ. ⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjĩh úumcanjeh, nin pah ĩt niij wēp naáwáp wut jĩ:

—Jwiít judíowãdihjeh Dios naáwát dih ã jwíih naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jumíhcat jíib, jwiítboó judíowã nihcannitdih naáwádih jwĩ bejbipna caá. ⁴⁷ Dios naáwát dih naóh yapani Isaías ã daacátji pah jwiít dihbut páant niij wutna át chājip taga:

‘ “Judíowã nihcannitdih wã táu ubat pínahdih ĩ beh joyát pínah niijná, meemdíh ĩ pebhna wã wahbipna caá. Pánihna, nihat baác dih moondíh ĩ yéejat peéh chājat déedih wã yohat pínahdih ñi naáwá”, Dios ã niijná caá’,
 át niij daacáp tajĩ, *(Is 42.6; 49.6)*

Pablowã ĩt niij naáwáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant ĩ niijíchah joinít, judíowã nihcannit búdí ĩt weñep wut jĩ. “Dios naáwát táina caá”, ĩt niijíp wut jĩ. Pánihna, nihat Diosjeéh páantjeh jumnit pínah, Jesucristodih ĩt jepahap wut jĩ. ⁴⁹ Dios naáwát dih jáap jepahnitbut caán baácboó ĩt naóh peét bejep wut jĩ. ⁵⁰ Obohjeéhtih, judíowã ĩ maáta bitadih Pablowãdih ĩt íjanap wut jĩ. Páant ĩ íjanachah, Diosdih jepahíh nitji maáta yaádh, neoná bíic dih íjnit, Pablowãboodíh yeejép chājnit, ĩih baácmant ĩt ñuun yóh bacanap wut jĩ. ⁵¹ Pánihna, caán tátchidih moondíh Dios ã yohat pínahdih júutna, Pablowãboó ĩih zapatos becchídih ĩt péoh mao yoh jéenanap wut jĩ. Péoh mao yoh jéena péanit, Antioquía tátchimant Iconio tátchina ĩt bejep wut

jĩ.* ⁵² Pánihna, Antioquía tútchidih moón Jesúsdih jáap jéihnítidih Táini Espírítu ã táí teo wáacachah, búdí ít weñep wut jĩ.

14

Iconio tútchidih moondíh Pablo Bernabéjĩh ĩ bohéat

¹ Pablowāboó Iconio tútchina jũibínit, chooát yeó jáapdih judíowā ĩ míic wáacat munná caanjĩh moónjeéh ít waad béjep wut jĩ. Antioquía tútchidih moondíh ĩ bohéatji pahjeh muntih táini doonádih caánboobút ít táí naáwáp wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah, dawá judíowā, judíowā nihcannitbut táí joinít, Jesucristodih ít jepahap wut jĩ. ² Obohjeéhtih, joíhncannit judíowā Pablowādih yee naóhnit, judíowā nihcannitdih ít joyát túutcap wut jĩ. ³ Páant ĩ chājachah yuhna, maatápdihi Pablowā caánboó jumnit, umcanejeh Jesúh táini doonádih ít wēp naáwáp wut jĩ. Pánihna, “Ī naáwát yoobópdih caá”, cāacwā ĩ niúj jéihyat pínah niijná, jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ĩ chāj júutat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādih át wūhup wut jĩ. ⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tútchidih moón joíhncannit judíowājeéh ĩ péenachah, bitaboó Pablowājeéh ít péenap wut jĩ. ⁵ Pánihna, judíowā nihcannit, judíowā, ĩ maáta biícđih, “Pablowādih jee dáhnajĩh yohnit, jwĩ mao yoh jĩh”, ít niúj jenah joyóp wut jĩ. ⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant ĩ niúj jenah joyát doonádih joinít, Pablowā Iconio tútchimant ít jwei bác bejep wut jĩ. Pánih jwei bájna, Licaonia baácdih

* **13:51** Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

Listra tútchi, Derbe tútchi, caán tútchina pebh jumnitdihbut ït naóh jibip wut jĩ.

Listra tútchidih moón Pablodih jee dáhnajĩh ï yohat

⁸ Listra tútchina jubínit, Jesúih túini doonádih ït bohénap wut jĩ. Caanjĩh jéih yáac chãi bejcani Pablowádih át joí chãudup wut jĩ. Caán jwíh cáac jumnajeh, ãih jítchana yéejni át jumup wut jĩ. ⁹ Pánihna, ã túi joyóchah jéihnit, “Caán ã booaat pínahdih ã túi jenah joiná caá”, Pablo át niúj jéihyep wut jĩ. ¹⁰ Pánih jéihnit, caandíh ennit, nin pah át wêp niijíp wut jĩ:

—Yoobópdi ma ñah ñahúú, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ñaáp ñah ñahnit, át yáac chãi bej jwíhip wut jĩ. ¹¹ Caandíh ã booaachah ennit, cáacwã búdí ït en wáhi bejep wut jĩ. En wáhi bejnit, ñih wéheatjĩh nin pah ït niúj wêi ñaacáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩpĩ úbh wēinit dioswã cáac wēéhnit, ït dei jũwúp taga, ït niijíp wut jĩ. Páant ï niúj wêi ñaacáchah yuhna, Pablowã ït beh joicáp wut jĩ.

¹² Páant niúj jenah joinít, Bernabédih ñih dios Zeuíh wut ït búudhdup wut jĩ. Pablooodíh ñih biíh dios Hermeíh wut ït búudhdup wut jĩ. Zeusboó Griego cáacwáih dioswã ï maáh, Hermesboó ñih dioswáih naóh yapani wut jĩ. Pánihna, Pabloboó naóhni ã jumuchah, naóh yapani Hermeíh wut ït búudhdup wut jĩ. ¹³ Zeusdih úbhnit, ï wêi wúhat múú tútchi jwéejdih át jumup wut jĩ. Pánihna, caán múudíh en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niúj jenah joinít, Pablowádih jwãáat túut niijná, momo jiwiwádih cháajĩh ï búudhni júdunadidibut

tútchi jęcna át ub jűúwáp wut jĩ. Caánboó cǎacwǎ bićdih wěinit, momo jiwiwǎdih Pablowǎdih átihi mao wűhíhip wut yah jĩ. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowǎ ĩ chǎjatdih en wűhinit, cǎacwǎ poóm̄p cǎtíh ñáo waadní, nin pah ĩt wěp niǵ ñaacáp wut jĩ:

¹⁵ —Páant ñi chǎjatdih ñi cǎdahaá. Jwiítbut yeeb pánihnit cǎacwǎjeh mun tigaá. Jwiít dih wěinit, ñi mao wűhca bojoó. Jwiít yeebdíh Jesúh táini doonádih naawádih jwĩ jűúwáp be. Dios yoobát báadhni, wěpni caá. Yeéb ñipĩ wěini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wěpcanni, báadhcanidih ñi wěi cǎdahaá. Túut nűmnít, báadhni Dios yoobát dih ñi jepahaá. Caán jeádih chǎj, baác dihbut chǎj, mǎjnadihbut chǎj, nihatdih át chǎjap wut jĩ. ¹⁶ Jon jǎtihi Dios nihat cǎacwǎdih dedé ĩ náahat pahjeh ĩ chǎjachah, át enah boj jwuhup wut jĩ. ¹⁷ Pánih enah bojna yahna, ded pah ā jumatdih át tái júutap taga. Yeebdíhbut ā oyatdih júutna, mahdih buugát túut, jeémát pínahdihbut āpĩ quehat túutna caá. Jeémát dih wűhna, yeebdíh āpĩ weñat túutna caá, Pablo queétdih át niǵip wut jĩ.

¹⁸ Páant ā niǵíchah, momo jiwiwǎdih cǎacwǎ wěi mao wűhíhnit, ĩt tahca bejep wut jĩ.

¹⁹ Cǎacwǎ páantjeh ĩ weñechah, Antioquía tútchidih moón, Iconio tútchidih moón judíowǎ bićdih juibínit, Pablowǎdih ñűún yee naóh péenit, “Jwiítboodíhjah ñi joyoó”, cǎacwǎdih ĩt niǵip wut jĩ. Páant ĩ niǵíchah joinít, caán tútchidih moón Pablodih mawat túut niǵiná, jee dáhnajĩh ĩt yohop wut jĩ. “Jáantjeh ā wűnah bejep be”, niǵ jenah joinít, tútchi jwűejboó caandíh ĩt wái bac bejep

wʉt jĩ.* 20 Páant ĩ ʉb bac bej yohochah ennit, Jesúhʉwā Pablo pebh ĩt míc wáac jʉibí ñʉhʉp wʉt jĩ. Páant ĩ míc wáac jʉibí ñʉhʉchah, Pablo boonit, jwʉʉb ñah ñʉhʉnit, tútchiboó át jwʉʉb waad béjep wʉt jĩ. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjĩh Listra tútchimant bac bejnit, Derbe tútchina ĩt bejep wʉt jĩ.

Pablowā ĩ jwíh bohéniji tútchinadih moondíh ĩ jwʉʉb bohéát

21-22 Derbe tútchina jʉibínit, caán tútchidih moondíhʉt Jesúhʉ túini doonádih Pablowā ĩt naáwáp wʉt jĩ. Páant ĩ naáwáchah, dawá caandíh joinít, túʉt nʉʉmnít, Jesucristodih ĩt tái jepahap wʉt jĩ. Pánihna, Derbe tútchidih moondíh bohé péanit, Listra tútchina jwʉʉb jʉinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwʉʉb bohéna, queétdih ĩt weñanap wʉt jĩ. Túttimah, Iconio tútchidihʉt, Antioquía tútchidihʉt jwʉʉb jʉinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih biíc yoobó ĩt teo wáacap wʉt jĩ. Caán tútchinadih jʉʉmnit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ĩt niij naáwáp wʉt jĩ: “Yeéb yeejép yapna yʉhna, Jesúsdih ñi cádahca bojóó. Nin baácboó jwí jʉm jwʉhʉchah, jwiít nihadih yeejép yapat páantjeh ā jʉmbipna caá. Páant jwiítidih ā yapachah yʉhna, Jesúsdih cádahcan, Dios ā jʉmʉpboó jwí jéih waadbípna caá”, ĩt niijíp wʉt jĩ. 23 Caán tútchina jʉmat pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhʉnit pínahdih Pablowā ĩt ñío jwejep wʉt jĩ. Pánih ñíonit, jeémp jwʉhʉcanjeh ʉʉbhna, “Nit meemdíh jepahnitdih waóhʉnit pínahdih ma tái teo wáacá”, Diosdih ĩt niij ʉʉbúp wʉt jĩ.

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

Pablowã Siria baácdih bóo Antioquía tátchina ã jwúub juyát

²⁴ Pisidia baácdih bóo Antioquía tátchidih moondih bohé péanit, caán baácmant jũóhnit, Panfilia baácna ãt jwúub dei jũúwúp wut jĩ. Pánih jwúub dei jũóhna, jwíih bejna, bohécanjeh ã yapniji Perge tátchidih chãonít, caanjĩh moondih Jesúih táini doonádih ãt bohénap wut jĩ. ²⁵ Pánih bohé péanit, Atalia wũt jamni jẽlitdih ãt dei juyúp wut jĩ. ²⁶ Pánih dei jwinít, johlitjĩh bejni jãáj chóodih waadnít, Siria baácdih bóo Antioquía tátchina ãt jwúub chúuh jũúwúp wut jĩ. Dios ã jwíih naáwat túutna, queétdih teo jãha úbhnit ã wahnĩ tátchinajeh muntih, Dios ã wutatjidih chãj péanit, ãt jwúub juyúp wut jĩ. ²⁷ Pánih jwúub jwinít, Jesúihwãdih míic wáacat túutnit, ded pah ã yapatjidih ãt naáwáp wut jĩ: “Dios jwiútdih bádí ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, ã wẽpatjĩh cãacwãdih boonit, ãih táini doonádihbut jwĩ naáwáchah, dawá joinít, ã jepahap be. Pánihna, judíowã nihcannitbut joinít, dawá ãt táini túut nũumáp be”, Pablowã queétdih wahnitdih ãt niijíp wut jĩ. ²⁸ Pánihna, caánboó Jesúihwã bíicdih maatápdih ãt jumap wut jĩ.

15

Jerusalén tátchidih Jesúihwã ã maáta ã míic wáacat

¹ Biquína judíowã Judea baácmant bejnit, Antioquía tátchina ãt jwibínap wut jĩ. Pánih jwibínit, judíowã nihcannit Jesúihwãdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Moisés jwĩ nũowãdih ãih quehli nah yapat chóodih ã bóodat pínahdih ãt wutap wut jĩ.

Páant ñi bóodchah, Diosboó yeebdíh ã tãí ubcan niít”, ãt niijíp wut jĩ.* ² Páant niijnít, queét Judea baácdih moón Pablowãdih ãt míic jũihñup wut jĩ. Páant ã míic jũihñuchah, Jesúihwãboó Pablo, Bernabé, biquína caanjĩh moón biícdih Jerusalén tãtchina ãt wah bojop wut jĩ. Jesús ã naáwát tãtñit, Jesúihwãdih waóhñitdihbut Judea baácmant juibínit ã naáwãdih ã ubbh joyát pínah niijná, queétdih ãt wahap wut jĩ.

³ Páant ã wahñitji Fenicia baácna juí, yap jũóh, Samaria baácna ãt juyúp wut jĩ. Pãnihna, caán baácnadih moón Jesúihwãjĩh míic wáacnit, judíowã nihcannit Jesúsdih ã jepahatjidih ãt naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinít, queét bádí ãt weñep wut jĩ.

⁴ Queét Jerusalén tãtchina ã juyúchah, caanjĩh moón Jesúihwã, queétdih waóhñit, Jesús ã naáwát tãtñit biícdih, queétdih ãt tãí wẽi jwãááp wut jĩ. Pãnihna, Pablowã Dios ã wẽpatjĩh ded pah ã chãjatjidih queétdih ãt naáwáp wut jĩ. Judíowã nihcannitbut Jesúsdih ã jepahatjidih ãt naáwáp wut jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, biquína Jesúsdih jepahñit fariseowã ñah ñhñit, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Queét judíowã nihcannitdih ñih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ã wutãtji pah ñi chãjaá’, queétdih ñi niij wutuú, ãt niijíp wut jĩ.

⁶ Páant ã niijãtdih míic wéheat tãt niijná, ãih doonãdih Jesús ã naáwát tãtñit, Jesúihwãdih waóhñit biícdih ãt míic wáacap wut jĩ. ⁷ Páant

* 15:1 Lv 12.3

maatápdih ï míic wéhenachah, joinít, Pedroboó ñah ñahnit, nin pah queétdih át niíj naáwáp wut jĩ:

—Wã déewãá, jon ñijeéh wã jumuchah, judíowã nihcannitdih Jesúih túini doonádih wã naáwáchah joinít, ï jepahat pínah niijná, weemdih ñíonit, Dios ã wahap jĩ.* 8 Cãacwã ded pah ï jenah joyátdih jéihni jumna, queét judíowã nihcannit jwĩ naóhni doonádih ï jepahatdih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, áihwã ã chãjatjidih jwiítdih júutna, Túini Espíritudih jwiítdih ã wãhatji pahjeh muntih, queétdihbut ã wãhap jĩ.* 9 Pánih wãhna, jwiítdih queétdihbut biíc yoobó ã chãjap jĩ. Queétbut caandih ï jepahachah, ï yéejatdih át yohji taga. 10 Jwiít judíowã Moisés ã wutatjidih biíc yoobó jwĩ túi jepahcan caá. Jwĩ nuowãjibut biíc yoobó ït jepahcap wut jĩ. Páant jwĩ túi jepahcah yahna, ¿dépanihna queét judíowã nihcannit Jesúsdih jepahnitdih yeéb biíc yoobó ñi wutíh? Pánih wutnit, Dios queétdih ã chãjatjidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, niijná caá ñi chãjap. 11 Obohjeéhtih, jwiít nin pah jwĩ niíj jenah joiná caá: ‘Jwiítdih jĩgah en oinit, Dios jwĩ yéejat jíib ã peéh chãjat déeji jwĩ Maáh Jesús ã túi ubat pah muntih, buu jwuh judíowã nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi ubna caá’, jwĩ niíj jenah joiná caá, Pedro át niijíp wut jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pablowã jwuh judíowã nihcannitjeéh jumna, Dios ã wëpatjĩh ded pah ï chãjatjidih ï naáwáchah, nihat laihsanjeh ït joí yai ñúh bejep wut jĩ. 13 Páant ï naóh péanachah, Santiago jwuh nin pah át niijíp wut jĩ:

* 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

—Wā déewāá, weemdih ñi joi jwáhuá. Yeebdih bainí wā naáwíhna caá. ¹⁴ Dios judíowā nihcannitdih túi wēi ennit, áihwā pínahdih ā níwatjidih Simón Pedroboó jwiít dih ā naóh péanap be. ¹⁵ Dios naáwát dih naóh yapani, ā daacát ji pahjeh tih judíowā nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át níj daacáp tají:

¹⁶ ‘ “Davidji maáh jum láa, nihat áihwābut í wun beedép jí. Pánih beední í jumuchah yuhna, túttimah bóo láa, jwúb dei jéóh nit, áihwā panihnitdih wā jwúb chāj bipna caá.

¹⁷ Páant wā chājachah, nihat cāacwā bita judíowā nihcannitbut weém í Maáhdih í náahbipna caá. ‘Wíihwā ñi jumá’, wā níj bidnit weemdih í jepahbipna caá”,

¹⁸ jwí Maáh ā níj ná caá’, át níj daacáp tají. (*Am 9.11-12*)

¹⁹ “Páant ā níj daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wā níj jenah joiná caá: Judíowā nihcannit, Dios naáwát dih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwí chájat túutca boj jíh. ²⁰ Obohjeéhtih, queédih nin pahjeh jwí níj daac wah jíh: ‘Í pāpnidih wēi wūhni ji jeémátdih ñi jeém pca bojoó. Ñi áa nihcannitjéh ñi yéj chájca bojoó. Jōp teo maonitji nañúpwādh ñi jeém pca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó’, jwí níj daac wah jíh.* ²¹ Jon jātih, búbut jwiít judíowā jwí míc wáacat muná, jwí chooát yeó jáap jumat pah, Moisés ā wātatjidih ípí bohéna caá. Ni hat tútchidih moón caandih jwí jéihna caá. Pánihna, weém wā níj át pahjeh tih Jesús dih jéihnit judíowā nihcannitdih, níj daac

* **15:20** Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

wahat dée caá, bita jwĩ déewã jwiít dih ã ijcat pínah niijná”, Santiago át niijíp wut jĩ.

Judíowã nihcannit dih ã daác wahat

²² Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã naáwát túutnit, Jesúihwãdih waóhnit, nihat Jesúihwã bícdih, Antioquía tútchidih moondíh ã daácni náodih Pablowãjeéh ub bejnit pínah, Judas, Silasdihbut ãt ñiwip wut jĩ. Judas ãih biíh wut Barsabás wut jĩ. Queét Jesús dih táí jepahnit ã jumuchah, bita Jesúihwã queétdih ãt táí wēi enep wut jĩ. ²³ Pánih queétdih ñío péanit, nin pah ãt niúj daacáp wut jĩ:

“Yeéb nihat judíowã nihcannit Jesúihwã Antioquía tútchidih moón, Siria baácdih moón, Cilicia baácdih moondíhbut jwiít Jesús ã naáwát túutnit, áihwãdih waóhnit, nihat áihwãbut, yeebdíh jwĩ túyat túutna caá. ²⁴ Biquína jwĩjeéh jumnit yeeb pébhna juibínit, yeebdíh dawá wut atdih ãt jepahat túutup wut jĩ. Pánih wutnit, yeebdíh ãt tac buugánap wut jĩ. Obohjeéhtih, jwiítboó queétdih jwĩ wahcah yahna, queétjeh bejnit, yeebdíh páant ãt wutup taga. ²⁵ Pánihna, jwiít nihat bíc yoobó ñi pebhna wahni pínahdih jwĩ ñiwip be. Páant jwĩ ñíonitdih jwĩ oini Pablo Bernabéjeéh jwĩ wahbipna caá. ²⁶ Pablowã jwĩ Maáh Jesucristoíh táini doonádih úumcanjeh ã bohénachah, dawá láa bita queétdih ãt puñup wut jĩ. ‘Í mao yohíhichah yahna, Jesúih táini doonádih jwĩ naóh cádahcan níit’, ípí niijná caá. ²⁷ Pánihna, jwĩ daácni náodih yeebdíh ã naáwát pínah niijná, Judas, Silasjñ Pablowãjeéh ñi pebhna jwĩ wahna caá. ²⁸ Táini Espíritu jwiít dih ã teo wáacachah, ã jéihyatjñh nin pah jwĩ jenah joiná caá: Wái

náah jamni wutadnih wutcan, nin pahjeh jwĩ niij wutbipna caá: ²⁹ ‘Nin jwĩih dios caá’, niij jenah joí pāpnidih wēinit, ĩ cádah cáagniji jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó. Jōp teo maoni nuñápwādhbut ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chājca bojoó. Nin jwĩ wutadnih jepahna, ñi táí jambipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdih jwĩ wutup”, ĩt niij daacáp wut jĩ.

³⁰ Caán náodih daác péanit, Antioquía tútchina bejnitdih ĩ wāhat túttimah, queétboó bejna, Antioquía tútchina ĩt juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Jesúihwādh míc wáacat túatnit, Jerusaléndih moón ĩ daác wahni náodih ĩt wāhap wut jĩ. ³¹ Páant ĩ wāhni náodih míc en naóhna, táinijeh ĩ wutachah joinít, búdí ĩt weñep wut jĩ. ³² Judas Silasjĩh Dios naáwátdih naóh yapanit jamna, Jesúihwādh Dios naáwátdih ĩt táí bohénap wut jĩ. Páant ĩ bohénachah joinít, Jesúihwāboó búdí wēinit, Jesúsdi h chah ĩt táí jenah joyóp wut jĩ. ³³ Judas Silasjĩh caanná maatápdih jamnitji caanjĩh moondih ĩ cádah jwáub jūwúchah, “Ñi táí bejeé”, Antioquía tútchidih moón queétdih ĩt niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Judaswādh wahnitji Jerusalén tútchidih moondih ĩt túyat túatup wut jĩ. Páant ĩ niiját túttimah, Judasjeh át jwáub jūwúp wut jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó biih jwáub jenah joinít, Antioquía tútchidih át chāwáp wut jĩ. ³⁵ Pablo Bernabébut caán tútchidih ĩt chāwáp wut jĩ. Pánihna, queét, dawá bita biícđih Jesúih táini doonádh ĩt bohénap wut jĩ.

Chéneji Pablo táini doonádh naóh jibidih ā bejat

³⁶ Tálttimah, Antioquía tátchidih maatápdih jumniyi Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Chóbe, nihat tátchinadih moón jwĩ jwíih naóhntjidih jwĩ táoh en jibjĩh, páant mantih, át niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcosdih ĩjeéh átih ub bejíhip wut yah jĩ. ³⁸ Caánboó ĩ jwíih jibichah, ĩjeéh Panfilia baácna juibíniji yuhna, biíc yoobó nihcan, át jwúubah júwúp wut jĩ. Caán biíc yoobó ã nihcatdih enniyi, Pablo caandih chéneji át ub bejíhcap wut jĩ.* ³⁹ Páant ã ub bejíhcah enna, Bernabé Pablojĩh queétjeh túbít míic niijnít, ĩt míic cádahap wut jĩ. Pánihna, Bernabéboó Chipre wut jumni quewana Juan Marcosdih át namah chúuh bejep wut jĩ. ⁴⁰ Pabloboó Silasdih ã chéen pínahdih ñíonit, át namah bejep wut jĩ. Pánihna, ĩ bohénadih bejat pínah jãtjih, “Paá, queétdih en daonít, ma táí teo wáacá”, Jesúhwã ĩt niij úwúp wut jĩ. Páant ĩ úwúbát tálttimah, Pablo Silasjĩh ĩt bejep wut jĩ. ⁴¹ Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baácna but juibínit, caanjĩh moón Jesúhwãdih jwúub bohéna, queétdih ĩt táí teo wáacap wut jĩ.

16

Timoteo Pablowãjeéh ã bejat

¹ Cilicia baácmant Derbe tátchina juibí, yap bej, Listra tátchina Pablowã ĩt juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, Timoteo wut jumnidih ĩt jwãáap wut jĩ. ã ĩn judío wili, ã ĩp Griego cáac wut jĩ. Timoteo, ã ĩn biícidih Jesúsdi jepahnit wut jĩ. ² Listra tátchidih

* **15:38** Hch 13.13

moón, Iconio tútchidih moonbát Jesúhwã “Timoteo táí chãjni caá”, ïpĩ niijíp wut jĩ. ³ Páant ï niijíchah joinít, Pablo Timoteodih át ñamah bejíhip wut jĩ. Obohjeéhtih, caán baácđih moón judíowãboó “Timoteo íip Griego cãac caá”, ï niijíchah joinít, judíowã ï íjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutap wut jĩ. ⁴ Pánihna, Pablo Silasjĩh Timoteodih ñamah jibna, ded ï juibíni tútchidih moondíh Jerusalén tútchidih moón Jesús ã naáwát túutnit, Jesúhwãdih waóhñitbut ï daác wahni núojidih ït en naáwáp wut jĩ, caandíh ï jepahat pínah niijná. ⁵ Páant ï naáwáchah, Jesúhwã caandíh chah ït táí jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, queét yeó jáap jummat pah chah ït dao béjep wut jĩ.

Pablo Macedonia baácđih bóodih ã oo júmat

⁶ Túini Espíritu Asia baácboó queéđdih Dios naáwátđih bohénadih át bejat túutcap wut jĩ. Páant ã wahcah, queét Frigia baácđih, Galacia baácđih moondíhjah ït bohé jibip wut jĩ. ⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ït bejíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espíritu queéđdih caánboó át bejat túutcap wut jĩ. ⁸ Páant caanná ã wahcah, Misia baácđih yap bej, Troas jélitna ït dei juibínap wut jĩ. ⁹ Caanná dei juibínit, ñona, Pablo nin pah át oo júmap wut jĩ: Macedonia baácđih bóo ã pebh ñuhachah, át enep wut jĩ. “Jwiít Macedonia baácđih moondíh ma teo wáac jãáwá”, Pablodih át niij bidip wut jĩ. ¹⁰ Pánih oo júmniji jáanit, jwĩih bíí déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwĩ bejep jĩ. “Dios caán baácna ãih táini doonáđih jwiítđih naáwát túutna caá ã chãjap”, jwĩ niij jéihyep jĩ. Weém Lucasbut ïjeéh wã bejep jĩ.

Pablowã Silas biúcdih Filipos tútchiboó ã jumat

¹¹ Troas tútchimant Macedonia baácna bejat túut niijná, jélitna dei juibínit, johlitjĩh bejni búdí jááj chóodih waadnít, Samotracia wãt jumni quewadih jwĩ chũuh juibínap jĩ. Biĩh yeó jáap Neápolis tútchina jwĩ chũuh juibínap jĩ. ¹² Pánih juibí, caán tútchidih yap bejnit, Filipos tútchina jwĩ juibínap jĩ. Caán tútchi Roma tútchidih moón ã jui jumni tútchi, Macedonia baácboó jwĩh jumni tútchi tajĩ. Oboh jumni tútchi ãt nihcap tajĩ. Caanná maatápdih jwĩ jumup jĩ. ¹³ Judíowáih chooát yeó jáapdih caán tútchimant bac bejnit, muj jwẽejna jwĩ juibínap jĩ. Caanjĩh Diosdih uúbát túut niijná, judíowã ãpĩ míic wáacac tajĩ. Caanjĩh juibí chũudnit, wáac jwinít yaáhdih Jesúih táini doonádih jwĩ naáwáp jĩ. ¹⁴ Biíc wili jwiít dih joinih, Tiatira tútchidih bóli Lidia wãt jumnih mi jumup jĩ. Caánt búdí jíib jumni yéguehdih jíib chãjnih, judío wili nihcan yuhna, Diosdih táí wẽinih mi jumup yuh jĩ. Obohjeéhtih Jesúih doonádih mit joi jwúhcap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúih doonádih ã naáwáchah, táí jepahíhatdih Dios caántdih ãt wũhup tajĩ. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántdih miĩh mũudĩh moón biúcdih Pablowã ã daabánap jĩ. Daabá péanachah, nin pah jwiít dih mi niijíp jĩ:

—‘Caántboó Jesúsdih táí jepahnih caá’, niij jenah joiná, wãjeéh jũóhnit, wĩh mũúboó ñi chão jwúhũú, jwiít dih mi niijíp jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, miĩh mũuná jwĩ chãwáp jĩ.

Pablowãdih nemat mũúboó ã nemat

16 Biíh yeó jáapdih Diosdih ʉábát pebhboojéh mantih jwĩ jwʉáb bejehah, nemép jumnih jwiít dih mi jwāáap jĩ. Caánt teo wāhnih jumna, “Meemdíh nin pah ā yapbipna caá”, cāacwādih niij naóhna, mi maátadih búdí mit jíib teo wāhʉap tajĩ. 17 Pánihna, jwiít Pablo bíícdih jwĩ bejehah, nin pah mi niij ñaác ñʉún péenap jĩ:

—Nit Dios chah wēpnidih teo wāhnit caá. Jwiít iiguípna jwĩ bejat déedih ded pah Dios jwiít dih ā táí ʉbat pínahdih ĩ naóhna caá, mi niij ñaác péenap jĩ.

18 Maatápdih caandíh páant mi niij tac bʉugá péena, Pablodih ā táí naáwát dée mi bojcap jĩ. Páant mi niij ñaacáchah joí chʉúnít, Pablo tac pʉud ennit, nemépdih nin pah ā niij jáihñʉap jĩ:

—Jesucristo ā wēpatjĩh meemdíh wā wʉtna caá. Caántdih cádahnit, ma bac bejeé, ā niijíp jĩ.

Páant ā niijíchahjeh, nemép āt bac bejep tajĩ.

19 Páant ā bacat túttimah, caánt mi jíib teo wāhat ā bʉudúchah ennit, mi maátaboó búdí íijnit, Pablo, Silasdihbʉt ĩ tewep jĩ. Teonit, caán tútchi tac yoóbó jʉáhna ĩ ʉb bejep jĩ. 20 Pánih ʉb jʉibínit, peéh chājat túttnit pebhna jwejnit, nin pah ĩ niij naóh yacap jĩ:

—Nit judíowā jwĩih tútchidih moondíh tac bʉugánadih ĩt jʉúwʉp taga. 21 Queét jwĩ nʉowā ĩ wʉtatdih cádahat túttnit, biíh wʉtatdih naóhna caá ĩ chājap. Jwiít Roma tútchidih moón maáhdih jepahnit jumna, nit ĩ naáwátboodíh jwĩ jéih jepahcan caá, ĩ niijíp jĩ.

22 Páant ĩ niijíchah joinít, dawá Pablowādih ĩ íijip jĩ. Pánihna, peéh chājat túttnitboó Pablowáih yégueh chóodih yeo wáyat túttnit, máa nahnajĩh queétdih ĩ pʉñat tútʉap jĩ. 23 Páant queétdih ĩ pʉi

péanachah, nemat m̄úboó ĩ nemat túut̄ap jĩ. ĩ nemat túttimah, nemat m̄úboó en daonídih ĩ túi en dawát túut̄ap jĩ. ²⁴ Páant ĩ w̄ut̄chah, caán m̄udíh en daoníboó péeni tólihna queétdih át nemep w̄ut̄ jĩ. Pánih nemnit, máa naanájh ĩh w̄unadih át nah chéwep w̄ut̄ jĩ.

²⁵ Chei tac yoób Pablo Silasj̄h Diosdih úbh̄nit, ĩt w̄ei ewep w̄ut̄ jĩ. Páant ĩ w̄ei ewechah, bita nemat m̄úboó jum̄nitbut ĩt joyóp w̄ut̄ jĩ. ²⁶ Páant ĩ w̄ei ewechahjeh, caán m̄ú tubit méménachah, nihat j̄cna át waát beed béjep w̄ut̄ jĩ. Nemat m̄úboó jum̄nitdih ĩ chéwat̄ji t̄pnabut át jw̄aat beed béjep w̄ut̄ jĩ. ²⁷ Páant ā yapachah ennit, queétdih wap̄niboó “Nin nemat m̄úboó jum̄nit inát jweiná caá. ĩ jweyéchah, w̄ā maáta weemdíh ĩ peéh maobipna caá”, át niáj jenah joyóp w̄ut̄ jĩ. Páant niáj jenah joinít, āih íbat naadíh jw̄aat wáinit, át míc jw̄āguíhip w̄ut̄ ȳh jĩ. ²⁸ Obohjeéhtih, ā míc jw̄āguíhichah ennit, Pabloboó caandíh nin pah át niáj ñaac ejep w̄ut̄ jĩ:

—Meemjéh ma míc jw̄āagca bojoó. Jwiít nihat jw̄i jamna caá, át niáj̄p w̄ut̄ jĩ.

²⁹ Páant ā niáj̄chah joinít, queétdih wap̄niboó “Jí j̄úw̄ú, jí j̄úw̄ú”, át niáj ejep w̄ut̄ jĩ. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas ĩh jícha pebh át páah yoh ñajap w̄ut̄ jĩ. ³⁰ Pánihna, queétdih ub bac bejnit, nin pah át niáj úbh̄ joyóp w̄ut̄ jĩ:

—¿Jesúih jum̄ihna, ded pah tiguaá w̄ā ch̄jbi? queétdih át niáj̄p w̄ut̄ jĩ.

³¹ —Jw̄i Maáh Jesúsdi h̄ túi jenah joinít, ma jepahaá. Ma déew̄abut caandíh ĩ jepaha naáh. Páant ñi

jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Diosboó ã túi ɯbbipna caá, Pablowã caandih ít niijíp wut jĩ.

32-33 Chei tac yoobjéh Pablowã Jesúih túini doonádih ĩ naóh péanachah, queétdih wapni áih mɯnã áť nɯmah bejep wut jĩ. Caannã nɯmah jɯbínit, ĩ puñatji yahwítnadih áť chocop wut jĩ. Á choc péaat túttimah, Jesúsdih caán ã déewã bícdih ĩ jepahachah, queétdih Pablowã ít daabánap wut jĩ. 34 ĩ daabáát túttimah, queétdih wapniji Pablowãdih jeémát áť wühɯp wut jĩ. Pánihna, caán ã déewã bícdih Jesúsdih jepahnit, búdí ít weñep wut jĩ.

35 Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowãdih ĩ watat pínah niijnã, soldadowãdih nemat mɯnã ít wahap wut jĩ. 36 Páant ĩ bacaat tútatdih joinít, Pablowãdih wapniji queétdih nin pah áť niijíp wut jĩ:

—Maáta yeebdih ít bacaat tútɯp wut be. Pánihna, ɯmcanjeh, ñi bac bejeé, áť niijíp wut jĩ.

37 Páant ã bacaíhatdih joinít, Pabloboó soldadowãdih nin pah áť niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩ yéej chãjcan be. Jwiítidih naóh yacnit ĩ niiját pah bíih niij naóhni ã wihcah yuhna, ñi peéh chãjachah, yoobópdihi nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácdih moón jwĩ jumɯchah yuhna, jwiítidih queét maátaboó cãacwã ĩ enepdih ĩ puñat tútɯp be. Pãi péanit, nemat mɯúboó ĩ nemep be. Pánihna, jwiítidih ĩ yéej chãjatjidih tícnit, ¿ɯ cãacwã ĩ encah níť, ĩ bacaíhip? Queét maátajeh tih jwiítidih bacanadih ĩ jéúwú naáh, áť niijíp wut jĩ.

38 Páant ã niijíchah joinít, soldadowãboó maátadih naáwádih ít bejep wut jĩ. Pablo Silasjĩh

Roma baácdih moón ï jummatdih jéihna, maátaboó queétdih ï pññatji peéh chãjat pínahdih ït ùmup wut jĩ. ³⁹ Pánihna, queét Pablowã pebh juibínit, nin pah ït niijíp wut jĩ: “Yeebdíh jwĩ yéej chãjap be. Chéneji páant jwĩ jwúub chãjcan niit”, ït niijíp wut jĩ. Páant niij péa, queétdih numah bac bejnit, maáta ïih tútchimant ït bejat tútup wut jĩ. ⁴⁰ Páant ï niijíchah joinit, Pablo Silasjñh nemat mummánt bac bejnit, Lidiaíh munná ït bejep tajĩ. Caanná juibínit, Jesúíhwã biíc dih ï míic wáacap jĩ. Pánih míic wáacnit, “Jesúsdih péena, ñi cádahca bojoó”, queétdih ï niij wëp naáwáp jĩ. Páant niij péanit, Pablo Silasjñh Filipos tútchimant ï bejep jĩ.

17

Tesalónica tútchidih moón Jesúíhwãdih ï újat

¹ Pánih Filipos tútchimant bejnit, Anfípolis tútchidih yap bej, Apolonia tútchidihbut yap bej, Tesalónica tútchina queét ït juibínap wut jĩ. Caanjñh judíowã ï míic wáacat múú át jumup wut jĩ. ² Pánihna, judíowáíh chooát yeó jáap jumap pah ïpĩ bejat dée pah Pablowã judíowã ï míic wáacat munná ït bejep wut jĩ. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumap pah Dios naáwátdih caanjñh moondíh Pablo át bohénap wut jĩ. ³ Pánih bohéna, nin pah apĩ niij naáwáp wut jĩ:

—Jwiit judíowã, jwĩ pãini, Dios ã wahni Cristo yeejép ã yapat pínah, ã wunat pínah, ã jwúub boo pud júúwát pínahdihbut jon jãtih moón Dios naáwátdih naóh yapanit ït daacáp tajĩ. Wã naóhni Jesúsboó Dios ã wahni Cristo ã jumna caá. Caán caá jwĩ pãini, át niijíp wut jĩ.

⁴ Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjĩh moón judíowã, dawá Griegowã Diosdihjeh wěinit, caán tátchidih moón maáta yaádhbut caandih joinít, “Yoobópdihi tigaá”, ít niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Pablowãdih ít péenap wut jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, judíowã maátaboó ĩjeéh péenachah ennit, búdí ít íjip wut jĩ. Pánih íjna, dawá yeejépwãdih bid bojnit, nin pah ít niiját tútup wut jĩ: “ ‘Nit yeejép chãjna caá ĩ chãjap’, ñi niúj ñaacá”, queétdih ít niúj jac wutup wut jĩ. Páant ĩ niúj ñaacáchah joinít, caán tátchidih moonbút Pablowãdih ít íjip wut jĩ. Pánihna, judíowã ĩ maáta Jasón wut jumniíh munná juibínit, cãacwãdih wãhíhna, Pablowãdih ít bidip wut jĩ. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodih, bita Jesúhwãdihbut ít teo wái bac bejep wut jĩ. Pánih teo wái bac bejnit, tátchidih moón maáta pebhna ub juibínit, nin pah ít niúj naóh yacap wut jĩ:

—Pablowã nihat baácdih moondih ít tac buugánap wut be. Pánihna, buu jwĩh tátchidihbut tac buugánadihi ĩ juná caá. ⁷ Nin Jasón queétdih áih munná át waadát tútup wut jĩ. Queét Roma tátchidih bóo jwĩ maáh César ã wutatdih yap yohnit, ‘Biíh maáh, Jesús caá ã wut’, niijnít, jwĩ maáh ã wutatdih jwiútdihbut ĩ yap yohat tútna caá, ít niúj naóh yacap wut jĩ.

⁸ Páant ĩ niúj naóh yacachah joinít, nihat cãacwã ĩ maáta biícdihi túbít ít íjip wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, queétdih ĩ nemcat pínah niijná, Jasón, ájeéh jumnitbut caán tátchidih moón maátadihi dinero ít wãhup wut jĩ.

Pablo Silasjĩh Berea tátchina ĩ juibíát

10 Caan chéijeh waícanjeh Berea tútchina Jesúíhwã Pablowãdih ít wahap wut jĩ. Caanná juibínitji judíowã ĩ míc wáacat munná ít waadáp wut jĩ. 11 Tesalónica tútchidih moón ĩ jenah joyátjidih Berea tútchidih moónboó Jesúíh doonádih chah túi joinít ít jumap wut jĩ. Pánihna, Jesúíh táini doonádih ĩ joyát túttimah, “¿Yoobópdih niít?” niíf jéihíhna, yeó jáap jumap pah jon játih moón Dios naáwátdih ĩ daacátjidih ennit, ít míc bohénap wut jĩ. 12 Pánih bohéna, judíowã, Griegowã neoná, maáta yaádh biíc dih, dawá Jesús dih ít jepahap wut jĩ. 13 Obohjeéhtih, Pablo Berea tútchidih moondíhbut Dios naáwátdih ã bohéat doonádih joinít, Tesalónica tútchidih moón judíowã ĩ maáta caanná ít ñun béjep wut jĩ. Caanná ñun juibínit, Berea tútchidih moondíh tac buugána, ĩ yee naáwáchah joinít, Pablowãdih ít íjip wut jĩ. 14 Páant ĩ íjichah ennit, Pablodih búdí maj jélitna waícanjeh Jesúíhwã ít numah dei bejep wut jĩ. Obohjeéhtih Silas Timoteojĩh Berea tútchidih ít chãwáp wut jĩ. 15 Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tútchina búdí jááj chóojĩh ít numah chúuh bejep wut jĩ. Pánih chúuh juibínitji, Berea tútchiboó ít jwúb aab béjep wut jĩ, páant mantih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jum bií”, Silas Timoteodihbut ít niijíp wut jĩ. Páant Pablo queétdih át niiját túutap wut jĩ.

Pablo Atenas tútchidih ã jumap

16 Pablo Atenas tútchina juibínit, Silas Timoteodihbut át páñap wut jĩ. Pánih páina, caán tútchidih át táoh jib bejep wut jĩ. Pánih táoh jib bejna, caán tútchidih moón ĩ pãp cáagnitdih “Jwíih

dios caá”, ï niijíchah jéihnit, dawá ã jumatdih enna, Pablo tãbit ãt jġgahap wut jġ. ¹⁷ Pánih jġgahnit, judíowã ï míic wáacat munná waadnit, judíowã, judíowã nihcannit yuhna, Diosdih wēinitjġhbut ãt míic wēhenap wut jġ. Yeó jáap jumap pah Pablo caán tátchi tac yoóbó jumhna en jibnitjġhbut ãt míic wēhenap wut jġ. ¹⁸ Biquína Epicureowã ï jenah joyátdih bohénit, bita Estoicowã ï jenah joyátdih bohénitbut Pablojġh ġt míic wēhenap wut jġ.

—¿Nin wéheat beedcãnni ded pah tigaá ã niij wéhe? queét ġt míic niijġp wut jġ.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ã jumajtjidih, ã boo pud jġwátjtidihbut ã naáwáchah joinít,

—Caánboó biġh diosnadih naóhna caá ã chãjap, ġt niijġp wut jġ.

¹⁹ Túttimah, queét ġpġ míic wáac jumíbi wēhenapboó, Areópago wut jumapna Pablodih ġt numah bejep wut jġ.

—Ma jáap bohéatdih jwġ jéihíhna caá. ²⁰ Jwġ joíca naáh doonádih ma naáwáchah, jwġ joíhna caá, queét Pablodih ġt niijġp wut jġ. ²¹ Nihat Atenas tátchidih moón, biġh baácmant jġóhnit caán tátchidih jumnitbut, yeó jáap jumap pah jáap bohéatdih ġpġ míic wéheíhip wut jġ. Pánih jéihíhnit jumna, Pablo ã naáwátidihbut ġt joíhip wut jġ.

²² Pánihna, Pablo Areópago wut jumapboó ñah ñuhnit, caánboó wáac jumíbinidih nin pah ãt niij naáwáp wut jġ:

“Atenas tátchidih moón, dawá pãpnitdih yeéb búdí wēinit, ñi wábátidih wã jéihna caá. ²³ Nin ñíh tátchidih dawá ñi pãp cáag wēinitdih wã táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wēinit cãtíh, biícđih

nin pah ñi niij daacátjidihbut wã enep be. “WËT JWÏ JÉIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit niij daacáp tabe. Yeéb caandíh jéihcan yuhna, caandíh ñi wëina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdíh naáwát túut caá wã chãjap.

²⁴ “Caán Dios nihat baác dih chãj, nihat baácboó jumnidihbut át chãjap tají. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baácboó jumnitbut í maáh caá. Cãacwã í chãjni muedíh jumni nihcan caá. ²⁵ Caán jwiít dih báadhdát túutni, caolih wáyat túutni, nihat biíh pah bóo chãj wãhni jumna, jwiít jwí teo wáacatdih ã náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

²⁶ “Newé pínahdih caán Dios át jwíih chãjap wut jí. Caanjíh nihat baác dih moondíhbut át chãjap wut jí. Pánihna, nihat baácboó jwiít dih át jwejep wut jí. ‘Nin pah bólih maatáp dih ã báadh jwuhbipna caá’, jwiít dih Dios át niij jenah joyóp wut jí. ²⁷ ‘Queét weemdíh bidnit, í jwãáhbipna caá’, Dios át niij jenah joyóp wut jí. Obohjeéhtih, Dios yuúp ã jumcan caá. Jwíjeéh tigaá ã jumap. ²⁸ Nin pah biíh át niij daacáp tají: ‘Caandíh míic wéhenit pínah jwiít dih át chãjap wut jí. Pánihna, jwíjeéh ãpí jumna caá’, ít niij daacáp tají. Jon játih moón ñi déewãbut ‘Jwiít Dios weh caá’, ít niij daacáp tají. ²⁹ Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, niij náhnina, oro, plata, jeejíh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chãjnidih ‘Jwíih dios caá’, niij jenah joyát dih ñi cádaahá. ³⁰ Jon játih moón Diosdih jéihcannit jum jwuhna, í yéej chãjachah yuhna, Dios át peéh chãj jwuhcap wut jí. Obohjeéhtih, bũũ láa nihat baác dih moón í yéej chãjatdih át cádahat túutap wut jí. ³¹ Túttimah,

* **17:25** 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47

Dios ã jenahni yeó jáapdih nihat baácđih moón túinitdih, yeejépwãdihbut ded pah ã chãjatji jíib ã jíib chãjbipna caá. Pánih chãjni pínahđih Jesúsđih Dios nin baácboó át wahap wut jĩ. Jesús wãnnidih yuhna, át jwúub booanap tajĩ. Pánih booana, ‘Ded pah cãacwã ã chãjatji jíib nin wã booani ã túi jíib chãjbipna caá’, Dios cãacwãđih át niŷ jéihyanap wut jĩ”, Pablo Atenas tútchidih moondĩh át niijíp wut jĩ.*

³² Páant cãacwã ã boo pud jũúwátjidih ã wéhenachah joinít, biquína Pablodih ít deoh naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ít niijíp wut jĩ:

—Chéneji caandĩh ma naáwáchah, jwĩ jwúub joíhna caá, ít niijíp wut jĩ.

³³ Páant ã niiját túttimah, ã míic wáacapmant Pablo át bejah bojop wut jĩ. ³⁴ Daocánnit Jesúsđih jáap jepahnit, caán biícđih ít péenap wut jĩ. Biíc newé, Dionisio wut jamni, Areópagodih maátajeéh jamni, Jesúsđih át jepahap wut jĩ. Biíc wili Dámaris wut jamnih, bitabut Jesúsđih ít jepahap wut jĩ.

18

Pablo Corinto tútchiboó ã jamat

¹ Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jamniji Corinto wut jamni tútchina át bejep wut jĩ. ² Caanná juibínit, judío cãac Aquila wut jamnidih át jwãáap wut jĩ. Roma tútchidih moón ã maáh Claudio Roma tútchiboó jamnit judíowãđih ã bejat tútuchah, Aquilaboó yad Priscilajĩh bejnit, Corinto tútchina jãtih ítát juibínap wut jĩ. Aquila Ponto wut jamni

* **17:31** Sal 9.8

baácdih bóo wut jĩ. Pánihna, queét Corinto tútchidih ĩ jumachah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, ĩjeéh át chāwáp wut jĩ. ³ Aquilawā nañúpwā chóojĩh mūdih teo jíib chāj wūhñit ĩt jumap wut jĩ. Pablo wut caán déedih teoni jumna, ĩjeéh át tewep wut jĩ. ⁴ Pablo chooát yeó jáap jumap pah, judíowā ĩ míic wáacat munná juibínit, queét Jesúsdiĥ ĩ jepahat pínah niijná, judíowā, judíowā nihcannitdiĥ wut Dios naáwátđih át naáwáp wut jĩ.

⁵ Silas Timoteojĩh Macedonia baácmant Corinto tútchina ĩ juibínachah, Pablo yeó jáap jumap pah judíowáđih Dios naáwátđih át naáwáp wut jĩ. “Jesús caá jwiit judíowā jwĩ pãini, Dios ā wahni”, āpĩ niijíp wut jĩ. ⁶ Páant ā niij bohénachah, judíowā caandih ĩt joíhcap wut jĩ. Pánih joíhcan yap yohnit, caandih ĩt jũihñap wut jĩ. Páant ĩ joíhcatđih enna, queéđđih ā cádahatđih júutna, Pablo āih jih bóo yégueĥ chóodih too dagnit, át ñéenc mao jéenanap wut jĩ. Pánih chājnit, queéđđih nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

—Yeéb ñi yap yohatji jíib iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, buu judíowā nihcannitđih Jesúđh doonáđih naáwáđih wā bejbipna caá, át niijp wut jĩ.

⁷ Páant niij péanit, judíowā ĩ míic wáacat mummánt bac bejnit, Tito Justo wut jumniĩh munná át waád juibínap wut jĩ. Caán judío nihcan yahna, Dios yoobátđih wěini wut jĩ. Āih muú judíowā ĩ míic wáacat muu pébh át jumap wut jĩ. ⁸ Crispo wut jumni, judíowā ĩ míic wáacat mūdih bóo maáhji, ājeéh bóli, ā weĥ wut, Jesúsdiĥ ĩt jepahap wut jĩ. Pánihna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo ā naáwátđih joinít, Jesúsdiĥ ĩ jepahachah, ĩpĩ daabánap wut jĩ. ⁹⁻¹⁰ Biíc chei ũocanjeh, Pablo

oo júmat déedih ã enechah, Jesús caandih jíghnit, nin pah át niij naáwáp wut jĩ. “**Majeéh wã jamna caá. Nin tútchidih moón dawá wíihwã ĩ jamna caá. Pánihna, bita meemdih yeejép ĩ chãjíchah yuhna, úumcanjeh, wã naáwát dih ma naóh cádahca bojoó. Páantjeh ma jamah bojca bojoó**”, át niijíp wut jĩ. ¹¹ Páant ã niijíchah joinít, biíc jópchi túi beéd, biíh jópchi tac yoób caanjĩh moondih Dios naáwát dih Pablo át naóh jamap wut jĩ.

¹² Caán tútchidih Pablo ĩjeéh ã jam jwuhuchah, Galión wut jamni, Acaya baácdih moón maáh át jamap wut jĩ. Pánihna, caán láa judíowã ĩ maáta nihát biíc yoobó jenah joinít, Pablodih naóh yacat túut niijná, Galión pebhna caandih ĩt ub juibínap wut jĩ. ¹³ Pánih ub juibínit, Galióndih nin pah ĩt niij yee naóh yacap wut jĩ:

—Ninboó cãacwã ded pah Diosdih ĩ weñat pínahdih bohéna, Moisés ã wutatjiboodih ã jepahat túutcan caá, ĩt niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant ĩ niij yee naáwáchah joinít, Pablo ã naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowádih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Nin jwiít Roma baácdih moón jwĩ maáta ĩ wutatdih yap yohni ã jamuchah nihna, yeebdih wãta jepah tagaá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judíowã ñi wutatboodih caán yap yohni ã jamuchah, ñíh pínahjeh caá. Caandih wã jéihcan caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, queét naóh yacnitdih áih tólihmant át bacanap wut jĩ. ¹⁷ Páant ã bacanachah, Sóstenes, judíowã ĩ míic wáacat muddih bóo maáhdih teonit, Galión ã enepdih caandih ĩt puñap wut jĩ.

Páant ï puñuchah enna yuhna, Galión ãt enah bojop wut jĩ.

Pablo Antioquia tutchina ã jwúub bejat

¹⁸ Páant ï niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tutchiboó maatápdih jumniiji “Wã bejna caá”, niijnít, Jesúhwãdih ãt cádah bejep wut jĩ. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajĩh Siria baácna chúuh bejat túut niijná, Cencrea wut jumni jélitdih ït páud dei bejep wut jĩ. Pánihna, jááj chóodih ï waadát pínah játih, judíowã ïpĩ chãjat pah, Pablo Diosdih ã naáwátjidih péanit, ãt jwúub waó bojat túutap wut jĩ.* ¹⁹ Pánih boja péanit, queét Éfeso tutchina ït chúuh bejep wut jĩ. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbut Pablo ãt cádahap wut jĩ. Pánih cádahnit, judíowã ï míic wáacat munná ãt bejep wut jĩ. Caanná juibínit, míic wáacnit judíowãjĩh ded pah Jesús ã jummatdih ãt míic wéhenap wut jĩ. ²⁰ Páant ï míic wéheat túttimah, caandíh ïjeéh ït chãwát túutap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Ñijeéh wã jéih chãocán caá. ²¹ Dios ã náahachah, wã jwúub jëóhbična caá”, queétdih Pablo ãt niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, Éfeso tutchimant ãt chúuh bejep wut jĩ. ²² Pánihna, Cesarea tutchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tutchina ãt aáb juibínap wut jĩ. Caanná aab juibínit, caanjĩh moón Jesúhwã míic wáacnitdih ded pah ã chãjatjidih naóhnitjeh, Antioquia tutchina ãt yap bejep wut jĩ.

²³ Pánihna, maatápdih caanjĩh jumniiji Galacia baácndih, Frigia baácndih ãt jwúub jib bejep wut jĩ, páant muntih. Caán baácndih moón Jesúhwãdih ã

* **18:18** Nm 6.18

jwúb bohénachah, chah Jesúsdiĥ ĩt túi jenah joyóp wut ĵĩ.

Apolos Éfeso tútchidiĥ moondiĥ Dios naáwátdiĥ ã bohéat

²⁴ Pablo Galacia baácdiĥ, Frigia baácdiĥbut ã bohé jibichah, Apolos wut ĵamniboó, judío cãac Alejandría tútchidiĥ bóo, Éfeso tútchina ãt ĵuibínap wut ĵĩ. Caán Apolos túi naóhni ĵamna, Dios naáwátdiĥ jon ĵãtiĥ moón ĩ daacátjidiĥ túi jéihniĥbut ãt ĵmup wut ĵĩ. ²⁵ Biĥ caandiĥ Jesúh túini doonádiĥbut ãt bohénap wut ĵĩ. Pániĥna, búdí weñatĵiĥ caán doonádiĥ ãt túi bohénap wut yah ĵĩ. Obohjeéhtih, Juanji ã daabáatdiĥjeh ãt jéihyep wut ĵĩ. ²⁶ Judíowã ĩ míic wáacat munná Apolos umcanjeh, queétdiĥ ãt bohé jwíhip wut yah ĵĩ. Obohjeéhtih, ã túi jéih beedácaĥ enna, caandiĥ bohéat túut niijná, Priscila, Aquilajĥ Apolosdiĥ ĥiĥ munná ĩt numah bejep wut ĵĩ. ²⁷ Páant ĩ túi bohéat túttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos ã niijícaĥ joinít, Jesúhwã caandiĥ “Ma túi bejeé”, niijnít, ĩ daácní núodiĥbut ĩt wũĥap wut ĵĩ, Acaya baácdiĥ moón Jesúhwã caandiĥ ĩ túi wēi jwãáat pínah niijná. Pániĥna, Apolos caanná ĵuibínit, caán baácdiĥ moón Dios ã oyatĵiĥ Jesúsdiĥ jepahnitjidiĥ ãt bohé teo wáacap wut ĵĩ. ²⁸ Caán tútchidiĥ moón judíowãdiĥ nin pah ãpĩ niij naáwáp wut ĵĩ: “Jesús tiguaá Dios ã wahní, jwiit jwĩpĩ páini”, cãacwã ĩ enepdiĥ ãt niijíp wut ĵĩ. Pániĥna, Dios naáwátdiĥ jon ĵãtiĥ ĩ daacátjidiĥ ã túi naáwáchah joinít, “Yoobópdiĥ nihcan caá”, ĩt jéih niijcáp wut ĵĩ. Pániĥ naóhna, Jesúhwãdiĥ Apolos chah ãt jwúb teo wáacap wut ĵĩ.

19

Pablo Éfeso tútchina ã bejat

¹ Corinto tútchidih Apolos ã jumachah, Pabloboó Frigia baácdih jumnihi jeé yoób púud dei bej, Éfeso tútchina át juibínap wut jĩ. Caanná juibínit, biquína ã jéih jwuhcannit Jesúhwādh át jwāáap wut jĩ. ² Queétdih jwāáhnit, nin pah át niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Jesúsdih ñi jáap jepahachah, Túini Espiritu yeebdih ã waadnit jĩ? át niijíp wut jĩ.

—Túini Espiritu ã jumatdih jwiítdih ĩ naóhcan jĩ, ĩt niij jepahap wut jĩ.

³ —¿Túini doonádh yeeb ñi jepahachah, ded pah tíi yeebdih ĩ nih chāj daabá? Pablo queétdih át niij úubh joyóp wut jĩ.

—Juan Daabáni ã naáwátdih ĩ jepahachah, ã daabáátji pah jwiítdih ĩ daabánap jĩ, ĩt niij jepahap wut jĩ.

⁴ —Cāacwā ĩ yéejatdih ĩ yohochah ennit, queétdih Juan át daabánap wut jĩ. Pánih daabána, ĩ yéejat yohat júutna ĩ chājap wut jĩ. Obohjeéhtih, Juan cāacwādh nin pah āpĩ niij naáwáp wut jĩ. ‘Wā túttimah jūóhndih ñi túi jepahaá’, át niijíp wut jĩ. Páant niijná, Jesúsdih niijná át chājap wut jĩ, Pablo át niij naáwáp wut jĩ.*

⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã wēpatjĩh queét ĩt daabáát túutap wut jĩ. ⁶ Pánih daabánitdih Pablo ã teo jāha úubúchah, Túini Espiritu queétdih át waadáp wut jĩ. Páant ã waadáchah, mácah wéheatjĩh

* **19:4** Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

Diosdih wēi naóhnit, ã naáwátidihbut ït naóh yapanap wut jĩ. ⁷ Queét nihat doce neoná ït jumap wut jĩ.

⁸ Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowã ï míic wáacat munná waadnít, át bohénap wut jĩ. Biic peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jumap pah umcanjeh, Dios maáh ã jumapdih naóhna át chãjap wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinít, “Á naáwát yoobópdi h caá”, ït míic niijíp wut jĩ. ⁹ Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cãacwã ï enechah, Jesúih doonádih ït yéej naáwáp wut jĩ. Páant ï yéej naáwáchah joinít, judíowã ï míic wáacat munnánt Pablobó Jesúihwãdih numah bac bejnit, Tirano wut jumniih munná ït bejep wut jĩ. Pánihna, caán muidih yeó jáap jumap pah Jesúih doonádih ãpĩ bohénap wut jĩ. ¹⁰ Chéne jópchi caanjih át bohénap wut jĩ. Páant ã bohénachah, nihat Asia baác dih moón judíowã, judíowã nihcannitbut jwĩ Maáh Jesúih túini doonádih ït joyóp wut jĩ. ¹¹ Dios ã wēpatjih jwiit cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih chãjnit, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júutap wut jĩ. ¹² Dios ã wēpat caandih búdí ã jumuchah, ãih bácahdih cãacwã ï chũúáni chóonadi h ub bejnit, wunnitdih ï cáagachah, ïpĩ boonap wut jĩ. Ded nemép jumnidih caán chóojih ï cáagachah, nemépwãboó ïpĩ bac bejep wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, bita judíowã jióhnitboó jibnit, nemépwãdih ïpĩ bacanap wut jĩ. Pánihna, Pablo ded pah ã chãjatdih ennitji nemépwãdih bacaíhna, nin pah ïtih niij wutap wut yah jĩ: “Pablo ã bohéni Jesús ã wēpatjih yeebdih jwĩ wutna caá. Ñi bac bejeé nin newémant”, ïpĩ niijíp wut jĩ.

14 Esceva wāt jumni, siete ã wehboó páant ït chājap wut jī. Ī ĩp judíowã sacerdotewã ĩ maátajeéh jumni át jumap wut jī. 15 Pánihna, ã weh nemépdih ĩ bacaat déedih, nemépbóó nin pah queétdih át niijíp wut jī: “Jesúsdiwã wã jéihna caá. Pablodihbut wã jéihna caá. Obohjeéhtih, yeébbodih wã jéihcan caá”, át niijíp wut jī.

16 Páant niijnítjeh, nemép jumniboó ñaáp jūóhnit, queétdih át teo puñap wut jī. Páant ã puñuchah, yéguéh wihcannit, yahwítna jumnit, caán muumánt queét ĩt ñáo bac peét bejep wut jī. 17 Páant ĩ yapachah, nihat Éfeso tútchidih moón, judíowã, judíowã nihcannitbut caán doonádih joinít, búdí ĩt umap wut jī. “Jesús ã wēpat búdí caá”, nihat cãacwã ĩt míc niijíp wut jī.

18 Dawá Jesúsdiwã jepahnitji, nihat cãacwã ĩ enechah, ĩ yéj chājatjidih Diosdiwã ĩt naáwáp wut jī. 19 Queét cātih dawá jióhnit ĩt jumap wut jī. Pánihna, jióhna ĩ enat papélah quiítnejidih caanná ab jūóhnit, cãacwã ĩ enechah, ĩt cáo yohop wut jī. Caán quiítnejiji ã jíib jummatdih ĩ jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jíib pah bóo át jíib jumap wut jī. 20 Páant ĩ chājat doonádih joinít, chah dawá Jesúsdiwã doonádih jepahnit, ĩt táí tūt muumáp wut jī.

21 Túttimah, Pablo nin pah át niij jenah joyóp wut yuh jī: “Macedonia baácna juibí yap bej, Acaya baácna juibínit, Jerusalén tútchina wã jwáub bejbipna caá. Caanná juibíniji Roma tútchina enedih wã bejbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jī. 22 Pánihna, Timoteo, Erasto wāt jumnijih caandih teo wáacnitdih Macedonia baácna átát wah

waawá bojop wut jĩ. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh át chão jwúhup wut jĩ.

Éfeso tútchidih moón ĩ jũih ñaacát

²³ Pablo Éfeso tútchidih ã jumuchah, caán tútchidih moón Jesúih doonádih náahcan, Pablodih ĩt jũihñup wut jĩ. ²⁴ Demetrio wut jumni, ĩih dios wili Artemisa wut jumnihíh botoni m̄m̄ dáhnadih platajĩh ãpĩ chãjap wut jĩ. Bitabut biíc yoobó teonit, ĩ júb chãj wãhna, bádí ĩpĩ júb tewep wut jĩ. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ: “Ñi joyoó. Nin tewatjĩh bádí jwĩ júb tewatdih ñi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ã bohénachah, jwiít dih ã tobohna caá. ‘Dioswã déedih cãacwã ĩ pãpnidih báadhni nihcan caá’, ãpĩ niij bohéna caá. Páant ã niijíchah joinít, dawá Éfeso tútchidih moón, nihat Asia baác dih moonbút ã bohéatdih ‘Yoobópdih tigaá’, ĩ niijná caá. ²⁷ Páant niijná, jwĩ tewatdih cãacwã yeejép ĩ wéhebipna caá. Jwĩih dios wili Artemisaíh m̄m̄díhbut ĩ yohbipna caá. Pánihna, nihat Asia baác dih moón, nihat baác nadih moonbút caántdih wēi wúbhnitji ĩ cádahbipna caá”, Demetrio queétdih át niijíp wut jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, queétbody ĩjnit, ĩt jũih ñaac ñuhup wut jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moóníh dios wili wēpép wili mi jumna caá”, ĩt niij jũih ñaacáp wut jĩ.

²⁹ Pánihna, nihat Éfeso tútchidih moonbút ĩjna, biíc yoobó ĩt niij ñaacáp wut jĩ. Pánih ĩjnit, Gayodih, Aristarco wut jumnidihbut teonit, cãacwã ĩ míic wáacap júd̄na queétdih ĩt wái bejep wut

jĩ. Gayo, Aristarcojĩh Macedonia baácdih moón Pablo ã pej jũm jibnit ãt jũmũp wũt jĩ. ³⁰ Pablo queét cãacwãdih wéhenadih ã bejihichah yuhna, Jesúhwãboó caandih ãt wahcap wũt jĩ. ³¹ Bitã caán baácdih moón ã maáta Pablo ã chéenwãbut ã bejcat pínah niijná dooná ãt wahap wũt jĩ. “Cãacwã ã míic wáacãpboó ã bejca bojo naáh”, Pablodih ãt niij naáwát túutũp wũt jĩ. ³² Dawá caanjĩh míic wáac jũinít biícdih “¿Dépanih tigaá jwiít míic mawat túut jwĩ chãj?” ãt niij jenah joicáp wũt jĩ. Queét tubit ñaacnit, ãt jũih yapanap wũt jĩ. Biquína mácah ãt jũih ñaacáp wũt jĩ. Bitabũt mácah ãt jũih ñaacáp wũt jĩ. ³³ Biquína judíowã Alejandro wũt jũmnidih cãacwãdih ãt naáwát túutũp wũt jĩ. Pánihna, Pablowã ded pah ã chãjatdih ã yoób naáwát túut niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, ãih téihyãjĩh júutnit, ãt yayát túutũp wũt yah jĩ. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ã jũmũchah ennit, nihat cãacwã chah íjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ãt ñaac jũih ñũhũp wũt jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moónih dios wili wẽpép wili mi jũmna caá”, ãt niij ñaacáp wũt jĩ.

³⁵ Páant ã niij ñaac jũihñũchah ennit, Éfeso tútchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laihca bojoó” niijnít, nin pah ãt niij naáwáp wũt jĩ: “Wã déewãá, yeéb Éfeso tútchidih moón, ñi joyoó. Jwĩh chah wẽpép dios wili Artemisaĩh mũudih wapnit jwiít jwĩ jũmatdih nihat baácdih moón ã jéihna caá. Jeámant caánt pah jíghni búg jéen jũóhndih en daonít jwĩ jũmũchahbut ã jéihna caá. ³⁶ Bitã ‘Nin yoobópdihih niican caá’, ã jéih niijcán caá. Pánihna, ñi míic jũih cádaahá. Túinijeh ñi joyoó. ³⁷ Nit yeéb

teo jũóhñit jwĩih dios wilidih yeejép niúj wéhecan, miíh mũudíh waad béjnit, ĩ nũũmcáp be. Pánihna, ñi tái chãjaá. ³⁸ Demetrio, platajĩh teonit biíc dih naóh yaquíhna, peéh chãjat túutnitboodíh naóh yacadih ĩ beje naáh. ³⁹ Jwúub míc wáacna, táinijeh ñi míc wáacáp, bũca. Yeéb bũũ ñi chãjatji pah ñi jwúub chãjca bojoó. ⁴⁰ Bũũ yeéb ñi míc jũih ñaacádih jwĩ maáta joinít, ‘Jwiít dih ĩ yohbipna caá’, ĩ niúj jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niúj ñaac jũih ñũhatjidih queédih táinijeh jwĩ jéih naóhcan niít”, maátadh teo wáacniboó queédih át niijíp wũt jĩ. ⁴¹ Páant niúj naóh péanit, “Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé”, át niijíp wũt jĩ.

20

Macedonia baác, Grecia baácna wũt Pablo ã jũibíát

¹ Páant ĩ jũih ñaac yayát túttimah, Pabloboó Jesúihwádih bid wáacnit, át jwúub bohénap wũt jĩ, Jesúsdih ĩ cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wã bejna caá”, niijnít, Macedonia baácna bejna, queédih át cádah bejep wũt jĩ. ² Caanná jũibínit, Dios naáwátdih táoh naóh bohénit, caanjĩh moón Jesúihwádih át weñanap wũt jĩ. Queédih Dios naáwátdih táoh naóh bejna, Grecia baácna át jũibínap wũt jĩ. ³ Pánih jũibínit, caán baác dih biíc peihcanni widh át chão jwúuhũp wũt jĩ. Caanjĩh jumna, Siria baácna át jwúub chũuh jũúwíhip wũt jĩ. Obohjeéhtih, judíowã caandíh tewíhat doonádih át joyóp wũt jĩ. Caán doonádih joinít, Pablowã Macedonia baácboó bejni namádih jwúub aáb bejnit, Filipos tútchina ĩt pũud dei juyúp wũt jĩ. ⁴ Páant ã jũúwúchah, Berea tútchidih bóo, Sópater wũt

ɟumni Pablodih āt pej ɟum ɟūwáp wut ɟĩ. Sópater Pirro wūh āt ɟumɟ wut ɟĩ. Tesalónica tútchidih moón Aristarco, Segundobut, Asia baácdih moón Tíquico, Trófimobut, Derbe tútchidih moón Gayo, Timoteobut caandih it pej ɟum ɟūwáp wut ɟĩ. Filipos tútchina ĩ jwúub ɟuyúchah, weém Lucasbut Pablowādh wā jwúub pej ɟumɟ ɟĩ. ⁵ Pánihna, caandih pej ɟum ɟuinítji, Troas wūt ɟumni tútchina ĩ waóh bej páñap ɟĩ. ⁶ Páant ĩ bej páñachah, paacánni pandih jwĩ jeémát túttimah, jwiítboó Pabljĩh Filipos tútchidih ɟumnitji, johlitjĩh bejni ɟááj chóodih waadnít, Troas tútchina jwĩ chúuh bejep ɟĩ. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tútchina chúuh ɟuibínit, queét waóh bej pānitjidih jwĩ jwāáap ɟĩ. Pánih chúuh ɟuibí jwāáhnit, siete yeó jáap caanná jwĩ ɟum jwuhɟ ɟĩ.

Troas tútchidih moondih Pablo ā naáwát

⁷ Troas tútchidih ɟumna, domingo yeó jáapdh Jesús cāacwā míic wáac ɟuinít, Jesús ā wunatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémát pínah ɟáti, Pablo queédih Dios naáwátdih ā bohénap ɟĩ. Pánihna, Pablo ā pée naáwát chei, maatápdih ā naáwáp ɟĩ, púú chei tac yoob póhba. ⁸ Dawá ɟiátna ɟumni chah bóo tólihboó jwĩ míic wáacap ɟĩ. ⁹ Pablo ā naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wūt ɟumni, enat ɟēcdih bóo naadh ā púuh laáb chúudap ɟĩ. Pablo jwiít dih maatápdih Dios naáwátdih ā bohénachah, Euticodih quíib chei āt ɟúhɟip taga. Pánihna, bíic peihcanni tólih chah caán ũo chúudni āt pud jéen bejep ɟĩ. Ā pud jéen bejchah ennit, ɟáti dei bejnitboó wunnidih ĩ wái ñahanap ɟĩ. ¹⁰ Pablo ĩ túttimah pée

dei bejnit, caandíh ã juibí ub túuhup jĩ. Pánih ub túuhnít, nin pah queétdih ã niijíp jĩ:

—Ñi jĩgahca bojoó. ã báadhna caá, ã niijíp jĩ.

11-12 Páant ã niijíchahjeh, wunniji ã jwúub boonap jĩ. ã jwúub boonachah ennít, queétoó bádí ĩ weñep jĩ. Pánih wēnít, chah bóo tólihna jwúub púuh laab béjnit, Jesús ã wnatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémép jĩ, buca. Páant jwĩ jeémp péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwúub bohénajeh, ã daa peetép jĩ. Páant ã bohé péaat túttimah, jwiít jwĩ bejep jĩ.

Pablo Troas tútchidih jumniiji bejnit, Mileto tútchina ã juibíát

13 Troas tútchidih jumnit, Pablo jãtíh jwiútdih Aso tútchina johlitjĩh bejni jãáj chóojĩh ã chúuh bej páñat túutap jĩ. Pabloboó namámant ã bejihp jĩ. Pánihna, Pablo ã niijátji pahjeh Aso tútchina caandíh jwĩ jwãááp jĩ. 14 Caandíh jwĩ jwãááchah, jwĩ bejni jãáj chóodih jwĩjeéh ã waadáp jĩ. Pánihna, caán chóojĩh chúuh bejnit, Mitilene tútchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. 15 Caán tútchidih juibí yap bej, biíh yeó jáapdih Quío quewadih jwĩ yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadih páantjeh jwĩ en yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, Trogilio wãt jumni tútchidih ãonítji biíh yeó jáap Mileto tútchina jwĩ chúuh juibínap jĩ. 16 Pablo Pentecostés yeó jáapnadih Jerusalén tútchina juibíhna, Asia baácđih maatápdih ã jumíhcap jĩ. Pánihna, Éfeso tútchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tútchina jwĩ juibínap jĩ.

Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúíhwã maátadih ã naáwát

¹⁷ Mileto tátchina jwĩ jwibínachah, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúíhwã maátadih ã bid bojop jĩ. ¹⁸ Páant ã bid bojnitji jwĩ pebhna ĩ juyúchah, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Asia baácdih jumna, ded pah wã chãjatjidih yeebjéh ñi jéihna caá. ¹⁹ Ñijeéh jumna, dedé biíh pah bóo niiját wihcan, jwĩ Maáh Jesúíh túini doonádih wã naáwáp jĩ. Yeéb Jesúsdi h chah ñi jéihyat pínah niijná, wã jũí naáwáp jĩ. ‘Yeéb chah wã jéihna caá’, wã niijcáp jĩ. Wã déewã weemdíh ĩ yéej chãjachah yuhna, Dios ã wēpatjĩh wāpĩ naóh bohénap jĩ. ²⁰ Yeéb Jesúsdi h chah ñi túi péeat pínah niijná, yeebdíh Dios naáwátidih wã naóh beedánap jĩ. Cãacwã ĩ enechah, ñíih munnáboobút yeebdíh wã bohénap jĩ. ²¹ Judíowádih, judíowã nihcannitdihbat biíc yoobó Dios naáwátidih wã wēp bohénap jĩ. ‘Ñi yéej chãjatdih cádahnit, jwĩ Maáh Jesúsdi h ñi túi jenah joyoó’, wāpĩ niij naáwáp jĩ. ²² Pánihna, bññ Túini Espíritu ã wutat pahjeh tih Jerusalén tátchina bejna caá wã chãjap. Caanná jwibínit, ded pah wã yapat pínahdih wã jéihcan caá. ²³ Obohjeéhtih, tátchi jummat pah Túini Espíritu weemdíh nin pah ã niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tátchiboó jumnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdíh nemat mũúboó ĩ nembipna caá’, ã niijíp be. ²⁴ Obohjeéhtih, túini dooná, Dios ã oyat doonádih jwĩ Maáh Jesús weemdíh ã naáwát túutap jĩ. Páant ã wutatjidih wã teo péa jwuhbipna caá. Caandíh wã teo péa beedánit, wã wunat pínahdih wã úmcan caá.*

* 20:24 2Ti 4.7

25 “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ã jummatdih wãpĩ naáwáp jĩ. Obohjeéhtih, chéneji jwĩ jwáub miíc encat pínahdih wã jéihna caá. 26-27 Pánih jéihna, Bũũ nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Nihat Dios naáwát dih yeebdíh wã túi naóh beedánap jĩ. Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwát dih náahcannit ã jumuchah, weémboodíh peéh chãjat ã wihcan níit. 28 Yeebjéh ñi túi jenah joyoó. Jesúíhwã Túini Espíritu yeebdíh ã en daawát túutnitdih ñi túi en dawaá. Ovejawádih en daonít ã en dawát pah Jesúíhwádihbat yeéb ñi túi en dawaá. Dios wũúh wũnna, ãih meépjĩh queétdih ãihwã pínah át jíib chãjjip taga. 29 Weém ninjĩh wã bejat túttimah, jiowã ovejawádih ã mawat pah, bita yeejépwáboó Jesúíhwádih yéjeanadih ã jũóhbipna caá. Pánihna, queét Jesúíhwádih ñi túi en dawaá. 30 Túttimah, bita ñijeéh jumnitboó ‘Jesúíhwã jwĩ jumna caá’, niijná yuhna, queétbodyíh ã péeat pínah niijná, bita Jesúíhwádih yeenit, biíh naáwát dih ã joyát túutbipna caá. 31 Pánihna, jñi túi chãja chaáh! Yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbat jũínit, biíc peihcanni jópchi pohba, Dios naáwát dih yeéb nihatdih, wã wẽp bohénap jĩ. Caandíh ñi túi náhninaá.

32 “Bũũ jwuh bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaá’, Diosdih wã níj úubhna caá. ã oyatdih jenah joinít, ñi túi jumbipna caá. Dios naáwát wẽpép caá. Pánihna, caandíh yeó jáap jummat pah ñi jepahachah, yeebdíh ã teo wáacbipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbhoó nihat ã ñíonit biíc dih ãjeéh ñi jumbipna caá. 33 Ñijeéh jumna, ñíih dinerodih, ñíih yéguehdihbat wíih pínah wãpĩ úubhcap jĩ. 34 Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih

pínahdih wã jíib chãjap jĩ. Pánihna, wã náahatdih, wãjeéh jumnit ĩ náahatdihbut wã tewat jíibjĩh wãpĩ jíib chãjap jĩ. Páant wã chãjatjidih ñi jéihna caá. ³⁵ Maatápdih ñijeéh jumna, búdí wã tewechah, ñi enep jĩ. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, yeebbút biíc yoobó ñi chãjaá. Jwĩ Maáh Jesús nin pah ã niijátjidih ñi túi náhninaá: **‘Ded biíhdih teo wáacna, chah búdí ã wëibipna caá. Obo-hjeéhtih, áihdihjeh ubna, nump ã wëibipna caá’**, át niijíp wat jĩ”, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúhwã ĩ maátadih ã niijíp jĩ.

³⁶ Páant niij péanit, Pablo queét biíc dih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ĩ uúbúp jĩ. ³⁷ Páant ĩ uúbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jéinít, áih péo tíbdih ĩ nomop jĩ. ³⁸ “Yeebdíh chéneji wã encan niít”, ã niijíchah joinít, queét búdí ĩ jĩgahap jĩ. Pánihna, caán jélitna jwĩ dei bejechah, jwĩjeéh queét nihat ĩ pée dei bejep jĩ.

21

Pablo Jerusalén tátchina ã jwúub bejat

¹ Mileto tátchimant bejna, Jesúhwã maáta Éfeso tátchimant jéinítjidih “Jwĩ bejna caá”, niijnít, johlitjĩh bejni jááj chóodih waadnít, Cos wãt jumni quewaboó jwĩ chúuh juibínap jĩ. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáapdih Rodas wãt jumni quewadih chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wãt jumni tátchidih jwĩ juibínap jĩ. ² Pátara tátchidih juibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jááj chóodih jwĩ bid juyúp jĩ. Pánihna, caán chóodih waadnít, caanná jwĩ bejep jĩ. ³ Pánih bejna, Chipre wãt jumni quewa wáyámant bóo bəwámant ã jígohochah, en

yap bejnit, Siria baácdih Tiro wāt jumni tútchina jwĩ chũuh juibínap jĩ. Pánih chũuh juibínit, bií déedih ĩ ub aabánachah, caanjĩh jwĩ chão jwúhup jĩ. ⁴ Páant ĩ aabáát pónih, jwiitboó tútchi tacna bejnit, Jesúihwãdih jwĩ jwãáap jĩ. Pánih jwãáhnit, biíc semana ĩjeéh jwĩ chão jwúhup jĩ. Pablo ded pah Jerusalén tútchiboó ã yapat pínahdih Túini Espíritu queétdih át jéihyanap tajĩ. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojoó”, caandíh ĩ niijíp yuh jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwĩ bejat pínah yeó jáapdih tútchimant jwĩ jwúub dei bejep jĩ, páant mantih. Nihat Jesúihwã, ĩ weha mána yaádhjĩh, ĩ wehjĩhbut jwiitdih búdí muj jwěejdih bóo jélit óon coahna ĩ pej jum dei bejep jĩ. Pánihna, nihat óon jumupboó dei juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih biíc dih jwĩ uúbap jĩ. ⁶ Pánih uúbh péanit, “Jwĩ bejna caá”, niijnít, queétdih pin teo péanit, jwĩ jãóhniji jãáj chóodihjeh mantih jwĩ jwúub waadáp jĩ. Jwĩ jwúub waadáchah en péanit, Jesúihwã ĩih muuná ĩ jwúub aab béjep jĩ.

⁷ Pánihna, Tiro tútchimant bej, Tolemaida wāt jumni tútchina jwĩ chũuh juibínap jĩ. Caanná chũuh juibínit, Jesúihwãdih jwãáhnit, muj teo, biíc yeó jáap ĩjeéh jwĩ chão jwúhup jĩ. ⁸ Cheibit caán tútchimant bej, Cesarea tútchina aáb juibínit, Felipe pebhboó jwĩ juibínap jĩ. Caán Felipe Jesúih túini doonádih wēp naóhni ã jumup jĩ. Jerusalén tútchiboó Jesús ã naáwát túttnitdih teo wáacnit pínah siete neonádih ĩ ñío láa, Felipedihbut ĩt ñíwip wut jĩ.* ⁹ ã weh yatá chéneña míic yaádh, áa wihcannit, Dios naáwát dih naóh yapanit ĩt jumup jĩ. ¹⁰ ĩjeéh daocánni yeó

* **21:8** Hch 6.5; 8.5

jáap jwĩ jam jwuhuchah, Agaboboó Judea baácmant jũohni ã dei juyúp jĩ.* ¹¹ Pánihna, jwĩ pebhna jwinít, Pabloíh juyáát tōpdih ubnit, caan tōpjĩh ãih téihya ãih jítchadihbat ã míic chéwep jĩ.

—Nin pah Táini Espíritu ã niijná caá: ‘Jerusalén tátchidih moón judíowã nin juyáát tōp mínahdih ĩ chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandíh ĩ wãhbirna caá’, ã niijná caá, Agabo ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, “Jerusalén tátchina ma bejca bojoó”, jwiít nihat Pablodih jwĩ wēp niijíp yuh jĩ. ¹³ Obohjeéhtih, Pablobooó jwiitdih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi jũí? Weemdíh ñi jĩgahaca bojoó. Jesúih táini doonádih wã naáwát jíb nemat mũúboó ĩ nemíhna, ĩ neme naáh. Weemdíh ĩ mawíhnbat, ĩ mawa naáh. Weémboó wã úamcan caá, ã niijíp jĩ.

¹⁴ Páant jwĩ naáwáchah yuhna, Pablo ã jepahcah ennit, jwĩ cádahap jĩ.

—Dios ã náahatdihjeh ã chãja naáh, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁵ Túttimah, jwĩih bií déedih jwúub ámoh péanit, Jerusalén tátchina jwĩ aab béjep jĩ. ¹⁶ Bita Cesarea tátchidih moón Jesúíhwābat jwiítidih pej jam benit, Mnasón wūt jamni pebhna jwiitdih ĩ namah juibínap jĩ. Mnasón Chipre quewadiah bóo jonjeh Jesúsdih jepahni át jamap wut jĩ. Pánihna, ã pebh jwĩ jamap jĩ.

Pablo Santiagodih enedih ã bejat

¹⁷ Jerusalén tátchina jwĩ juibínachah, Jesúíhwā wēinit, jwiitdih ĩ jwāáh muj tewep jĩ. ¹⁸ Biíh yeó

* **21:10** Hch 11.28

jáap Santiago pebhna Pabloyĩh enedih jwĩ bejep jĩ. Nihat Jesúhwãdih waóhñit ã pebh juibínit, ït páñap tajĩ. ¹⁹ Páñihna, Pablodih ï muj teo péanachah, judíowã nihcannitjeéh jum láa, Dios caandih ded pah ã chãjat tútatjidih Pablo queédih ã naóh beedánap jĩ. ²⁰ Páant ã naáwáchah joinít, nihat biíc dih Diosdih búdí ï weñep jĩ. Túttimah, Pablodih nin pah ï niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowãboó Jesús dih túi jepahñit, Moisés ã wútatjidih páantjeh nihat ï jepahna caá. ²¹ Páñihna, bita nih yáanit, nin pah queédih ït niij naáwáp wut be. ‘Pablo judíowãdih bohéna, Moisés ã wútatjidih ãt jepahat tútcap wut be. Judíowãdih ï wehdih quehli nah yapat chóodih ãt bóodat tútcap wut be. Jwĩ nuowãji ded pah ï chãjatjidih ãt chãjat tútcap wut be’, ït niijíp wut be. ²² Queét judíowã Jesús dih jepahñit ninjĩh ma juyát doonádih ï joimí nacaá. ¿Páñihna, queét ï ijcat pínah niijná, ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ²³ Nin pah ma chãjaá: Jwĩjeéh moón chénena míc Jesúhwã ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Diosdih ït niijíp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji ï péa jwuhcan caá. ²⁴ Páñihna, queédih numah bejnit, Moisés ã wútatji pah ma chãjaá, ‘Queét túinit caá buca’, Dios ã niiját pínah niijná. Moisés ã wútatji pah, ï niiját péaat jútat pínah niijná, ï waó bojat pínah jíib meémboó ma jíib chãjaá. Meém páant ma chãjachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yoobópdih ãt nihcan tagaá’, jwĩ déewã ï niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ã wútatjidih ma túi jepahatdih queétjeh ï jéihbipna caá.* ²⁵ Obohjeéhtih, judíowã

* 21:24 Nm 6.2-21

nihcannit Jesúíhwāboodíh ï jéihyat pínah niijná, jwiítjeh jwíjenah joyát dih jáantjeh nin pah queéd dih jwí niúj daác wahap jĩ: ‘Pāpnidih wāhniiji jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Meépdihbut ñi babhca bojoó. Nuñáp wādh jōp teonit maonidih ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chājca bojoó’, queéd dih jwí niijíp jĩ, Pablodih Jesúíhwā maáta ï niijíp jĩ.*

Dioíh m̄úú díitna Pablodih ï tewat

²⁶ Páant ï niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chénena míic neonádih numah bejnit, “Queét táinit caá”, Dios ã niiját pínah niijná, Moisés ã wutattjidih ï chājap jĩ. Pánihna, Dioíh m̄úú ná waadnít, ï péaat pínah yeó jáap dih, Diosdih ï wāhat pínah yeó jáap dihbut sacerdotewādh ït naáwáp wut jĩ.

²⁷ Moisés ã wutattji pah siete yeó jáap ï chājat pínahdih ï péa jūúwáchah, biquína judíowā Asia baácmant caandíh ñúún jūóhnt, Dioíh m̄úú díitna Pablodih ït enep wut jĩ. Pánih ennit, Pablodih ï íijat pínah niijná, dawá cāacwādh ït yee naáwáp wut jĩ. Páant ï yee naáwáchah, Pablodih íjnit, ït tewep wut jĩ. ²⁸ “Yeéb jwí déewāá, jwiít dih ñi teo wáac jūúwá. Nin nihat baácboó jib bohéna, jwiít judíowādh, Moisés ã wutattjidih, nin Dioíh m̄úú dhbut nihat cāacwādh yeejép āpĩ bohéna caá. Judíowā nihcannitdih b̄úú Dioíh m̄úú dh numah waadnít, nindih ã yéejana caá”, ï niúj ñaacáp jĩ.

²⁹ Jātih Pablo judío nihcanni Trófimo wūt jamni, Éfeso tátchidih bóodih Jerusalén tátchidih ã numah jibichah, ït enep wut jĩ. Páant ã numah jibichah ennitji “Pablo judío nihcannidih Dioíh m̄úú díitna āt numah waadáp tagaá”, ït niúj jenah joijí tagaá.

* 21:25 Hch 15.29

Obohjeéhtih, páant ĩ níj jenah joyát yoobópdih nihcap jĩ.*

³⁰ Páant ĩ níj ñaacáchah joinít, nihat caán tátchidih moón íjnít, ñáo waad béj, Pablodih teonit, Dioíh muú dítmant ĩt wái bac bejep wut jĩ. Páant ĩ wái bac bejehahjeh, jěcdih ĩt ñun nemep wut jĩ. ³¹ Pánih wái bac bejnit, caandíh mao yohíhna, tubit ĩ ñaacát dooná Romano soldadowā ĩ maáhdih át juibínap wut jĩ. “¡Nihat Jerusalén tátchidih moón ñaac peét bejna caá ĩ chājap!” ĩt niijíp wut jĩ. ³² Caán doonádih joinítjeh, Pablodih puinit pebhna áih soldadowādih ā numah ñáo juyúp jĩ. Pánihna, queét ĩ juyúchah ennit, Pablodih ĩ pui cádahap jĩ. ³³ Queét pebhna juinít, soldadowā ĩ maáh Pablodih nemat muúboó nemat tuut niijná, chéne ĩtah topnaíh caandíh ā chéwat tuutap jĩ. Pánih chéonit, caandíh puinitdih nin pah ā níj uúbh joyóp jĩ: “¿Déhe tigaá nin? ¿Dedé tibeé ā chāj?” ā niijíp jĩ. ³⁴ Biquína wáac juinít mácah juih ñaac, bita mácah ĩ juih ñaacáp jĩ. Páant ĩ ñaacáchah, soldadowā ĩ maáh ded pah ĩ niiját dih át beh joicáp wut jĩ. Pánihna, yoobópdih jéihíhna, Pablodih ĩh muú dítna soldadowādih ā ub waad béjat tuutap jĩ. ³⁵ ĩh muuná ĩ ub puuh laab béjehah ennit, íjna, cáacwā caandíh ĩ teo bid ñun péenap jĩ. Pánihna, cáacwā ĩ juwub duuc wáicat pínah niijná, páantjeh ĩ beo puuh laab béjep jĩ. ³⁶ Páant ĩ bejehah, dawá queétdih ñun péenit, “¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó!” ĩ níj ñaacáp jĩ.

“Yeejép wā chājcap be”, Pablo ā niiját

* **21:29** Hch 20.4

37 Pánihna, Pablodih ñih munná ñi wab waad béjehahjeh, Pablo soldadowã ñi maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém meemdih bainí wã naáwíhna caá, Griego wéheatjĩh át niijíp wut jĩ.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni niít?
38 ¿Meém Egipto baácdih bóo jwĩ maátadih yohíhna, cáacwãdih maonitdih mui wihcapboó cuatro milwã duó wáini nihcan niít? soldadowã ñi maáh Pablodih át niij wábh joyóp wut jĩ.

39 —Caán nihcan caá. Weembút judío mun tigaá. Cilicia baácdih Tarso tátchidih bóo caá. Caán tátchi oboh jumni tátchi nihcan caá. Pánihna, queét cáacwãdih weemdih ma naáwát túutú, Pablo át niijíp wut jĩ.

40 Páant ã niijíchah joinít, Pablodih át naáwáp túutur wut jĩ. Pánihna, Pablo púuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, ñi yayát pínah niijná, ñih téihyajĩh ã júutur jĩ. Páant ã júutuchah, ñi ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih ñih wéheatjĩh ã naáwáp jĩ.

22

1 “Yeéb wã déewáá, yeéb behnitbat ñi joyoó. Ded pah wã chãjatji yeebdih wã naáwát túut caá”, Pablo ã niijíp jĩ.

2 Pablo ñih wéheatjĩh ã naáwáchah joinít, laihcaneh ñi joi ñuhur jĩ. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ã niij naóh yoobánap jĩ:

3 “Weembút judío mun tigaá. Tarso tátchidih wãt cáac jumur jĩ. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yuhna, nin Jerusalén tátchidih wã behep jĩ. Nihat Dios naáwátdih, Moisés ã wutatjidih, jwĩ nuowã ñi naáwátjidihbat Gamaliel weemdih ã

bohénap jĩ. Nihat Dios ã wʉtat pah, yeéb ñi chājat pahjeh mʉntih, weembát wāpĩ chājap jĩ.*

⁴ Pánihna, Jesúsdiḥ jepahnitdiḥ eníhcan, queétdiḥ mao ñúún péena, queétdiḥ búdí pohba wā moh yéejanap jĩ. Queétdiḥ ñúún teo chéonit, neoná, yaádhdiḥbut nemat mʉúboó wāpĩ nemat túutʉp jĩ. Bitadiḥbut wāpĩ mao yohat túutʉp jĩ. ⁵ Pánihna, jwĩih sacerdotewā ĩ maáh, nihat bita jwĩ maátabut páant wā naáwát pah mʉntih queétbody biíc yoobó ĩ naóhbiḥna caá. Queét jĩí Damasco tútchidiḥ jamnit judíowā ĩ maátadiḥ wā júutat pínah papélah náodiḥ weemdíh ĩ daác wāhʉp jĩ. Pánihna, caán náodiḥ ʉbnit, caánboó jamnit Jesúíhwādiḥ chéonit, wā ʉb jwúub jʉúwáchah, queétdiḥ ĩ peéh chājat pínah ni-jná, Damasco tútchina jwĩ bejep jĩ.*

*Pablo ded pah ã túut nʉmátjidiḥ ã naáwát
(Hch 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Damasco tútchina tóah jʉibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhajeh wēpép yeh iigát weemdíh ã yeh iíg jāhanap jĩ. ⁷ Caandíh en wúhi bejnit, baácboó wā buugúp jĩ. Pánih buugnít, wéheatdiḥ wā joyóchah, weemdíh nin pah aí niijíp jĩ: ‘¡Saulo, Saulo! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma mawíh ñúún péé?’ ã niijíp jĩ. ⁸ Páant ã niijíchah joinít, nin pah wā niij jepahap jĩ: ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jĩ. ‘Weém Jesús Nazaret tútchidiḥ bóo ma mawíh ñúún péeni caá’, weemdíh ã niij jepahap jĩ. ⁹ Wā pej jamnit caán yeh iigát diḥjeh ĩt enep wʉt jĩ. Obohjeéhtih, weemdíh ã wéheatboodíh ĩt joicáp wʉt jĩ. ¹⁰ Pánihna, nin pah wā jwúub niij ʉbʉh joyóp

* 22:3 Hch 5.34-39 * 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

jĩ: ‘¿Maá, ded pah wã chãjatdih tigaá ma náah? Jesúsdiwã wã niijíp jĩ. ‘Ma ñah ñuhúú. Damasco tátchiboó ma waad béjeé. Caanjĩh ma jumuchah, ded pah ma chãjat pínahdih meemdíh naóhni ma pebhna ã jwibípna caá’, Jesús weemdíh ã niijíp jĩ. ¹¹ Pánihna, caán wēpép yeh iigát dih enni ji wã jéih encah, wã pej jumnit weemdíh téhiyamant wáinit, Damasco tátchina ĩ ub bejep jĩ.

¹² “Caanjĩh biíc newé Ananías wãt jumni ãt jumup tajĩ. Caán Diosdih táı wēi úbhni, ni-hat Moisés ã wutajidih táı chãjni, caanjĩh moón judíowã caandíh ĩ táı wēi enni tajĩ. ¹³ Pánihna, wã pebhna jwı ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdíh áı niijíp jĩ. ‘Wã dée Saulo, buu ma jwúb enbipna caá, páant mantih’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchahjeh, jwúb ennit, caandíh wã enep jĩ. ¹⁴ Nin pah Ananías weemdíh ã jwúb niijíp jĩ: ‘Jwı nuowã ĩ wēini Dios ded pah meemdíh ã náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús táini yoobát dih ma enat pínah, caandíh ma joyát pínahdihbat, meemdíh ãt ñıwip taga. ¹⁵ Meémboó áih doonádih nihat cáacwádih bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbat ma naóhbiipna caá. ¹⁶ Pánihna, ¿dedédih pãı jwuh tigaá ma chãj? ¿Ma ñah ñuhúú! Ma yéejatdih cádahnit, Jesúsdiwã jepahni jumna, ma daabáát táútá’, Ananías weemdíh ã niijíp jĩ.

Pablo judíowã nihcannitdih ã bohéátjidih ã naáwát

¹⁷ “Táttimah, nin Jerusalén tátchina jwúb jwınit, Dioíh muná úbúdiwã wã bejep jĩ. Páant wã úbát pónih, jáana yuhna, oo júmat pah Jesúsdiwã wã enep jĩ. ¹⁸ Páant wã enechah, nin pah weemdíh ã niijíp

jĩ: ‘Nin Jerusalén tátchidih moón wĩih doonádih ma naáwáchah, ĩ joíhcan niít. Páant ĩ joíhcah, nin tátchimant waícanjeh ma bac bejeé’, Jesús ã niijíp jĩ. ¹⁹ Páant ã niijíchah joiná yahna, nin pah wã jwúb niij jepahap jĩ: ‘Maá, jãtih weém wã déewã ĩ míic wáacat múnádih waadnít, míihwãdih nemat muúboó nemíhna, wã mawíh ñún péeatdih nihát queétjeh ĩ jéihna caá. ²⁰ Bitá Estebandih ĩ mawachah, wëi ennit, maonitíh jih ĩ dawát chóonadih wã páñap jĩ. Páant wã chãjatjidih jéihnit, weemdíh yeejép ĩ chãjcan niít’, Jesúsdi h wã niijíp jĩ.* ²¹ ‘Weemjéh tigaá meemdíh wã wahap, yuúp bóo baácnadi h moón judíowã nihcannitdih wĩih táini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, buu weemdíh jepahnit, ma bejeé’, Jesús weemdíh ã niijíp jĩ”, Pablo queét íjnitdih ã niijíp jĩ.

Pablo soldadowã ĩ maáhjĩh ã míic wéheat

²² Páant ã niijíchah joinít, judíowã nihcannitdih ã naáwátji peéh joíhcan, nin pah ĩ niij ñaacáp jĩ: “¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Nin baácboó ã jumuchah, ã táican caá! ¡Caandíh mao yohatjeh caá náahap!” ĩ niij ñaacáp jĩ. ²³ Nihat cáacwã búdí ĩ ñaacáp jĩ. Pánih ñaacnit, tubit ĩ íjatdih júutna, biquína jih ĩ dawát chóodih ĩ tóo dug yohochah, bitaboó baácdih júinit, ĩ waáh yoh ñahanap jĩ. ²⁴ Páant ĩ chãjachah ennit, soldadowã ĩ maáh íih muú diítboó Pablodih ã ub waad béjat túutap jĩ. Caanná waád juibínit, Pablo yoobópdi h ã naáwát pínah niijná, nuñúp chóo tōpnajĩh caandíh át puñat túutap wut jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cáacwã caandíh ĩ jãih?” át niij

* 22:20 Hch 7.58

jéihíhip wut jĩ. ²⁵ Ī maáh páant ã niijíchah joinít, ĩ puñat pínah jãtíh soldadowã Pablodih ĩt chéo dodhdop wut jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñuhni nump jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jumuchah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yuhna, ¿weemdíh ma puñat túutmi niít? át niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, caán nump jumni maáh ã maáh pebhna juibínit, nin pah caandíh át niij naáwáp wut jĩ:

—¡Maá, ma tái chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdíh ã niijíp be, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna juibínit,

—Weemdíh ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo niít? át niijíp wut jĩ.

—Jújuh, caanjíh bóo tigaá weém, Pablo át niij jepahap wut jĩ.

²⁸ —Weémboó Roma baácdih bóo jumíhna, queét maátadih búdí dinero wã wuhap jĩ, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jĩ.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíih cãac jumna, páant wãat jumap jĩ, Pablo át niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinítjeh, ĩ maáh, caandíh puíhñit soldadowãbut ĩt doo jwúub ñuhap wut jĩ. Pablo Roma baácdih bóo ã jumuchah yuhna, ã chéwat túutatji peéh búdí át úumap wut jĩ.

Pablo judíowã ĩ maátadih ã wéheat

³⁰ Ded pah Pablodih judíowã tubit ĩ jãihñatdih soldadowã ĩ maáh yoobát páantjeh át jéihíhip wut

jĩ. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewã ã maátadih, judíowã ã maátadih yuh buca ãt míc wáacat túutap wut jĩ. Pablodih ub júúwát túutnit, nihat wáac joinít pebhna ãt ub waad béjat túutap wut jĩ.

23

¹ Pablo queétdih jwãáh en ñuhnit, míc wáac joinít dih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Wã déewãá, Dios ã enechah, weém wãpĩ túi chãjap be, ãt niijíp wut jĩ.

² Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ã maáh, Ananías wut jumni, páant ã niiját peéh, Pablo pebh ñuhnitdih ãih jacdih ãt nem mawat túutap wut jĩ.

³ Páant ã chãjachah, Pablo caandih nin pah ãt niij jãihñap wut jĩ:

—Meém ma laihca bojoó. Dios meemdih ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chúudnit, ‘Meém Dios ã wutatdih yap yohni caá’, weemdih niijná yuhna, weemdih páant mawat túutna, meémboó bácah ã wutatdih chah yap yohni caá, ãt niijíp wut jĩ.*

⁴ Páant ã niijíchah, bita ã pebh ñuhnit Pablodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—¿Sacerdotewã ã maáh Dios ã ñionidih meém yeejép niij jãih niít ma chãjap? ãt niijíp wut jĩ.

⁵ —Wã déewãá, caán sacerdotewã ã maáh Dios ã ñioni ã jamatdih wã jéihcan beé. Jéihna, páant wãta niijcán tagaá. Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhdih yeejép niij wéhca bojoó’, ã niij daacátjidih weembát jepahni caá, Pablo ãt niijíp wut jĩ.*

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28

⁶ Queét míic wáac chúudnit biquína saduceowã, bita fariseowã ï jumatdih jéihnit, Pablo nin pah át niíj ñaacáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weém fariseo wãúh jumna, weembát fariseojeh mun tigaá. Nihat wunnitji ï jwúub boo pud júúwát pínahdih wãpĩ páina caá. Caandíh wã bohéat jíib weemdíh nemat múbóo nemíhna, ï tewep be, át niijíp wut jĩ.*

⁷ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh ït míic júih jwíhip wut jĩ. Saduceowã fariseowãjĩh biíc yoobó ït jenah joicáp wut jĩ. ⁸ Saduceowã nin pah ïpĩ niijná caá: “Wunnitji ï jwúub boo pud júóhcan niít. Ángelwã, wunnitíh caolihnabut ï wihcan caá”, ïpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jenah joinít, “Wunnit ï jwúub boo pud júóhbipna caá. Ángelwã, wunnitíh caolihnabut ï jumna caá”, ïpĩ niijná caá.* ⁹ Pánihna, queét míic wáacnit tabit júihna, chah pohba ït míic júih ñaacáp wut jĩ. Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit fariseowã ñah ñahnit, nin pah wêpép ït niíj ñaacáp wut jĩ:

—‘Nin newé yeejép chãjni nihcan caá’, jwiít jwĩ niíj jenah joiná caá. Biíc wunniíh caolih, biíc ángel caandíh ã naóh dée caá. Páant ã naáwáchah, jwiít nindih peéh chãjnit, Diosdih jwíta yap yoh tagaá. Pánihna, jwĩ peéh chãjca boj jíih buca, ït niijíp wut jĩ.

¹⁰ Chah yeejép pohba ït míic júihñup wut jĩ. Páant ï míic júihñuchah ennit, soldadowã ï maáh úumna, nin pah át niíj jenah joyóp wut jĩ: “Pablodih yeejép ï chãjmi dée caá”, niíj jenah joinít, ï míic wáac

* **23:6** Hch 26.5; Fil 3.5 * **23:8** Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

juyápmant Pablodih ñih munná soldadowãdih ãt ub waadaát túutap wut jĩ.

¹¹ Caan chéjeh Jesús Pablo pebh jíghnit, caandih nin pah ãt niijíp wut jĩ: **“Ma úumca bojoó. Wñih táini dooná Jerusalén tátchidih moondih ma naawát pahjeh mantih Roma tátchidih moondihbut ma naawáp”**, ãt niijíp wut jĩ.

Pablodih judíowã ñi mao yohíhat

¹² Chebitjeh, biquína judíowã míc bih wáac jwinít, nin pah ñt niij míc wéhenap wut jĩ: “Jwiít Pablodih jwĩ maocah, jwiít dih Dios ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpcan, jwĩ babhca boj jĩh”, ñt míc niijíp wut jĩ. ¹³ Cuarenta judíowã chah pohba Pablodih mawíh nit páant niijnít wut jĩ. ¹⁴ Páant niijnít, sacerdotewã ñi maáta, bita ñi maáta pebhna jwibínit, queétdih nin pah ñt niij naawáp wut jĩ:

—Nin pah jwĩ niij míc wéhenap be: ‘Jwiít Pablodih jwĩ maocah, Dios jwiít dih ã mawa naáh. Pablodih jwĩ mawat pínah jãtih, jeémpcan, jwĩ babhca boj jĩh’, jwĩ míc niijíp be. ¹⁵ Pánihna, jwiít judíowã nihát jwĩ maáta ñi míc wáacapoó Pablo ã jwúub jwúwát pínah niijná, yeebjéh soldadowã ñi maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandih ñi niijí. ‘Pablodih jwĩ jwúub wúbh joíhna caá, páant mantih’, ñi niijí. Pánihna, jwiítboó míc bih pãinit, ñi pebhna ã juyát pínah jãtih, caandih jwĩ maobipna caá, ñi maátadh ñt niijíp wut jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, Pablo jwan wúh ded pah ñi chãjat pínah doonádh ãt joyóp wut jĩ. Pánih joinít, soldadowãih munná waád jwibínit, ã joyátjidih Pablodih ãt naawáp wut jĩ. ¹⁷ Pánihna, Pablo biíc namp jmmni

maáhdih bid bojnit, nin pah caandíh ãt niijíp wut jĩ:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejeé, ded pah ã joyátjidih caandíh ã naáwát pínah niijná, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁸ Pánihna, caán soldado ã maáh pebhna caandíh ãt numah bejep wut jĩ. Numah jubínit, nin pah ã maáhdih ãt niijíp wut jĩ:

—Pablo nemat múbóó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdíh ã numah júwát tútup be, ded pah ã joyátjidih meemdíh ã naáwát pínah niijná, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁹ Pánihna, ã maáh bita wihcapboó caán joiníjidih téhyamant teo wái bejnit, nin pah ãt niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedédih tigaá weemdíh ma naáwíh? ãt niijíp wut jĩ.

²⁰ —Judíowã ã maáta cheibit meemdíh Pablodih ã pebhna ã wah bojat tútbipna caá, caandíh jwúb wúbh joí enat tút niijná. ²¹ Obohjeéhtih, bita caandíh mawíhna, ã míc bih páibipna caá. ‘Pablodih jwí mawat pínah jãtih, jeémpan, jwí babhca boj jĩh’, ãt míc niijíp wut be. Páant niijnítji ma jepahat pínahdih buu páina caá ã chãjap. Pánihna, ã wúbátdih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wúbh soldadowã ã maáhdih ãt niijíp wut jĩ.

²² —Weemdíh ma naáwátjidih bitadih ma naóhca bojoó, soldadowã ã maáh ãt niijíp wut jĩ. Páant niij péanit, caán jáap behnidih ãt jwúb bejat tútup wut jĩ.

Maáh Félix pebhna Pablodih ã wahat

23-24 Pablo jwan wũh ã jwũb bejat túttimah, soldadowã ï maáh chénewã ã nump jumnit maátadih ã pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ã bid bojnit ï juibínachah, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ: “Doscientos soldadowã yáac chã bejnit pínahdih míic wáacnit, ñi ámohat túutá. Bitá setenta soldadowã caballowãjĩh bejnit pínah, bita doscientos soldadowã ïtah t̄opdih ubnit pínahdihbut míic wáacnit, ñi ámohat túutá. Pabloĩh caballowã pínahdihbut ñi ámoh wãhũ. Míic ámoh péanit, bũ chei las nueve, páú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi túi ub bejeé”, át niijíp wut jĩ.

25 Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixdi h át niij daacáp wut jĩ:

26 “Weém, Claudio Lisias meém wã maáh Félixdi h wã daác wahna caá. ¿Ma túi jum niít?

27 Nin tútchidih moón judíowã nin newé Pablo wut jumnidih íjnit, caandih maona ï chãjap be. Páant caandih ï mao yohat déedih, ï pebhna wĩh soldadowãjĩh enedih wã bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ã jumuchah jéihnit, caandih ï maocat pínah niijná, jwĩ dúuc wáyap be. 28 Páant ï mawíhichah ennit, ded pah ï jãih ñaacátdih jéihíhna, ï maáta ï míic wáacapoó caandih wã numah bejep be. 29 Caánboó jwĩ jumuchah, queét judíowã ï wutatdihjeh ï jũihñup be. Obohjeéhtih, dedé ã yéej chãjatji jíib wunat pínah, nemat mũboó nemat pínahbut caandih ã wihcan beé. 30 Bitá míic bih pãinit mawíhat doonádih joinít, waícanjeh ma pebhna caandih wã wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitdih ma pebhna wã

bejat túutbipna caá, meémbodíh ì naóh yacat pínah niijná”, soldadowã ì maáh Maáh Félix dih át niij daacáp wut jĩ.

³¹ Queét soldadowã ì maáh ã wutatdih joinít, chei Pablodih numah bejna, púú Antípatris tútchina ìt juibínap wut jĩ. ³² Cheibit queét jítchajĩh bejnit soldadowã Jerusalén tútchina ìt jwúub bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, bita caballowãjĩh bejnitboó Pablodih ìt numah bejep wut jĩ. ³³ Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, ì maáh ã daácniji papélah núodih wāhñit, Pablodihbət caandíh ìt wāhup wut jĩ. ³⁴ Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ã jummatdih át wūbh joyóp wut jĩ. Cilicia baácdih bóo ã jummatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jĩ:

³⁵ —Meemdíh naóh yacnit ì juyúchah, queédih wã joibípna caá, át niijíp wut jĩ. Páant niijnít, caandíh ì wapat pínah niijná, Maáh Herodesjiíh munná Félix soldadowãdih át wə bejat túutup wut jĩ.

24

Pablo Maáh Félix dih “Wã yéej chãjcan beé”, ã niiját

¹ Biícjĩh bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewã ì maáh Ananías, bita judíowã maáta biíc dih Cesarea tútchina ìt ñuun déi juibínap wut jĩ. Roma baácdih moón ì maáta ì wutatdih jéihni Tértulo wūt jumñibət ìjeéh át juibínap wut jĩ. Tértulo judíowã ì naóh yacatdih naóh yapani pínah wut jĩ. Pánihna, Pablodih ì peéh chãjat pínah niijná, Maáh Félix pebhna ìt waad juibínap wut jĩ. ² Páant ì waád juibíát túttimah, soldadowã Pablodih caanná ì wə waád

juibínachah, Tértuloboó judíowã ï naóh yacatdih nin pah át niíj naóh yapanap wut jĩ:

—Meém túini maáh caá. Jwĩ maáh ma jumuchah, dedé tac buggát wihcan, jwĩ túi jumna caá. Túi jéihni jumna, nihat jwĩih baácdih moondíh ma túi teo wáacna caá. ³ Pánihna, nihat jwĩih tátchidih moón meemdíh búdí jwĩ wěina caá. ⁴ Meém jĩgah enni ma jumatdih jéihna, meemdíh maatápdih tac buggáát túut páant jwĩ niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainíjuh meemdíh jwĩ wéheíhna caá. ⁵ Nin cáacwádih tubit ã tac buggána caá. Nihat baácboó ded pah bohénit, judíowádih ï míic eníhcat chájna caá ã chájap. Jesús Nazaret tátchidih bóodih péenitdih waóhni caá. ⁶ Dioíh munná judíowã nihcannitdih numah waadnít, caán muddíh ã yéejanap be. Páant ã chájachah ennit, caandíh teona, jwĩ nuowã ï wutatdih ã yap yohatji jíib jwĩ peéh chájíhip yuh be. ⁷ Obohjeéhtih, maáh Lisias áih soldadowádih numah jũóhnit, caandíh jwiítidih ï dúuc wáyap be. ⁸ Pánih dúuc wáiniji ma pebhna jwiítidih ã naóh yacat túutap be. Pablodih úbh joí enna, nihat jwĩ naóh yacat yoobópdih ã jumatdih meém ma jéihbipna caá, Tértulo Félixidih át niijp wut yuh jĩ.

⁹ Ájeéh juibínit judíowãbut Pablodih biíc yoobó Félixidih ït yee naóh yacap wut jĩ. ¹⁰ Páant ï naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ã naáwát pínah niijná, caandíh át júut jãhanap wut jĩ. Páant ã júut jãhanachah ennit, Pablo nin pah át niíj naáwáp wut jĩ:

—Dawá jópchina jwĩih baácdih moón jwĩ naóh yacatdih mapĩ túi joiná caá. Páant ma jumatdih

jéihna, ma táí jéihyat pínah niijná, wēinit, meemdíh yoobópdih wā naóhbipna caá. ¹¹ Doce yeó jáap jātihjeh Jerusalén tátchina Diosdih weñedih wā juibínap be. Bitadih wúbh joiná, ma jéihbipna caá. ¹² Biíhdih wāpī jāihcap be. Dioíh mūdīh míc wáacnitdih wā míc jāihñat tútcap be. Judíowā ī míc wáacat mūú diítna, tátchiboobút wā míc jāihñat tútcap be. ¹³ Páant ī naóh yacachah yuhna, bitadih wúbh joí enna, ī yee naóh yacatdih meém ma jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, buu meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Dios jwī nuowāji ī wēinidih weembút wāpī wēina caá. Pánihna, Jesúsdi h jepahna, weém Diosdih wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ipī niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā wətatjidih jepahnit, nihat Dios naáwátdih naóh yapanit ī daacátjidihbut wāpī jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat wannitdih ā jwúub booaat pínah yeó jáapdi h wāpī pǎina caá. Túinitdih, yeejépwādi hbut biíc yoobó ā jwúub boobipna caá. Páant ā booaat pínahdi h nihat judíowābut biíc yoobó ipī pǎina caá. ¹⁶ Pánih pǎina, túinijeh wāpī chājna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdíh ā niiját pínah, cāacwābut biíc yoobó ī niiját pínah niijná.

¹⁷ “Dawá jópchina biíh baácna jibniji wā déewā jīgah náah jamnitdih dinerodih wūhat túut niijná, Diosdi hbut wēi wūhat túut niijná, Jerusalén tátchina wā jwúub juibínap be, páant muntih. ¹⁸ Pánihna, Diosdih wā wūhat pínah jātih, ‘Caán túini caá’, Dios ā niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ā wətatjidih wā chājap be. Páant wā chājat táttimah, Dioíh mūú diítna jumna, caandíh

wã wãhuchah, bita judíowã Asia baácdih moón weemdíh ít enep tabe. Páant ì enechah, wãjeéh míc wáacnit wihcan, míc jãihñatbut ã wihcap be. ¹⁹ Pánihna, weém yeejép wã chãjatdih enna nihna, queét Asia baácdih moónboó ma pebhna naóh yacadih ì jũúwú naáh.* ²⁰ Jwĩ maáta wáac jũinít, weemdíh ì ɯúbh joí enechah, ded pah wã yéej chãjatjidih enna nihna, queétjeh naáwádih ì jũúwú naáh. ²¹ Nin pahjeh ì niijmí nacaá: ‘Pablo jwĩ míc wáacapoó jũmnit, nin pah ã niij ñaacáp jĩ: “Wɯnnitjidih Diosboó ã jwúɯb booaatdih jwĩpĩ páñatdih wã bohéátji jíib nemat mɯúboó weemdíh ì nemat túttɯp jĩ”, ã niij ñaacáp jĩ’, queét ì niijmí nacaá”, Pablo Félix dih át niijíp wɯt jĩ.*

²² Páant ã niijíchah joinít, Félix, Jesúih doonádih jéihnit, ì naáwát dih át cádahat túttɯp wɯt jĩ. Pánih cádahat túttɯp, Pabloodíh nin pah át niijíp wɯt jĩ:

—Maáh Lisias ã juyúchah, dedé peéh chãjat pínah ã jũmɯchah, meemdíh wã naóhɯipna caá, át niijíp wɯt jĩ.

²³ Páant niij péanit, Pablodih ɯb jũóhni soldadowã ì maáhdih nin pah át niijíp wɯt jĩ: “Maátaih mɯɯná jwúɯb ɯb bejna, míh soldadowã caandíh ì túi wapa naáh. Obohjeéhtih, ã náahat pah ã chãja naáh. Det ã chéenwábut caandíh teo wáacadih ì juyú naáh”, át niijíp wɯt jĩ.

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ãjeéh bóli Drusilajih ì míc wáacat tólihna át jũibínap wɯt jĩ. Drusila judío wili wɯt jĩ. Pánih jũibínit, Jesúih doonádih joíhna, Pablodih át bid bojop wɯt jĩ.

* **24:19** Hch 21.17-28 * **24:21** Hch 23.6

25 Páant ã bid bojochah, Pablo queétdih nin pah ãt niij naóh bohénap wut jĩ: “Bitadih túi chãjat caá náahap. Yéej chãjat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cãacwã yeejép ĩ chãjatjidih Dios búdí ã peéh chãjbipna caá”, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niij naáwáchah, joí wáhi bejnit,

–Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Biíh yeó jáap meemdíh wã jwúub bidbipna caá, páant mantih, Félix caandíh ãt niijíp wut jĩ.

26 Pablo ã míc jíib chãj bacat pínah dinerodihbut Félix ãt bidip wut jĩ. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míc wéheat túut niijná, Félix ã pebhna ãt júúwát túutap wut jĩ. 27 Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni ãt bacap wut jĩ. Pánihna, judíowãdih weñáihna, Félix Pablodih nemat muúboojéh ãt cádahap wut jĩ. Porcio Festo wut jumni ãt jwúub túut nuúm maáh waadáp wut jĩ.

25

Pablo Maáh Festodih ã naáwát

1 Caán baácna Maáh Festo juibíniji biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina ãt aab béjep wut jĩ. 2 Caanná ã aáb juibínachah, queét sacerdotewã ĩ maáta, bita judíowã ĩ maáta biíc dih ã pebhna bejnit, Pablodih yeejép ĩt jwúub naóh yacap wut jĩ. 3 Caan pébhna ĩ bejat pínah jãtjeh queétjeh nin pah ĩt míc niijíp wut jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cãacwãdih míc bih páinit, mawat túut jíih?” ĩt míc niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ĩt niijíp wut yuh jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, ït niijíp wut jĩ.

⁴Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih ãt niij jepahap wut jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat mæúboó ã jumna caá. Bæutéh caánboó wã jwúub dei bejbipna caá, páant mantih. ⁵Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdíh ï pej jum dei bej jwuhæ naáh, Pablo ã yéej chãjachah nihna, caandíh ï naóh yacat túut niijná, ãt niijíp wut jĩ.

⁶Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina ãt jwúub dei bejep wut jĩ. ã jwúub dei juibíni daanimant, ï naóh yacachah joyát túut niijná, peéh chãjnit ï naáwápboó ãt waád juibí chúudup wut jĩ. Caánboó chúudnit, Pablodih ãt bid bojop wut jĩ. ⁷Pablo ã pebhna ã juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judíowã caán tãahmant ït ñuh púuda bojop wut jĩ. Pánih ñuhnit, dawá yeejép dooná ït naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant ï naáwáchah yuhna, ï yee naáwát dih Festo ãt jéihcap wut jĩ. ⁸Páant ï naáwáchah joinít, Pablo nin pah ãt niij naóh yoobánap wut jĩ:

—Jwiít judíowã jwĩ wutatdih, Dioíh mæúdíh, Roma tútchidih moón ï maáh dihbut yeejép wã chãjcap be, ãt niijíp wut jĩ.

⁹Obohjeéhtih, Festo judíowádih weñáihna, nin pah Pablodih átih niijíp wut yuh jĩ:

—¿Jerusalén tútchina ma jwúub aab béjílcan niít? Caanná juibínit, míh doonádih jéihíhna, weemjéh tigaá wã jwúub joibíp. Yeejép ma chãjachah nihna, ma yéejat peéh wã naóhbipna caá, ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Maáh César ã wēpat ninjĩh meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wã jumuchah, dedé wã chãjatji peéh, ma jéih naóhna caá. Judíowādh dedé wã yéej chãjcatdih ma túi jéihna caá. ¹¹ Pánihna, yéej chãjna nihna, wã yéej chãjat jíb weemdih ĩ mao yohatdih wã úmcan caá. Obohjeéhtih, ĩ naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdih queétdih páantjeh ma wūhuchah, ã túican niít. Pánihna, Roma tútchi jwĩ chah maáh César pebhna weemdih ma wahaá, Pablo Festodih át niijíp wut jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, Festo caandih teo wáacnitdih míc wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César pebhna meemdih wã wahbipna caá, át niijíp wut jĩ.

Pablo ã chãjatjidih Festoboó Maáh Agripadih ã naáwát

¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ã jwan Berenicejĩh Festo jáap maáh ã waadácah, Cesarea tútchina caandih muj tewedih ĩt dei juibínap wut jĩ. ¹⁴ Pánih dei juibínitji maatápdih ĩt jum jwuhup wut jĩ. Biíc yeó jáap Pabloih doonádh Agripadih Festo nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Félix nemat muáboó ã cádahni, Pablo wut jumni, ã jumna caá. ¹⁵ Jerusalén tútchiboó wã juibínachah, sacerdotewã ĩ maáta, bita judíowã ĩ maátabut caandih wã peéh chãjatdih náahna, wã pebhna yeejép dooná naáwádh ĩ juyúp jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wã niijíp jĩ: ‘Jwiít Roma baácdih moón ĩ maáta nin pah jwĩpĩ chãjna caá: Det naóh yacnitdih jwĩpĩ jwĩh naáwát

túutna caá. Páant ï naóh yacatdih joinít, ï naóh yacniboodíh jwuh jwĩ jwúub naáwát túutna caá. Jwiít Romanowã páant jwĩ chãjcah, caandíh naóh yacnitdih jwĩpĩ wũhcan caá', queétdih wã niijíp jĩ. ¹⁷ Pánihna, nin Cesarea tútchina wãjeéh ï juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chãjat naáwát mũúboó chũudnit, ï naóh yacnidih wã bid bojop jĩ. ¹⁸ 'Queét judíowã búdí ã yéej chãjatjidih ï naóh yacmi dée caá', wã niij jenah joyóp yah jĩ. Obohjeéhtih queét naóh yaquíhnitji buca dedé ã yéej chãjatjidih ï jéih naóhcap jĩ. ¹⁹ 'Jwíih Dios ã wútatjidih biáboó caá ã bohénap', niijnít, ï íijip jĩ. Biíc newé, Jesús wát jumni, wãnniji yahna, ã jwúub boo pud jũúwátjidih Pablo ã bohéátjidihbut ï íijip jĩ. ²⁰ Weémboó nihat ï naáwátjidih wã beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, '¿Jerusalén tútchiboó ma aab béjĩhcan niít? Míih doonádih caanná wã joíhna caá, páant muntih', Pablodih wã niijíp jĩ. ²¹ Obohjeéhtih, 'Maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, wíih doonádih caánboó ã joyát pínah niijná', weemdíh ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáh pebhna wahat túut niijná, caandíh nemat mũúboó soldad-owãdih wã páñat túutap jĩ, Festo Agripadih át niijíp wut jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah át niijíp wut jĩ:

— ã naáwát dih weembút wã joíhna caá, át niijíp wut jĩ.

— Cheibit caandíh ma joibípna caá, Festo Agripadih át niijíp wut jĩ.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejĩh búdí míc wáacat tólihna jũibínit, ït waad béjep wut jĩ. Páant ï

waad béjehah, nihat cǎacwǎ queétdih ennit, búdí ĩt weñep wut jĩ. Nihat soldadowǎ ĩ maáta, nihat caán tútchidih moón maátabut caán mǎuná ĩjeéh ĩt waad béjep wut jĩ. Túttimah, Festo Pablodih át ub jǎúwát túutap wut jĩ. ²⁴ Pánihna, Pablo ã waád jǎbíát túttimah, Festo queét míc wáacnitdih nin pah át niúj naáwáp wut jĩ:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwǐjeéh jumnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wǎ jumuchah, ninboó wǎ jumuchahbut, nihat judíowǎ weemdih nindih búdí ĩ naóh yacap jĩ. Tubit ñaácnit, ‘Caandih ma mao yohoó’, chah pohba ĩ niijíp jĩ. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ã yéj chǎjatjidih wǎ jéihcap jĩ. ã yéj chǎjatji júb mao yohat ã wihcap jĩ. Pánihna, caanjéh tibeé jwǐ maáh Césardih naáwát túut niijná, ã pebhboó ã bejat pínahdih ã úbúp jĩ. ²⁶ Obohjeéhtih, jwǐ maáh Césardih ded pah wǎ naóh daacát déedih wǎ jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa bíicdih ñi pebhna caandih wǎ jǎúwát túutap be. Pánihna, caandih joinítji jwǐ míc wéheat túttimah, ded pah caandih wǎ naóh daacát pínahdih wǎ jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ã yéj chǎjatjidih naóhcah, nemat mǎúboó jumnidih César pebhna wǎ jéih wahcan caá, Festo queétdih át niijíp wut jĩ.

26

Ded pah ã chǎjatjidih Pablo Maáh Agripadih ã naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Buu míih doonádih jwiít dih ma naáwá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pablo maátadih uúbhna, ãih téihyajĩh át júut ñahanap wut jĩ. Pánih júut ñahanit, ãih doonádih át naóh jwíhip wut jĩ. ² “Maá Agripa, wã déewã ĩ maáta yeejép weemdíh ĩ naóh yacatjidih wã naóh yoobáat pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wã wēina caá. ³ Nihat jwiít judíowã ded pah jwĩ chãjatdih, ded pah jwĩ bohéatdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wã naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Jesús dih ã jepahat pínah jãt ih ded pah ã jum jwuhatjidih ã naáwát

⁴ “Nihat judíowã wĩih baácboó ĩ cãtíh wébít jum jwuhna, ded pah wã jummatjidih ĩ jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wã jummatjidihbut ĩ túi jéihna caá. ⁵ Maatápdih fariseowãjeéh wã jumap jĩ. Jwiít fariseowã Moisés ã wutatjidih chah jepahnit jwĩ jumna caá. Pánihna, queét judíowã naáwíhna, ‘Yoobópdi h caá ã niiját’, ĩta jéih niij tágaá.* ⁶ Dios jwĩ nuowãdih ‘Nihat cãacwã ĩ boo pud jãóhbi pna caá’, ã niijátjidih wã páñat jíib, buu ĩ naóh yacni ninboó wã ñuhna caá. ⁷ Nihat jwiít doce judíowã poómpbut ã naáwát dih joinítji jwĩ páina caá. Yeó jáap, cheibut Dios dih jwĩpĩ túi wēi wuhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwĩ maátaboó caandíh wã páñat jíib weemdíh ĩ naóh yacap jĩ. ⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wunnitdih ã jéih jwúub boocan niít’, ñi niij jenah joi?

* **26:5** Hch 23.6; Fil 3.5

9 “Jon jātih ‘Jesús Nazaret tātchidih bóodih jepahnitdih weemdih cádahat tūtāt caá náahap’, wā niij jenah joyóp jī. 10 Páant niij jenah joinít, Jerusalén tātchidih moón dawá Jesúsdi jepahnitdih teonit, sacerdotewā ī maáta ī wūtāt dih joinít, nemat mūboó wā nemat tūtāt jī. Pánihna, queédih ī mao yohíhichah, weembút biíc yoobó wā mao yohat tūtāt jī. 11 Maatápdih jwiít judíowā jwī míc wáacat mūdih Jesúhwā ī míc wáacachah, waadnít, queédih wā jīgah náah chājap jī. Jesúsdi ī jepahatdih wā cádah tūtāt yuh jī. Pánihna, búdí íjna, biíh baácna jweí peétnit Jesúhwādi hūnnít, wā moh yéejanap jī”, Pablo át niijíp wūt jī.*

Jesús caandih ded pah ā niijátjidih Pablo ā naáwát (Hch 9.1-19; 22.6-16)

12 “Pánih Jesúhwādi hūnná, sacerdotewā ī maáta ī wēpatjīh ī wūtātji pah chājat tūt niijná, biíc yeó jáap Damasco tātchina wā bejep jī. 13 Yeó jáap tac yoób namáboó jwī bejehah, yeó ā yeh iigát chah jeámant yeh iig jéenanachah, jwī enep jī. Weemdih, wājeéh bejnitdihbūt ā táy yeh iig yóh jwejep jī. 14 Páant ā yeh iiguíchah, en wáhi bejnit, jwiít nihat baácboó jwī bugg nájap jī. Pánih bugg nájnit, wéheatdih wā joyóp jī. Jwíh wéheatjīh nin pah weemdih āi niijíp jī: **‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíhwādi mawíh hūn péé tigaá ma chāj? Wíhwādi pánih chājna, weemdih caá páant ma chājap. Pánih chājna, meemjéh míc yéejana caá ma chājap. Nuñápdih nī chéwechah, íjnit, míc tūpána, ā míc yéejat dée pah meembút ma míc yéejana caá’,** ā niijíp jī. 15 ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jī.

* 26:11 Hch 8.3; 22.4-5

‘Weém Jesússeh tigaá, ma ñuún mawíh péeni. ¹⁶ Buu ma ñah ñuhuu. Weemdíh teo wāhni ma jumát pínah niijná, meemdíh wā jíghna caá. Ma enatjidih bitadih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wā ñíona caá. Ded pah wā jumát dih meemdíh wā jwáub jéihyaat pínahdihbut ma naóhbi pna caá. ¹⁷ Buu meemdíh jíghnit, judíowā dih, judíowā nihcannitdihbut wíih doonádih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wā wahna caá. Pánih wahnit, í jéih yéej chājcat pínah niijná, meemdíh wā táí wapbi pna caá. ¹⁸ Judíowā nihcannitdih ma naáwáchah, queét dupúát panhipboó jumnitji í yéej chājatdih cádahnit túut nuumná, baabát panhipboó í bebjipna caá. Pánihna, Satanás ā maáh jumupmant queétdih ub bacanit, Dios ā maáh jumupboó wā waadábipna caá. Pánih chājnit, weemdíh jepahnitdih í yéejatdih wā yohochah, queét Dios ā ñíonitjééh í jumbipna caá’, Jesús weemdíh ā niijíp jī”, Pablo át niij naáwáp wut jī.

Pablo Jesús dih ā jepahatjidih ā naáwát

¹⁹ “Páant Jesús ā naáwáchah joinít, caandíh wā yap yohcan jī. ²⁰ Pánihna, Damasco tátchidih moondíh wā jwíih naáwáp jī. Táttimah, Jerusalén tátchidih moondíh, Judea baác dih moondíh, judíowā nihcannitdihbut naóh nit, ‘Ñi yéejatdih cádahnit, Diosdih bidnit, ā náahat pahjeh ñi chājaá. Pánih chājnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá í chājap”, bita í niijbípna caá’, wāpí niijíp jī.* ²¹ Páant wā niij bohéátji peéh nit judíowā Dioíh muú díitna weemdíh teonit, í mao yohíhip yah jī. ²² Obohjeéhtih, jon, buubut Dios weemdíh

* **26:20** Hch 9.20,28-29

ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, weém ninjĩh ñhñit, nihat maátadih, oboh jumnitdihbut yoobópdiwã wã naóhna caá. Moisés ã watatjidih, Dios naáwátidiwã naóh yapanit ã daacátjidihbut wãpĩ bohéna caá. ²³ Nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘Cristo Dios ã wahni pínah yeejép yapnit, ã wunbipna caá. Pánih wunniji, ã waóh boo pud jũóhbipna caá. Pánih jwúb boo pud jũóhñit, yeh iigní panihni nihat judíowã, judíowã nihcannitbut ã yéejat peéh iiguípna ã bejat déedih túi ubni pínah ã jumbipna caá’, ãt niij daacáp tajĩ.* Páant ã niij daacátji pah weembát biíc yoobó wãpĩ bohénap jĩ”, Pablo ãt niijíp wat jĩ.

Pablo Agripadih Diosdih ã jepahat tútat

²⁴ Páant Pablo ã naáwáchahjeh, Festo nin pah ãt niij ñaacáp wat jĩ:

—¡Pablo, meém náhni joyát buud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jíb, náhni joicánni caá buca, ãt niij ñaacáp wat jĩ.

²⁵ —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdiwã tigaá wã naáwáp. ²⁶ Nin Maáh Agripa nihat wã naáwátidiwã ã beh joiná caá. Pánihna, úumcanjeh caandih wã naóhna caá. Nihat wã chãjat bih naáwát nihcan beé. Nihat ded pah wã chãjatji doonádiwã Agripaboó ãtát joiijí tagaá, ãt niijíp wat jĩ.

²⁷ Páant niij péanit, Agripadih jwuh nin pah ãt jwúb niijíp wat jĩ:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwátidiwã naóh yapanit jon jãtih ã daacátjidih ‘Yoobópdiwã tigaá’,

* **26:23** Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

¿ma niij jenah joí niít? Páant ma jenah joyátdih wã jéihna caá, át niijíp wut jĩ.

²⁸ —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdih Jesúsdi h ma jepahat tútíh niít? Agripa Pablodih át niij jepahap wut jĩ.

²⁹ —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wã wēibipna caá. Meém Jesúsdi h ma jepahat pínah, yeéb ni hat buu weemdih joinítbut caandih ñi jepahat pínahdih wã náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdi h yeebdih wãpĩ úbhna caá. Weém wã jummat pah yeéb ni hatbut ñi jummat pínahdih wã náah yacna caá. Nin ítah tōpdih wã dawát pah niijná wã chājcan caá, át niijíp wut jĩ.

³⁰ Páant ã naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chúdnitbut ñah ñuhnit, biícdi h ít bac bejep wut jĩ.

³¹ Pánih bac bejnitji nin pah ít niij míc wéhenap wut jĩ:

—Nin newé ã chājatji jíib, mawat, nemat muúboó waadáatbut caandih ã wihcan caá, queétjeh ít míc niijíp wut jĩ.

³² Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ã wahat tútcah ni hna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ã úbát túttimah, caandih jwí jéih bacacan caá, Festodih át niijíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina í wahat

¹ Roma tútchidih moón í Maáh César Italia baácdi h át jumap wut jĩ. Pablodih, bita nemat

m̄uáboó jumnitdihbut Festo soldadowã ã maáh Julio w̄t jumnidih át wapat túutur w̄t jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jāáj chóojĩh queétdih Italia baácna Julio ã namah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowã ã maáh ã jumuchah, ãih soldadowã César Augustoihwã w̄t jumnitbut ã bejep jĩ. ² Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wã bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwiítidih ã pej jum bejep jĩ. Pánihna, Adramitio w̄t jumni tútchimant jũóhni jāáj chóodih jwĩ waadáp jĩ. Caán chóo Asia baác dih bóo jĕlitna yoobó aab béjni chóo pínah tajĩ. ³ Pánih bejnit, cheibit Sidón w̄t jumni jĕlitna jwĩ juibínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ã túi chājap jĩ. Pánih túi chājnit, caanjĩh moón ã chéenwã dedé ã náahatdih ã wūhat pínah niijná, ã pebhboó Pablodih ã aabát túutur jĩ. ⁴ Caanjĩh aabnítji jwūub dei jwinít, caán chóodihjeh m̄ntih jwūub waadnít, jwĩ bejep jĩ, páant m̄ntih. Jwĩ bejat déemant johlit ã jwãáh johochah, Chipre w̄t jumni quewa ã túi jāhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo buwámant jwĩ en yap bejep jĩ. ⁵ Caan quéwadih yap bej, chúuh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baác dih jumni Mira tútchina jwĩ juibínap jĩ.

⁶ Jwĩ bejni chóo caán tútchidih ã chāwát pínahdih jéihnit, Julio biíh jāáj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih át bid juyúp tajĩ. Caán ã bid jwiní chóo Alejandría w̄t jumni tútchimant jũóhni chóo tajĩ. Pánih bid jwinít, caán chóoboó jwiítidih ã namah waadáp jĩ. ⁷ Johlit ã jwãáh joh buug lājachah, páant m̄ntih, wēpép jéih bejcan, chaíhjih jwĩ bejep

jĩ. Pánih bejnit, Gnido wūt jumni tətchidih jwĩ tóah juibínachah, johlitboó jwiít dih tacboó ã ùb joh púud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobóp dih bejcanjeh, Salmón wūt jumni pióh ñajat dih yap bejnit, Creta wūt jumni quewadih jéihyemant bóo bəwámant jwĩ en yap bejep jĩ. ⁸ Pánihna, johlit páantjeh yeejép ã johochah, caan quéwa bəwádih chaíhjah bejnit, Túini Jélitna púud bacap dih jwĩ chão páh jwəhəp jĩ. Caán jélit Lasea wūt jumni tətchi pehbbit ã juməp jĩ.

⁹ Pánih chaíhjah jwĩ bejchah, mah noój láa, jááj chóojĩh bejat tobohah láa ã tóah jəúwəp jĩ. Pánihna, jwiít dih nəmah bejnit dih Pablo nin pah ã níj naáwəp yəh jĩ:

¹⁰ —iWeemdíh ñi joyoó! Bəə jwĩ bejchah, ã túican níit. Mah noój láa ã juməchah, nin jááj chóo ã bəudbípna caá. Pánihna, nihat ñi ùb bejnibat, jwiít but jwĩ daáb bəudbípna caá, ã níijíp jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibat Pablodih í jepahcap jĩ. Juliobat Pablodih joyáh bojnit, queétboodíh ã jepahap jĩ. ¹² Caán í chãoní jélitboó mah noój láa jááj chóo ã chăwáchah, əpĩ túicap wət jĩ. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quéwadihjah tih biíh tətchi, Fenice wūt jumni tətchi jélitna í bejíhip yəh jĩ, mah noój ã yapat dih juibí pái jwəhat túut níijná. Fenice jélit dih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át juməp wət jĩ. Pánihna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwĩ túi pái jwəhəpna caá”, ít níj jenah joyóp wət yəh jĩ.

Búdí məjdih nolihat ã jəúwát

13 Chóop yapapmant johlit ã táí jũúwúchah, caán chóodih teonit ã táí bejat pínah niijná, ã yoh báahani chodóp dahdih ã jwúub ub yacap jĩ, páant muntih. “Jwĩ táí jéih jãáj jũibíipna caá”, niij jenah joinít, jwiít dih ã numah bejep yuh jĩ. Pánih bejna, Creta quewa pebhjeh jwĩ jãaj béjep jĩ. 14 Obohjeéhtih, túttimahbitjeh caan quéwa chúuhup yoób yeó aáb jũúwúpmant johlit búdí ã joh jũúwúp jĩ. 15 Caán johlit jwĩih jãáj chóo buwámant tubit ã joh jãhanachah, jwĩ bejatji dée yoób jwĩ jéih bejcap jĩ. Pánih johna, caán chóodih ã pãah joh púud baca bojop jĩ. 16 Pánihna, Cauda wüt jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwĩ yapap jĩ. Caan quéwa jwiít dih chibít johlit dih ã jãhap jĩ. Páant ã jãhachah, jwĩ wáini bainí jãáj chóodih, búdí chóo díitna ã ub yacap jĩ. Johlit nolihatjih páantjeh búdí ã tobohochah yuhna, ã jéih ub yacap jĩ. 17 Caán chóodih á moh yac péanit, búdí chóo ã búuh bejcat pínah niijná, queét jãáj chóodih teonit buujcánni tōpnajih caán chóodih ã nah chéwep jĩ. Pánih nah chéó péanit, “Libia baácboó jwĩ jũibími dée caá. Caanjih óon yehbenibit Sirte wüt jumupboó buug lájat jwiít dih tubit tobohna caá”, niij jenah joinít, jãáj chóo wēpép ã bejcat pínah niijná, johlit dih teoni búdí yégueh chóodih ã ub deyanap jĩ. Páant ã ub deyat túttimah, jãáj chóodihjeh johlit ã ub joh bojop jĩ. 18 Caán johlit dedé ã yaicáp jĩ. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jĩ. Páant ã johochah, nolihat búdí jũóhniit, jãáj chóodih tubit ã buug lájap jĩ. Pánihna, jih buugjéh ã pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáap dih ã ub bejniji bíí déedih ã yoh báaha jwíhip jĩ. 19 Túttimah bóo yeó jáap dih johlit teoni

yégueh chóona, chéwat tōpna, máa nahnadihbut ì yoh báhanap jĩ. ²⁰ Maatápdih yeodíh cúiwādihbut jwĩ encap jĩ. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jĩ. Yeó jáap jummat pah chah pohba ã tobohoh jĩ. Páant ã tobohochah, “¿Nin búdí m̃jboó jwiít jwĩ b̃udmí naniít?” jwiítjeh jwĩ niíj jenah joyóp jĩ.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih ì jéih bid jeémpcap jĩ. Páant ì bid jeémpcatdih enna, Pablo ì cātíh juí ñahnit, queédih nin pah ã niíj naáwáp jĩ:

—Wã naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jáaj béjcat caá náahap’, wã niijíp yuh be. Jwĩ jūóhcah, nin pah ãta yapcan tagaá. Jwĩ jūúwátji jībjehe nin pah ã yapna caá. ²² Obohjeéhtih, b̃ud yeebdíh wã jwúub naóhna caá, páant m̃ntih. Ñi úmca bojoó. Jwiít jwĩ b̃udcán niít. Obohjeéhtih, nin jááj chóo pohba ã búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wã maáh wã wēini weemdíh ã jéihyaat pínah niijná, ãih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh b̃ud chei jíghnit, jwĩ b̃udcát pínahdih ã naáwáp be. ²⁴ Wã pebh jainít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úmca bojoó. Meém Romanowã ì maáh César pebhna juibínit, ded pah ma chājatjidih ma naóhbiipna caá. Dios túini jumna, ma bejni jááj chóodih moondíhbut biíc yoobó ã wapbipna caá’, weemdíh ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úmca bojoó. Diosdih túi jenah joinít, ‘Ángel ã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá’, wã niíj jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, jwíih jááj chóodih johlit biíh quewãboó ã ub joh dodhbiipna caá, queédih Pablo ã niijíp jĩ.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wēpép ã johat túttimah, chei, Adriático wūt jumni búdí m̃jdih

jwĩ jwaoh chũh bejep jĩ. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwĩ jwibími naniít?” queétjeh ít niij jenah joyóp tajĩ. ²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjĩh ã ñamah”, niijná, ĩ jenah enep jĩ. Páant ĩ jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjĩh ãt ñamahap wut jĩ. Maátcanbitjeh ĩ jwũub jenah enechah, veintisiete metros caanjĩh ãt ñamahap wut jĩ. ²⁹ Páant ã yehbe bejehah ennit, búdí ít úumup wut jĩ. “¿Quewa páud bacapdih bóo jeenádh jwĩ buug lájmi naniít?” ít niij jenah joyóp tajĩ. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chéneha míic chodóp dahna méimant ĩ yoh daabánap jĩ. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queét ĩ niijjéhep jĩ. ³⁰ Biquína caán chóodih teonit, jweíhna, caán bainí chóodih chéwat tōpdih watnit, ĩ wat deya pahanap jĩ. Pánih chājnit, nin pah ĩ yee niijíp jĩ: “Caán bainí chóodih waadnít, biíh chodóp dahnadh wawápmant jwĩ yoh daabábipna caá”, ĩ niijíp jĩ. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowã ĩ maáhdih, soldadowãdihbat Pablo nin pah ã niijíp jĩ:

—Nit nin chóodih teonit ĩ bejehah, yeebbát ñi daab wánbipna caá, ã niijíp jĩ.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit ĩ jweicát pínah niijná, soldadowã bainí chóodih chéwat tōpnadh ĩ dúuc bóodop jĩ. Páant ĩ dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jĩ.

³³ Baabát pínah jãtih, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ã yapna caá. ³⁴ Pánihna, buu yeebdíh búdí wã

jeémát túutna caá, ñi túi wēp yaáát pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc jwĩ bũdcán niít, ã niijíp jĩ.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ʌbnit, “Paá, jwiít dih nin jeémát dih ma túi wāhna caá”, Dios dih ni-ijnít, jwiít nihat jwĩ enechah, pandih ã jeémép jĩ. ³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, jwiítbut wēninit jwĩ jeémép jĩ. ³⁷ Jwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cāacwā jwĩ jumʌp jĩ. ³⁸ Pánih jeémp péanit, nihat jwĩ wud jummat túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wāh wāhñadiah búdí mʌjboó ĩ yoh báaha beedánap jĩ.

Pablowā ĩ jumni jāáj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jéenechah, pehbbit jumni baácdih beh encan yuhna, túi óon ñaj dei páud bac jūwát, jee dáhna wihcapdih ĩ wēi enep jĩ. Pánih ennit, “¿Con óonna jwĩ bũug ñáj juibí jĩh?” ĩ niijíp jĩ. ⁴⁰ Pánihna, jāáj chóo ã túi bejat pínah niijná, chodat dahnadiah chéwat tōpnadiah ĩ dúuc bóod yohop jĩ. Páant ĩ dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádiah chéwat tōpnadiah ĩ wat deyanap jĩ. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih ĩ wái aabánap jĩ. Pánih bejna, caán óon coahna ĩ juibíhip yuh jĩ. ⁴¹ Obohjeéhtih, jwĩ bejep yoób yehbenibit biíh óon poómp át jumʌp tajĩ. Pánihna, jwĩh jāáj chóo waáwápmant bóo caán óondih ã báagh yoh bejep jĩ. Páant ã báagh yoh bejehah, búdí nolihat ã bũug lājachah, jwĩh jāáj chóo méimant ã búhah bejep jĩ.

⁴² Páant ã búhuchah ennit, queét soldadowā nemat mũdíh moonjí ĩ yaáh jweicát pínah niijná, queétdih ĩ mao yohíhip yuh jĩ. ⁴³ Obohjeéhtih,

soldadowã ï maáh Pablodih túi chãjìhna, soldad-
owãdih queét nemat m̃uudìh moonjìdih ã mawat
tútup jì. Pánihna, jwëejna ï yaáh ñáan bejat pínah
niijná, jéih yaáhnitdih ã jwíih ñaáp báahaat tútup jì.
⁴⁴ Jéih yaáhcannitdih jãáj chóodih bóo máa naanádih
teonit, ã yaáh ñáan bejat tútup jì. Pánih bejnit,
nihat jwí túi yaáh ñáan juibínap jì.

28

Pablo Malta wãt j̃mni quewaboó ã j̃mat

¹ Páant jwí ñáan juibínachah, caan quéwadih moón
jwiít dih jwááh m̃uj teo péanit, “Nin Malta wãt j̃mni
quewa caá”, jwiít dih ï niij naáwáp jì. ² Caan
quéwadih moón jwiít dih túi teo wáacnit, páantjeh
mah ã b̃uugúchah, jwí cúbuhachah ennit, ï
t̃uú cáo wũh̃up jì. ³ Queét ï t̃uú wawachah en-
nit, Pablobut t̃uú wawadih bejnit, ã juí cáwap jì.
Páant ã cáwachah, t̃uú chãha bac j̃óohni mai Pabloíh
téihyadih ã chãacáp jì. ⁴ Páant ã chãác ñuh̃chah
ennit, caan quéwadih moón nin pah ï míic niijíp jì:
“¿Nin newé cáacwãdih mao jweiní naniít? Pánih
tigaá búdí nolihtdih ã jweí j̃úwúchah yuhna, ã
mao jweyátji jíib caandíh peéh chãjna caá ã chãjap.
Pánihna, b̃uú ã wunbipna caá”, ï míic niijíp jì.
⁵ Obohjeéhtih, Pabloboó caán maidih t̃uú cúutna ã
wimp yoh cáwap jì. Pánihniiji ã tubacap jì.

⁶ Páant ã chãjachah ennit, caanjìh moón nin pah
ï míic niijíp yuh jì: “Caandíh ã chalanachah, ã wun
b̃uugbípna caá”, ï niijíp jì. Obohjeéhtih, maatápdih
ï en ñuh̃chah yuhna, dedé ã tubacap jì. Páant ã
tubacat enna, ï jenah joyátdih jwúub túut ñuunnít,

nin pah queétjeh ï míc niijíp jĩ: “¿Caán jwĩpĩ pãp
 ʉb̄hni poómpdih bóona niít?” ï niijíp jĩ.

⁷ Publio wüt jumni, ãih jummat jwĩ aabápmant bah-
 nibitjeh át jumap jĩ. Publio caanjĩh moón ï maáh
 tajĩ. Pánihna, caán jwiít dih dooná ã wahachah, ãih
 m̄uná jwĩ aab béjep jĩ. Caanná jwĩ juibínachah,
 jwiít dih ã túi wēi jwãáap jĩ. Pánih wēi jwãáhnit, biíc
 peihcanni yeó jáap ájeéh jwĩ jumuchah, jwiít dih
 ã túi chãjap jĩ. ⁸ Publio íp pahat yoyóp wunna,
 ã lajachah, Pablo caandíh enedih ã bejep jĩ. ã
 pebh juibínit, teo jáha ʉb̄hnit, caandíh ã booanap
 jĩ. ⁹ Páant ã booaat doonádih joinít, bita caanjĩh
 moón wunnit, ã booaat pínah niijná, Pablo pebhna
 ï juyúp jĩ. Pánih jwinít dihbut teo jáha ʉb̄hnit, ã
 booanap jĩ. ¹⁰ Pánihna, búdí wēinit, jwiít dih ï túi
 teo wáacap jĩ. Túttimah, caan quéwamant jwĩ bejat
 túut chãjachah, jwĩ bejni pínah jááj chóodih dedé jwĩ
 náahat dih wãhna, ï túi yac beedánap jĩ.

Pablo Roma tútchina ã juibíát

¹¹ Biíh búdí jááj chóo Alejandría tútchimant
 jũóhni caan quéwadih mah noój láa át chão jwúhup
 tajĩ. “Nin jááj chóodih teonit dih wapnit pínah”,
 níj jenah joinít, caán chóo w̄úcdih chéne ï pãpni
 Cástor, Pólux wüt jumnidih ï búudhnit ï ñuhup
 jĩ. Pánihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni
 widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnít, jwĩ
 chúuh bejep jĩ. ¹² Pánih chúuh bejnit, Siracusa wüt
 jumni tútchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwĩ
 chão jwúhup jĩ. ¹³ Caán chóodih jwúub waadnít,
 púú Regio wüt jumni tútchina yoobóp dihjeh jwĩ
 chúuh juibínap jĩ. Cheibit chóop yapapmant joh
 jũóhni johlit jwiít dih ã túi ʉb̄ bejep jĩ. Chéne yeó

jáap túttimah, Puteoli wūt jumni tútchina cháuh jwíbnit, jwí aab béjep jĩ. ¹⁴ Caanjĩh moón Jesúíhwã jwiít dih wēi jwãáhnit, ĩjeéh jwiít dih biíc semana ĩ chão jwúhat túutap jĩ. Biíc semana túttimah queétdih cádahnit, Roma tútchina jwí yoób aab béjep jĩ. ¹⁵ Roma tútchidih jwí toáh bejehchah, Roma tútchidih moón Jesúíhwã jwí bejat doonádih joinít, biíc poómp Foro de Apio wūt jumni jíib chãjatboó jwiít dih jwãáát túut niijná, ĩt juí páñap tajĩ. Túttimah, biíh poómp Romadih moonbát Tres Tabernas wūt jumni áwat pebhboó ĩt juí páñap tajĩ. Pánih queétdih jwãáhnit, búdí wēina, “Paá, weemdíh ma túi chãjna caá”, Pablo Diosdih á niijíp jĩ. ¹⁶ Roma tútchidih jwíbnit, Julio á maáhdih Pablodih á wũhup jĩ. Caánboó Pablodih nemat mũúboó nemcanjeh, biíh mũúboó á jumat túutap jĩ. Obohjeéhtih, á jweicát pínah niijná, biíc soldadodih á wapat túutap jĩ.

Pablo Roma tútchidih moondíh Jesúíh doonádih á naáwát

¹⁷ Biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Pablo caanjĩh moón judíowã ĩ maátadih á pebhna át bid bojop wat jĩ. Páant ĩ míc wáac juyúchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—Wã déewáá, weémboó jwí déewádih wã yéej chãjcap jĩ. Jwí nuowã ĩ watatjidihbut yeejép wã niijcáp jĩ. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wã jumuchah, biquína jwí déewã weemdíh teonit, Romanowã ĩ maátadih nemat mũúboó ĩ nemat túutap jĩ. ¹⁸ Pánihna, weemdíh mũbh joinít, queét Romanowã ĩ maáta weemdíh ĩ bacaíhip jĩ. “Nin newé á yéej chãjatji peéh mao yohat á wihcan

caá”, ĩ niijíp jĩ. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwĩ déewã ĩ maáta weemdíh bacaat tútcan, íjnit, Romanowã ĩ maátadih ĩ jepahcap jĩ. Páant ĩ jepahcah ennit, nin pah Romanowã ĩ maátadih wã niijíp jĩ: “Maáh César pebhboó weemdíh ñi wahaá”, wã niijíp jĩ. Obohjeéhtih, weémboó wã déewãdih wã naóh yacancan niít.* ²⁰ Pánihna, yeebdíh eníhnit, ñijeéh míc wéheíhna, wã bid bojop be. Jwiít judíowã jwĩpĩ pãini Cristo ã boo pud jũwátadih wã naáwát peéh nin chéoni ĩtah tǒpdih wã ðuoná caá, át niijíp wut jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, queét caandíh nin pah ĩt niij jepahap wut jĩ:

—Conmant moón jwĩ déewã míh doonádh jwiítadih daác wahcan, dedé yeejép doonádhbut ĩ naóhcan be. ²² Obohjeéhtih, nihat tútchinadih moón Jesúsdi jepahnitdih ĩ íj enatdih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Āih jáap bohéatdihbut yeejép ĩpĩ naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwĩ joíhna caá, Pablodih ĩt niijíp wut jĩ.

²³ Biíh ĩ jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowã Pablo ã jamni muaná ĩt jwibínap wut jĩ. Páant ĩ jwibínachah, túi cheibitjeh jwíih naóh jwíihniiji púú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jĩ. Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátadih naóh yapanit ĩ daacátjidihbut át naáwáp wut jĩ. Pánih caandíh naóhna, Dios ã wahní, judíowã ĩ pãini Jesús ã jumatdih jéihna, caandíh ĩ jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jĩ. ²⁴ Biquína ã naáwátadih ĩt jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó ĩt jepahcap wut jĩ. ²⁵ Pánihna,

* **28:19** Hch 25.11

ĩ bacat pínah jãtìh, queétjeh ì míic íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih àt niíj naáwáp wut jĩ:

—Jon jãtìh jwĩ n̄owã ì jepahcatji biíc yoobó yeebbát ñi jepahcan caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji, Túini Espíritu ã jéihyanachah, nin pah jwĩ n̄owãdih àt niíj naóh daacáp tajĩ:

²⁶ ‘Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá:
“Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán niít.
Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan niít”,
ma niíjĩ.

²⁷ “Maatápdih wã naáwáchah yuhna, joíhcan, yoobópdi h ì beh joicán caá. Queétdih wã boanachah, enna yuhna, ì beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdi h ìta beh en tagaá. Pánih beh enna nihna, ì jenah joyátdih ìta túut n̄um tágaá. Páant ì túut n̄umúchah nihna, queétdih ì yéejatdih wãta yoh tagaá”, Dios ã niíjná caá’, Isaías àt niíj daacáp tajĩ.
(Is 6.9-10)

Yeebbát biíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá.

²⁸ Pánihna, yeéb wã déewãá, nindih ñi jéihyeé. B̄uu Dios cãacwã ì yéejat yohat pínah doonádi h judíowã nihcannitdih ã wahna caá. Pánihna, queétboó caandí h joinít, ì jepahbipna caá, queétdih àt niíjíp wut jĩ. ²⁹ Páant ã niíjíchah joinít, íjna, míic wéhenit, queét judíowã ìt bac bejep wut jĩ.

³⁰ Páant ã yapat túttimah, chéne jópchi caanjí h Pablo ã jumap jĩ. Dedé ã náahatnadi h caanjé h ã jíb chãj beedánap jĩ. Pánihna, nihat caandí h enedih j̄uibínitdih wéinit, ³¹ Dios maáh ã jumap doonádi h, Jesucristoí h doonádi hbut úumcanjeh, ãpĩ naáwáp jĩ. Ded caandí h naáwát túutcanni ã wihcap jĩ.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Hechos 28:31

cxlvi

Hechos 28:31

Lucas

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2